

yeni demokrasi

Mart 1992 Sayı:41 Yıl:5

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı:7000TL (KDV Dahil)

**ZONGULDAK:
İŞÇİLERİN KATİLİ
PATRON AĞA DEVLETİ!**

**KÜRDİSTAN:
KATLIAM SEFERLERİNİ,
HALKIN DEVRİMÇİ
GÜCÜYLE KARŞILAYALIM!**

**İBRAHİM
RAYPAKKAYA**

**SEÇME
YAZILAR**

**ÇIKTI!
Yeni Demokrasi Büroları
ve Kitapçılarda!**

UMUT

yeni demokrasi

UMUT YAYIMCILIK
ve Basım Sanayi Limited Şirketi

Adına Sahibi ve
Yazı İşleri Müdürü
Ertuğrul KARATAŞ

Genel Müdür
M. Ali ESER

Yönetim Yeri:
Oğul Sok. No:16/3
Sultanahmet-İstanbul
Tel: 516 60 20 - 518 23 23
Fax: 518 23 23

ANKARA
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Tel: 230 63 27

İZMİR
Yaparsoy İşhanı No:508 Kat 5
Üçüncübeyler/Konak

ALMANYA
Turiner Str. 7 5000 Köln 1

AVUSTRALYA
77/1 Rawson St, Auburn 2144 Sydney

AVUSTURYA
Münzwardeingasse 5/9 1060 Wien

FRANSA
17. Rue De-L'echoier 75010 Paris

HOLLANDA
Shijker Sraat 203 6828 DD Arnheim

İSVİÇRE
Herrengaerweg 19 4054 Bassel

İNGİLTERE
P.O. Box 2455 London N.11 2. NA.

ABONE KOŞULLARI
6 aylık 42.000 TL. 30 DM-15 \$
1 yıllık 84.000 TL. 60 DM-30 \$

Yurtiçi Hesap No:
Umut Yayımcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesap No: 6720-7 DHN

Yurtdışı Hesap No:
Umut Yayımcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesabı No: 6764-5

Teknik Hazırlık: Umut Yayımcılık
Baskı: Uygun Basım Ltd. Şti.
Dağıtım: Birleşik Basım Dağıtım

MART 1992

SUNUŞ

Sokak infazları, kayıplar derken, Zonguldak maden işçilerine hazırlanan gömütlere yüzlerce kişi gömüldü. Faşizm 40 günlük direnişle Türkiye gündemini belirleyen ve ardından da Ankara'ya yürüyen Zonguldak işçisinin emekçiler dünyasına verdiği coşkusunun öcünü, zalimce aldı. Resmi rakamlara göre 300'n üzerinde, halk arasındaki söylentiye göre de 600'e yakın işçi diri diri madene gömüldü. Zonguldak'daki toplu cinayetin öyküsünü muhabirimizin Zonguldak gözlemlerinde bulacaksınız.

Şimdi de adı deprem olan yeni bir cinayete karşı karşıyayız! Bu hazırlayan çalıcı-çırpıcı müdahatler! Ve onlara deprem bölgesi üzerinde hırsızlığa göz yuman devlettir. Artık bu ülke yönetimiyle, kitlesel ölüm faciaları yaratan bir ülke durumuna gelmiştir. Bu facia sahiplerinden kurtulmanın tek yolu maden ocaklarına ve evlerinde diri diri gömülen yüzlerce emekçi insanın şahitliğiyle de görülmüştür ki; maden ocağında işçiyi de, deprem kuşağı üzerinde yaşayan emekçiyi de, sokak infazlarının endişesiyle yaşayan ilerici demokrat insanı da koruyacak ve yaşamlarını garantiye alacak tek yol **Demokratik Halk Devrimini** gerçekleştirmektir.

Bu sayımızda, **8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü**, kadının mücadele yıldönümünü konu alan uzun bir yazımız var.

"Yeniden Dersim, Yeniden Maraş, Yeniden Kürt Elleri Kırım" yazımız, faşizmin son bir buçuk aydır hazırladığı Kürt Katliamına tarihsel bir sonucu hatırlatmayı ve bu katliamlara karşı siyasal, sınıfsal ve insani boyuttaki karşı çıkışın tarihsel zorunluluğunu içermektedir. Bu yazımızı hazırlarken Diyarbakır ve Batman'da iki gazeteci öldürülüyordu. Devrimci basının payına **"Anti-terör Yasası"** yetmemiş olacak ki, artık öldürmeyi tercih ediyorlar. Sanıyorlar mı devrimci demokrat gazetecilik susacak! **Asla!**

"Emperyalizm ve Yerli İşbirlikçilerinin Niteliği" üzerine de değinmeyi uygun bulduk. Komprador burjuvazinin sınıfla, emperyalizmle ve faşist kurumlarla ilişkileriyle; emekçi halka karşı üslendığı misyonları bu yazımızda okuyacaksınız.

Revizyonizmin tekkelerinde dervişlik yapanlar, münecimlik yapılar. TKP/ML tutsaklarının bu münecimlere verdiği yanıtı okuyun. *Komün* dergisinde 4. Konferansın sonuçlarını değerlendiren Ali Derviş'e yanıtı bul Muhatap aldık!

Önceki sayımızdan devam eden yazılarımız **"Bizim Kızıl Bayrağımız Dalgalanıyor Peru'da"** ve **"Dünyadaki Duruma Proleter Devrimci Bakış"** gelecek sayımızda da olacak.

Okurlarımız, bu sayımızda bir takım değişiklikler görecekler. Neden gerek duyduk buna? Mücadele her sahada yükseliyor. Her taraftan proletaryanın ve halkların kurtuluşuna hizmet eden mücadele haberleri geliyor. Sizin sesiniz olan Yeni Demokrasi bunları vermekle yükümlüdür. Ancak görev, birazda sizlerdedir. Bizi haber ve yorumlarla desteklemeyi sürdürdüğünüz çevrenizdeki gelişen olaylarla haberdar ettiğiniz sürece biz de sizlerle aynı ortak amaçları hedefleyen diğer okurlara onları aktarabileceğiz. Daha bol haberle daha fazla ayrıntı sunabilmek için yazılarınızı bekliyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak umuduyla.

İÇİNDEKİLER:

Başyazı: "Şeffaf Yönetim"	2
Haberler	4
Bahar Sendromu" ve Basın Bundan Nasibini Nasıl Alır?	20
Yeniden Dersim, Yeniden Maraş ve Yeniden Kürt Elleri Kırım	22
Hukuksuzluğun Hukuku Nusret Demiral'da Simgeleniyor	25
8 Mart'ın 135. Yıldönümü Dolayısıyla Kadın Sorunu Üzerine Notlar	30
Bizim Kızıl Bayrağımız Dalgalanıyor Peru'da 2	40
Emperyalizm ve Yerli İşbirlikçilerinin Resmi ve Gayri Resmi Güçlerinin Niteliği ve İşlevi	46
Revizyonuzmun Dervişliğinden Münecimliğe Eriş!	53
Dünyadaki Siyasi Duruma Proleter Devrimci Bakış 3	59

T.C. Devletin Karşı-devrimci Saldırılarını Gizlemek İçin Piyasaya Çıkardığı Yeni Maskesi:

"Şeffaf Yönetim"

Egemen güçlerin büyük gürültü kampanyasıyla alternatif olarak iktidara getirdikleri "tarihi uzlaşma Koalisyonu" daha işin başında gerçek yüzüyle halka saldırmaya başladı. "Kucağımızda bulduk" diye, peşe gündeme alınan zamların etkisi geçmeden, "demokrasi içinde tetörü öneleme" kisvesiyle geniş yığınlar sindirilmeye çalışılıyor. İnfaz timleri ağızlarından salyalar akarak "ülkeyi teröristlerden kurtarma" operasyonlarına başladılar. Egemen güçler, bir merkezden yönlendirilen karşı-devrimci kampanya ile şiddet ve reformist alternatifini iç içe sunarak bir çıkış yolu arıyor.

Koalisyon Hükümetini oluşturan partilerin "demokratikleşme" vaadi de birer seçim yatırımı olmaktan öteye gidemedi ve gidemeyecektir. Anti-demokratik uygulamalar olanca hızıyla sürdürülüyor. Emeğin özgürce örgütlenmesi önündeki tüm yasal engeller ve yaptırımlar olduğu gibi korunmaya devam ediliyor. "Örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm yasal engelleri kaldırdık ve kaldırmaya devam ediyoruz" denilerek Avrupa kamuoyuna karşı "demokrat" geçinenlere en iyi cevabı, anayasa Mahkemesinin TBKP ile ilgili kapatma kararı ve kararın gerekçesi vermiştir. Burada sorun TBKP'nin niteliği değildir. Sorun, TBKP

şahsında Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına ve komünizme yönelik açık saldırılardır.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) nin idam meraklısı başsavcısı Nusret Demiral görevini ve devlete olan sadakatini eksiksiz olarak sürdürüyor. Parlamenterlerin "dokunulmazlık"ları bile hiçe sayılmakta, "dağdan inip meclise giren"lere "ölüm" cezaları istenebilmektedir.

Demokratik Kitle örgütleri üzerinde estirilen devlet terörü çok daha pervasız bir biçimde sürdürülmektedir. Bu örgütlerin üyeleri polisçe izlenip gözaltına alınmakta ve işkencelerden geçirilmektedir. Devrimci ve ilerici dergilerin toplatılmaları ve dağıtımlarının engellenmesi olağan bir uygulama halini almıştır. Baskı, işkence ve tutuklamalarla yayınları engellenemeyen bu dergilerin, bu defa ekonomik baskı, toplatma ve dağıtımlarının engellenmesiyle yayın hayatları sona erdirilmeye veya dağıtımları en aza indirilmeye çalışılıyor.

Egemen güçlerin yeni iktidar vitrininde yer alan SHP, demokratik açılımı yaratacak niteliğe sahip değildir. Dahası, SHP içinde yer alarak "demokrasi mücadelesi" yürüten HEP'in durumu ise çok daha sorundur. Gelişen silahlı Kürt ulusal

kurtuluş mücadelesine karşı reformist bir alternatif olarak düşünülen bu parti, radikal değişimi dayatacak bir dirayete ve siyasal hatta sahip olmaktan çok uzaktır. Şimdiki konumuyla bu parti, ne Kürt halkını kurtuluşa götürür, ne de Türkiye Devrimci Haretinin bir kanadınca iddia edildiği gibi demokratik mücadele platform olur. HEP'i legal mücadelede merkezi bir üs gibi kullanma hayalleri ise, daha başından egemen güçlerin değirmenine su taşımıştır. TİP'in geçmişteki misyonunu bu partiye yükleme arzusu (gerek dünyadaki koşullar ve gerekse de ülkemizdeki somut durum TİP'in ortaya çıktığı koşullar gibi değişir) olsa olsa nostaljik bir istem olur. Bu ruh haliyle "birlik" telikler önermenin hiç bir "kıymet-i harbiyesi" de yoktur.

Mücadelenin gelişimi önümüzdeki süreçte devrim ve reformizm ikilemini dayatacak, halkın mücadelesi geliştikçe, "terör" yaygarasıyla başlatılan karşı, devrimci şiddet, artarak devam edecektir. Açıkta ilan edilen savaş, Kürdistan özgünlünde toplu imha ve soykırıma dönüşecektir. Kontr-gerilla, "Türkiye'yi Koruma Cemiyetleri" vb. adıyla yeni saldırı birlikleri oluşturulmaktadır. T.C. devleti, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi, bu yeni cinayet şebekelerini ve ölüm mangalarını baraj olarak kullanıp, devrimci şiddeti bertaraf etme ve etkisizleştirme peşindedir. Diğer yandan, kitleler mobilize edilerek, Kürt halkına ve devrimcilere düşman potansiyel bir güç oluşturulmakta ve bu geçmişten beri olduğu gibi bugün, daha hummalı bir şekilde Kürt düşmanlığı ile beslenmektedir. Geniş yığınlar egemen güçlerin umut vaatlerine kanmayacak kadar deneyimlidir. Devrimci, demokrat ve ilerici öfkenin siyasal iktidar mücadelesi için örgütlenmesini sağlayacak bir önderliğin önemi tam da bu noktada ortaya çıkıyor. Sınıfıyla bütünleşerek sıkılı yumruklara iktidar kapısını açmanın yolu, reformist önermelere karşı inatçı bir biçimde devrimci alternati-

fi savunmak ve devrim yolunda ısrarla ve cesaretle ilerlemektir. Bunun için mevcut koşullar çok daha olgun ve elverişlidir. Türkiye devriminin ülke özgünlüğündeki öneminin yanında, evrensel boyutlarıyla bölgedeki yaşamsal değerlerde altüst oluşları beraberinde getireceği gerçeği ise, çok daha çarpıcı bir biçim de ortaya çıkmaktadır.

Türk egemen güçlerinin ABD emperyalizminin çıkarları uğruna Kafkasya ve Orta-asya'ya uzanmak için oynadıkları rol, onları daha güçlü yeni yapılanmalara zorluyor. "Ateş gücü yüksek, küçük ama hareketli ordu" düşüncesi geleceğe yönelik politikanın ipuçlarını veriyor. "Ağabeylik" yapabilmeyen yolu, ne pahasına ve ne biçimde olursa olsun iç çelişmeleri egemen güçlerin lehine bir çözüme kavuşturmaktan geçiyor. Silahlı Kürt ulusal hareketini ezmek ve Kürt halkını sindirmek için baharla birlikte başlatılacak yoğun saldırı ve katliam kampanyası, Kürdistan'da açık savaş hazırlığı ve özellikle silahlı devrimci güçlere karşı uygulanacak şiddet, egemen güçlerin, cephe gerisini sağlamlaştırma ve "ülkenin bölünmez bütünlüğünü koruma" amacına yönelik düşünülen "önlem"lerdir.

Tam da bu noktada işçi sınıfının öncü müfrezesinin siyasal iktidar mücadelesinde önderlik görevlerini yerine getirmesinin, buna uygun yeni ve doğru taktikler belirlemesinin önemi ortaya çıkar, Proletarya partisi, önümüzdeki süreçte egemen güçlerin silahlı Kürt ulusal güçlerine ve silahlı devrimci güçlere karşı uygulayacağı politikaya koşut ve onun üstesinden gelecek bir politika ve mücadele çizgisi uygulamak, ideolojik planda mücadelenin sivri ucunu reformizme ve yasallaşma düşüncelerine karşı yöneltmek zorundadır. Diğer yandan egemen ulus şovenizmine ve milletçiliğe karşı mücadele yürütmek hayati bir öneme sahiptir. İktidar yürüyüşü başarıyla taçlandırılmak isteniyorsa bunlar mutlaka yapılmalıdır.

KOZLU'DA BİR KATLIAM YAŞANDI

İşçiler Ölüyor Kader Deniyor

Çağdışı çalışma koşulları sonucu Kozlu'da 300'ü aşkın işçi katledildi. Devlet yetkilileri sorumluluktan sıyrılmayı hesaplıyor. Denizer ise, işlenen cinayetlere göz yumuyor. İş cinayetlerine son vermenin yolu, "kader" deyip yas tutmakla değil, yeni yeni yürüyüşler yaratılarak olacaktır!..

3 Mart 1992 günü, Zonguldak Kozlu maden ocaklarında, 300'ün üzerinde maden işçisinin yaşamına malolan bir patlama oldu.

Patlamadan sonra, 122 kişinin cesedi çıkarıldı, 200'ün üzerinde işçinin cesedi de çıkarılmadan, ocaklara gömüldü. Yaralıların durumları ise oldukça ciddi. Yaşasalarda sakat kalma olasılıkları yüksek. Çünkü vücutlarının büyük bölümü yanmış veya kırılmış. Yukarıda verilen ölü sayısı, resmi kaynakların açıkladığı sayı. İşçiler ve Zonguldak halkı ise, ölü sayısının, özellikle de ocaklarda gömülü kalan ölü sayısının çok yüksek olduğunu söylüyorlar. Ölen işçilerin aileleri, yakınları ise çaresizlik ve acı içinde, bir başlarına kaldılar. Devlet büyükleri (!) hemen Kozlu'ya koşup, demeçler verdiler, vaatlerde bulundular. Sahte gözyaşları döküp, geride kalanların acılarına ortak (!) olduklarını söylediler. Her zamanki gibi "olayın suçluları bulunup cezalandırılacak"tı. Olayın nasıl geliştiği ise bilinmiyordu! "Sırdı", "Allah vergisiydi", hatta bizzat kozlu'daki ocaklarda çalışan teknik elemanların aklına-hayaline sığmıyordu(!) bu olay. Sorular yanıtız bırakılıyordu. Önce aratılacak, patlamanın nedenleri bulunacak sonra da buna bir kılıf uydurup açıklanacaktı kamuoyuna. Bu arada özellikle olayı yaşayanları görenler, aileler sakinleştirilmeliydi. Ya o acıyla, yürüyüş yaparlarsa, "artık yeter" diye bağı-

rırlarsa, "katliamlara son verilsin" derlerse! İşte bunu önlemek için koşullar Kozlu'ya devlet büyükleri (!). Ölen işçilerin ailelerine, çocuklarına para, iş, okul, yardım vaadinde bulundular. Ama en önemlisi, işçiler ve aileler, dışardan gelenlere karşı uyanık olmaları için uyarıldılar. Çünkü "acılarını suistimal etmek isteyen bir takım 'kışkırtıcı'dış güçler girebilirdi aralarına". Onlara kesinlikle açıklama yapmama, konuşmama konusunda uyarıldılar Vali, sendikacı ve bakanlar tarafından.

Patlamadan sonra, bir yas havası vardı Zonguldak'ta. herkes

suskun bekliyordu. Özellikle Kozlu'daki işçiler, ne yapacaklarını şaşırılmış bir halde, kimisi iş giysilerini giymiş, kimisi sivil, merkezde bekliyorlardı. Bekleme nedenleri ise, yetkililerin yapacağı açıklama ve işe başlayıp başlamayacakları konusunda birşey söylenmemiş olmasıydı. Ölenlerin aileleri ise, ocaklar çamurla sıvandıktan sonra, artık tamamen ümitlerini kesmişler ve köylerine dönmüşlerdi. Kendileriyle konuşmaya çalıştığımız işçiler ısrarla susuyor, hiçbir soruya yanıt vermiyorlardı. Yanıt vermek isteyen arkadaşlarını ise gizlice uyarıp ko-

Her vardiya başlangıcında aileleriyle vedalaşıp ocağa iner madenciler. Ölümü böylesine kanıksamış olmaları, egemenlerin sömürsünü daha da kolaylaştırır.

nuşmasını engelliyorlardı. Yöneticiler ve teknikerler de aynı şekilde yanıt vermektan kaçınıyorlardı. Aileler ise, artık maden ocaklarındaki ölümleri kanıksamış, devletin kendilerine yapacağı yardımı bekliyorlardı. Hatta bazı aileler, ölenlerin yerine işsiz olan oğlunun alınması için yetkililere yalvarıyor, isteği kabul edildiğinde, büyük bir mutluluk duyuyordu.

Böyle bir görüntü içerisinde, bir-kaç işçi, patlamayla ilgili açıklama yapmaktan çekinmeyerek patlamanın nedenlerini, maden ocaklarındaki işçilerin yaşantılarını, çektikleri sıkıntıları anlatıyorlar. Yalnız yakaladığımız bazı işçiler ise, sendikandan duyarsızlığından, işverenle aynı dili konuştuğundan, hatta yardım kampanyaları döneminde, kendileri için toplanan para ve erzakın sendikadaki ve ocaklardaki diğer "yiyciler" tarafından paylaşıldığını kendilerine ulaştırılmadığını söylediler.

Ancak görünen oydu ki, 1991'deki o büyük Zonguldak yürüyüşünün coşkusundan, ruhandan eser kalmamıştı işçilerde. Bunun nedenini sordüğümüzda ise, şöyle yanıt veriyor işçiler: "Bizim arkadaşlarımız öldü. Yas-tayız, acı içindeyiz. Şimdi yürüyüş yapmanın sırası değil. O yürüyüş yapıldığında ortada böyle bir olay yoktu, herkes mutluydu."

Bir işçinin anlattığına göre patlamanın nedeni işverenin (işveren devlet) daha az harcamayla daha çok kâr etme isteği. İnsan yaşamının hiçbir önemi yok onlar için. Çünkü civar köylerde, maden ocaklarında çalışmak isteyen bir yığın işsiz var. Patlamanın nedeni Karbonmonoksit (CO) gazı. patlamanın olduğu günün bir hafta öncesinden beri ölçümlerde, kartiyelerde CO gazının bulunduğu belirlenmiş. Ancak patlamanın olduğu İncirharmanı bölümünde, işveren için çok cazip olan ve kalorisini çok yüksek bir kömür çeşidi

Bu manzaraları bir daha görmemek için, geride kalanların sarı sendikaya, ilkel çalışma koşullarına ve emeklerinin değerinin ödenmemesine karşı zorlu bir mücadele vermesi gerekiyor...

olan "Çay Kömürü" damarı bulunmuş. Burada CO gazı oranı yükselmesine rağmen kartiye boşaltılmıyor. CO gazı yüzde 4-14 arasında patlar, yüzde 14'ün üzerinde ise boğarak öldürür. Metan gazı ise, her zamanki gibi var. Çünkü kömürde doğal olarak bulunuyor. CO gazının patlamasından bir süre sonra, Ocaklarda yine fazla miktarda bulunan kömür tozunda patlayarak ikinci bir patlama meydana geliyor. Kömür tozları içinde hiç bir önlem alınmamış ocaklarda. Oysa kömür tozu oluşmasını engelleyen yöntemler varken, işveren hiçbir yöntem için yatırım yapmamış. Asıl yakıp-yıkın, ölümlere neden olan patlama, bu ikinci patlama. Bir işçi: "Bakan ömer Barutçu, 'olay 19 saniyede oldu bitti' diyor. Biz buna güleriz ancak. Patlamanın olacağı bir hafta önceden belliydi. Bir de son teknikle çalışıldığını söylüyor. Yakın zamanı kadar

katırlarla vagon çekiyorduk" diyor.

Kozlu'daki kuyular 1947-48'de açılmış. O günden beri teknik anlamda hiçbir yatırım yok. İkel yöntemlerle çalışılıyor. Bir işçi, "bazı zamanlar lambamız kırılıyor, alınmıyor, kendimiz almak zorunda kalıyoruz" diyor. İşçilerin hiç birinde gaz maskesi yok. Oksijen tüpü gaz maz maskesi ve yangın elbisesi olsaydı, ölü sayısının çok azalacağını söylüyorlar. Son model olduğu belirtilen uyarı sistemi ise, her kartiyede yok. Bir kaç yere bağlanmış. Zonguldak'ta madencilerin gidebileceği bir meslek hastanesi yok. Yeraltında yaralanma olduğunda veya bir iş kazası olduğunda, yaralı Ankara'ya götürülüyor. Ancak durumu ağır ise yolda ölmeye ihtimali çok fazla. Ocaklarda hergün bir iş kazasının olmasının çok normal olduğu söyleniyor. İşçiler "Kol kopması, kafaya taş düşmesi ve günde bir-iki kişinin ölmesi çok normal

bizim buralarda" diyorlar. Öte yandan işçilerin demokratik haklar talep etme ve iş kazalarını protesto etme gibi haklı eylemliliklerini bastırmak amacıyla altı katlı emniyet binası (Kimlerin emniyeti için kurulduğu açık olan işkencehane) yapılmasına rağmen, bir meslek hastanesi bulunmamaktadır.

Tüm bu ilkel çalışma koşullarına rağmen, işçiler hâla gücünün üzerinde üretime zorlanıyor. Kozlu'da son bir ayda yüzde 100'e varan bir üretim artışı olmuş. Genel Maden-iş Sendikası Başkanı Şemsi Denizer'e bunu sordüğümüzda, "haberî olmadığını, öyle birşey varsa, patlamadan önce gelip haber verselerdi" diyor. Bunların yanında, ocaklardaki işçilerde bölgecilik ve hemşehricilik bilinçli olarak körüklenerek, işçiler rekabete sokuluyor. Böylece üretimde de artma sağlanıyor. Çünkü Kozlu'daki her ocakta bir köyün

Ölen arkadaşlarının acısı, kendisinin kurtulmasının sevincini buruklaştırıyor

şakinleri çalışıyor. Aralarında başka köylerden olan çok az, hatta bazı işçiler başka köylülerin çalıştığı ocağa gönderildiklerinde "beni orada ezerler" diye gitmek istemeyip, kendi köylülerinin çalıştığı ocakta çalışmak istiyor. Aynı şekilde, ocaklarda çalışan işçiler, Lazlar, Kürtler ve Kıvrıkcıklar (Kozlu'nun yerli halkının adı) olarak da ayrılmışlar.

Bazı işçiler, sendikanın bu olay karşısındaki tavrını ve genel durumunu "berbat" olarak niteliyorlar. "Sendika devlete yapıştığında iş göremez hale gelir. Patlamadan sora, devlet yetkilileri, yanında yalan söylerken, yanlış bilgi verirken Şemsi Denizer susuyor. Sendika tabanla ilişkilerini kesmiş durumda." diyorlar. Patlamadan sonra, Karadon Bölgesindeki işçiler, 2 saatlik bir iş bırakma eylemine gitmişler. Ancak basın ve TRT bunu yansıtmadığı gibi, eyleme giden yüzlerce işçiyide "dış mihrak" olarak nitelendirmiş yetkililer. Şemsi Denizer ise "Bizim dışımızda ne bir işçi çıkartma olur, ne de direniş olur. Kimse buna cesaret edemez. izin de vermeyiz" diyor.

Genel Maden-İş Sendikası Başkanı Şemsi Denizer'de diğer yetkililer gibi suskun. Sorulara ilgisiz

ve baştan savma yanıtlar veriyor. Açıklamanın ileriki günlerde yapılacağını söylüyor. Kömür ocaklarında, patlamadan önce yeterli teknik donanımın olup olmadığına ilişkin somut yanıt istendiğinde, kızarak, yine ilgisiz konuşmalar yapıyor. Ocakların yine ilgisiz konuşmalar yapıyor. Ocakların kapatılması ile ilgili soruya ise;

"Ocakların kapatılmayacağını, eğer kapatılırsa bile başka iş alanlarının yaratılacağını" söyleyerek yanıt veriyor. Türkiye Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi Başkanı Abdurrahman Burkay, Kozlu Havzası ve oradaki iş koşulları ile ilgili şu bilgileri verdi: "Zonguldak Havzası yaşlı bir havza. 1960'lardan sonra yatırım yapılmayan bir yer. Yatırım yapılmıyor, son yıllarda zarar ediyor. Yatırım yapmak, geliştirmek yerine, "kapatılım mı, satalım mı?" tartışması içine sürüklendi. Biz buna karşı-

ız. Ocakların bu hale gelmesinin nedeni siyasi iktidardır. Kömür ocaklarında, teknik olanakların yetersiz olması nedeniyle, emek yoğun şekilde kullanılıyor. Emek ilişkisi çok yoğun. Kozlu Havzası ise yoğun gazlı olan bir yer. Yan taşlarından ve kömürden, kazma esnasında metan gazı çıkıyor. Kozlu Havzası'nda kömürün oksidasyonu (kendi kendine yanması) çok yoğun. Dolayısıyla yer altında yangınlar çıkabiliyor. Metan gazının belli bir orana gelince patlama özelliği var. Aynı şekilde kömür tozunun da patlama özelliği var.

Her iş yerinde uyulması gereken "Maden Emniyet Nizamları" adlı bir tüzük vardır. Ancak her yerde uygulandığını görmek imkansız. Kozlu'da da durum böyle. Uyarı cihazının her alarm verişinde işçiler ocaklardan boşaltılmaz. Risksiz olan yerlere aktarılarak tehlikenin geçmesi beklenir.

Kömürün nakliyesi sırasında kömür tozu oluşur. O tozun ocaklarda birikmesi tehlikelidir. Yanma ve patlama olabilir. Bunu önlemek için iki yol uygulanabilir: 1-) Sulama: Ocaklardaki kömür damarları basınçla veya hortumla sulanarak nemlendirilir.

Susmak ve kadere sığınmak, yeni acıları engellemeyecektir. Sermaye ilahlarının istediği yeni kurbanları sunmak yerine mücadele etmelisin.

Büyük maden katliamlarının olduğu yıllar şöyle:
 1942 Kandilli 40, 1947 Kozlu 47, 1955 Gellik 55, 1960 Kozlu 22, 1965 Çelttek 72, 1967 Kandilli 17, 1972 Kozlu 23, 1983 Kandilli 103, 1990 Yeni Çelttek 66, 1992 Kozlu 300'ü aşkın...Büyük patlamalar haric, günlük iş kazalarında ölen işçilerin, son 50 yıl içerisinde yıllara göre toplamı: (Genel Maden-İş Sendikası'nın belirlemelerine göre) 1941 yılı 75 ölüm, 1942 yılı 108 ölüm, 1943 yılı 72 ölüm, 1944 yılı 89 ölüm, 1945 yılı 81 ölüm, 1946 yılı 61 ölüm, 1947 yılı 121 ölüm, 1948 yılı 58 ölüm, 1959 yılı 49 ölüm, 1950 yılı 49 ölüm, 1951 yılı 91 ölüm, 1952 yılı 59 ölüm, 1953 yılı 73 ölüm, 1954 yılı 80 ölüm, 1955 yılı 122 ölüm, 1956 yılı 86 ölüm, 1957 yılı 99 ölüm, 1958 yılı 89 ölüm, 1959 yılı 66 ölüm, 1960 yılı 94 ölüm, 1961 yılı 69 ölüm, 1962 yılı 70 ölüm, 1963 yılı 60 ölüm, 1964 yılı 66 ölüm, 1965 yılı 75 ölüm, 1966 yılı 64 ölüm, 1967 yılı 65 ölüm, 1968 yılı 64 ölüm, 1969 yılı 69 ölüm, 1970 yılı 87 ölüm, 1971 yılı 67 ölüm, 1972 yılı 90 ölüm, 1973 yılı 70 ölüm, 1974 yılı 65 ölüm, 1975 yılı 69 ölüm, 1976 yılı 50 ölüm, 1977 yılı 47 ölüm, 1978 yılı 63 ölüm, 1979 yılı 43 ölüm, 1980 yılı 38 ölüm, 1981 yılı 35 ölüm, 1982 yılı 26 ölüm, 1983 yılı 145 ölüm, 1984 yılı 18 ölüm, 1985 yılı 35 ölüm, 1986 23 ölüm, 1987 yılı 33 ölüm, 1988 yılı 32 ölüm, 1989 yılı 20 ölüm, 1990 yılı 22 ölüm, 1991 yılı 16 ölüm.

rilir. Böylece kazma ve taşıma esnasında kömürün tozlanması engellenir. 2-) Kireçleme: Kömür tozu üzerine kalker tozu serpilir. Kalker tozu kömür tozunun hem patlama noktasını yükselterek kolay patlamasını engeller, hem de bastırarak uçuşmasını engeller. (Ancak bu yöntemlerin hiçbiri kozlu'da uygulanmıyor)

Kozlu Havzası'nda genel olarak üretim ile iş güvenliği arasında bir denge kurulamıyor. Üretim ön planda tutuluyor, güvenlik ve sağlıkla ilgili önlemler önemsenmiyor"

Patlamadan yarım saat önce, ocaklarda yeni bir uygulamanın denemesi için bulunan macar teknik elemanları, gaz miktarının arttığını farkederek dışarı çıkıyorlar. Çünkü gaz oranı yükseldikçe baş ağrısı, mide bulantısı gibi rahatsızlıklar başlıyor. Ancak işçiler uyarılmıyor.

Devlet yetkililerinin, ailelere yardım nutukları atmalarına rağmen açıklanmayan ve pek çok kimsenin haberdar olmadığı bir durum var: Yasalara göre; patlamada ölen ancak kimliği belirlenmeyen işçilerin ailelerine hiç bir ödemede bulunulmuyor. Yardım da yapılmıyor. Yeraltında gömülü kalan ancak kim oldukları tesbit edilemeyen ya da tamamen yandığı için kimliği tespit edilemeyen işçilerin ailelerine hiç bir yardım yapılamayacak. Ocaklarda gömülü kalan işçilerin ise orada olduğunu ailelerinin ispatlaması gerekiyor. Zonguldak'ta dikkat çeken bir başka durumda şu: Bazı yöneticiler ve siyasi parti temsilcileri işe girmek isteyen insanları işe sokma vaadiyle milyonlarca para

yıyorlar. Köylüler, topraklarını evlerini satıp, sendikada veya işyeri yönetiminde görevli kişilere para vererek torpil yaptırabilmek ve işe alınmak için olağanüstü çaba harcıyorlar. Seçim öncesi, bazı siyasi parti temsilcilerinin, işe yer-

leştirme vaadiyle, Zonguldak'lardan büyük miktarda para dolandırdıkları da söyleniyor.

İşte sömürücülerin, insan hayatı karşılığında sermayelerine sermaye kattıkları alanlardan biri olan Zonguldak. Aslında herşey çok açık bir şekilde görülüyor: Kozlu'daki olay, devletin bir katliamıdır. İnsan yaşamının korunmasına, iyileştirilmesine yönelik hiçbir yatırım yapılmadığı, aksine insanlar kurban verilerek patronların cebinin doldurulduğu arenalardan sadece biridir Kozlu. Bu katliam ne iltir, ne de son. İnsan emeğinin azgınca sömürsününün devam ettiği tüm zamanlarda, bu devlet düzeninin devam ettiği zamanlar boyunca tanık olacağız bu

ve benzeri katliamlara. Ancak, bir avuç sömürücü komprador patron-ağanın diktatörlüğüne son verildiğinde, insanın ve insan emeğinin değerinin herşeyden üstün tutulduğu, üreticilerin yöneten olduğu bir düzende son bulur bu katliamlar.

OCAKLARDAKİ TEHLİKELER

Maden ocaklarının işçileri bekleyen tehlikeler şunlardır:

-Gaz kontrolünün yeterli şekilde ve modern araçlarla yapılması. Bazı ocaklarda gaz kontrolünün hiç olmaması.

-Ana payandaların eskimesi ve çürümesi yüzünden galerilerde çökme tehlikesi.

-İşçi malzemelerin yetersizliği, illikliği. İlkel kazıcı, delici malzemelerin kontrolsüz kullanımının kıvılcım ve grizu tehlikesinin

boyutlarını büyütmesi.

-Kazma küreklerle yapılan su havuzlarının hesabını olmaması. Galerilerin çürük duvarlarının patlamasıyla meydana gelecek bir su baskınında bu havuzların ne kadar suyu kaldıracağına tam olarak bilinmemesi.

-Aydınlatmanın galerilerde gelişmiş asılmış çıplak lambalarla yapılması, bu durumun grizu patlaması riskini arttırması.

-Birçok maden ocağında uyarı sistemleriyle sağlık ve güvenlik ekiplerinin bulunmaması.

-İşçilerin güvenlikleri ile ilgili araç-gerecin (oksijen topu, gaz maskesi, yangın elbisesi) olmaması.

YURTIÇİ KARGO İŞÇİLERİNDEN TAVİZ YOK "Direndik Direneceğiz Kazanacağız"

Yaklaşık iki buçuk aydır süren direniş boyunca Yurtiçi Kargo işçileri gözaltılar, işkenceler ve haksızlıklar yaşadı. "Terörist" diye suçlandılar. Onur çadırları yakıldı. Ancak onlar inançla direnişi sürdürüyorlar. Direnişler bütün yurttaki gibi büyüyor.

Yurtiçi Kargo işçileri 6 Ocak'tan beri haksızlıklara, baskılara ve işçi düşmanlığına karşı onurlarından taviz vermeyerek, işçi sınıfına bir mesaj verdiler: İşverenle polisin oyunları ve saldırıları birleşik, örgütlü gücün karşısında yenilmeye mahkumdur.

Yaklaşık iki buçuk aydır süren direniş boyunca işçilere, sendika temsilcilerine, yöneticilerine binbir türlü oyun oynandı. Gözaltılar, dayaklar, bitmek bilmedi. Çünkü işçiler her bir saldırıdan ve oyundan sonra daha bir kararlı çıktılar, daha bilinçlendiler.

Türkiye'de Yurtiçi Kargo'nun bulunduğu hemen her yerde (İstanbul'da Altuniza'de, Levent, Topkapı; Adana, Antep, Diyarbakır, Osmaniye, Hatay, Adıyaman,

İzmir, Batman, Ceyhan ve daha birçok yerde) mücadele var.

Kargo işçileri bugüne kadar birçok zengin eylem gerçekleştirdiler. Ayrıca miting ve gece gibi etkinliklerden de uzak kalmayarak duyarlılıklarını her alanda göstermeye çalıştılar.

7 Şubat günü işverenin haksız uygulamaları, işten atılan 1000 civarındaki işçiyi paralı ilanlarla "terörist", Tümtis sendikası'nı da "Terör Örgütü" olarak ilan etmesini, çalışanlara zorla; şubelere gönderdiği "direnişçi işçileri" suçlayan bir belgeyi imzalamak istemeleri gibi tüm haksız uygulamaların sona ermesi için, işten atılanların tekrar işe dönmeleri ve sendikal hakların verilmesi amacıyla İstanbul Valiliği'ne bir dilekçe verdiler.

100-150 dolayındaki işçi Çağaloğlu'ndaki Halk Eğitim Merkezi'nin önünde toplandılar. Hazırladıkları dilekçeyi topluca Valiliğe vermek isteyen işçileri çevik kuvvet çembere aldı. Dilekçeyi veren işçi temsilcileri geri döndükten sonra işçiler direnişlerini sürdürdükleri işyerlerinin önünde beklemek üzere dağıldılar. Fakat bundan sonra "direnen işçilere" yönelik baskı, gözdağı ve saldırılar bitmedi, aksine daha da arttı.

10 Şubat'ta 20 işçi polislerce gözaltına alındı. İşçilerden 17'si soruşturma yapılmaksızın 3'ü de soruşturma başlatılarak serbest bırakıldılar.

Yurtiçi Kargo işçilerinin Onur Çadırları saldırıya uğradı. İşçilerin 45 gün süren işyerlerinin önünde beklemeye eylemi 19 Şubat saat yirmibir sıralarında polis saldırısına uğradı. Onur çadırları yıkıldı, yakıldı. İşçiler coplanarak, sürüklenerek, gözaltına alındılar. (Saldırı Atunizade, Topkapı ve Levent'teki aktarma merkezlerinde gerçekleşti. Aynı gece Tümtis Sendikası'nın Aksaray'da bulunan merkezi de polis tarafından ablukaya alındı. "Terör örgütü" olarak ilan edilen Tümtis Sendikası'nın Genel Başkanı Sabri Topçu, Genel Sekreter Yurdal Şenol, Sendika avukatları Güven Feyzioğlu, Fatma Atanur Feyzioğlu ve ziyarete gelen sendikacı Ali Gündoğdu gece sendikadan çıkarken gözaltına alındılar. Bunun üzerine Tümtis yönetim kurulu basına bir açıklama yaptı. Açıklamada "demokrasiye, sendikal hak ve özgürlüklere saldırı-

Yurtiçi Kargo işçilerinin Onur Çadırları yakıldı, yıkıldı ama direnişleri bitmedi. Tümtis sendikası "terör örgütü" olarak nitelenendirilirken, hak arayan işçiler "terörist" oluyordu...

nın giderek şeffaflaştırıldığı bir ortamda hangi insan haklarından hangi demokrasiden söz edilebilir. Sendikamız tüzel kişiliği şahsında yöneticilerimize yapılan saldırı ve baskılar tüm sendikalara ve demokratik kuruluşlara yapılmış, Yurtiçi Kargo işçilerine yapılan saldırılar da Türkiye işçi sınıfına yapılmış demektir. Sendikamıza ve işçilere yönelik hak hukuk tanımaz saldırı ve baskıları nefretle kınıyoruz" denildi.

"PATRONA YARDIM KAMPANYASI"

Onur Çadırları'nın yakılıp yıkılması üzerine işçiler, Aralık ayı maaşlarını alabilmek ve kendilerine yönelik saldırıları protesto etmek için Aksaray'da bulunan Yurtiçi Kargo Bilge Müdürlüğü önünde bekleme eylemine başladılar. Bekleme eylemine başlayan ve ellerinde "İşçi Kıyımına Son", "Direndik Direneceğiz Kazanacağız", "Atılanlar Alınsın Başka Çare Yok" yazılı dövizler bulunan işçiler bir de "Patrona Yardım Kampanyası"nı başlattılar. Bunun için "Patrona Yardım Kampanyası 100 TL" yazılı bir döviz vardı. Bölge müdürlüğünün önünden geçen dolmuşların şoförlerinden bazıları cebinden 100 TL çıkarıp işçilere verdikten sonra kornaya basarak eyleme destek verdiğini ifade ettiler. Tabii gerçekleştirilen her etkinlikte olduğu gibi burada da polisler işçileri yalnız bırakmadılar.

24 Şubat Pazartesi günü saat 12.00'de Tabibler Odası'nda bir basın toplantısı yapıldı. Yurtiçi Kargo işçileri burada bir basın açıklaması okudular. Açıklamada "İçinde yaşadığımız işsizlik pahalılık cehenneminde çektiklerimiz yetmiyormuş gibi örgütlenme hakkımız da işverenler tarafından gaspedilmektedir. Yurtiçi Kargo da bu hakkını kullandığı için işten atılan arkadaşlarımızın sayısı Türkiye çapında 1000 dolayındadır. Biz de bu saldırılara karşı işe geri dönmek ve sendikamız Tümtis'in muhatap kabul edilmesi için 6 Ocak'tan bu yana "Direnme Hakkı"nı kullanıyoruz. Bizler en temel insan

haklarından ve Anayasal bir hak olan "örgütlenme hakkımızın" gaspedilip işsizlik ve pahalılık cehennemine atılmamıza seyirci kalmadık kalmayacağız. Bu amaçla devletin en yetkili ağzlarının da seçim meydanlarında insanlara önerdikleri "Direnme Hakkı"nı kullanmaktayız. Bizim bu hakkı kullanmamıza en başta devletin bu yetkilileri ve emir verdikleri karşı durmakta ve baskı-siddet uygulamaktadırlar.

yüşe geçtiler. Yürüyüş boyunca "Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz", "Yaşasın İşçilerin Birliği", "Atılanlar Alınsın Başka Çare Yok", "Direndik Direneceğiz Kazanacağız" sloganlarıyla Sirkeci Postanesi'nin önüne geldiklerinde işçilerin sayısından daha fazla çevik kuvvet, karakol polisi ve bazılarının elinde "akrep" adı verilen silahlar bulunan sivil polisler karşıladılar. Sendika temsilcileri telgraf çektikten sonra polis "dağın!" uyarısında

"Baskılar Bizi Yıldırılmaz" şiarıyla mücadelelerini sürdürüyorlar. Gün geçmiyor ki bir gözaltı gerçekleşsin... Bu İstanbul'da da oluyor, İzmir'de de diğer Yurtiçi Kargo işçilerinin bulunduğu yerlerde de!..

Ve diyoruz ki "Baskılar Bizi Yıldırılmaz" denildi.

Basın toplantısından sonra ellerinde "Sendika Hakkımız Söke Söke Alınız", "Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz", "İşçi Kıyımına Son", "Baskılar Bizi Yıldırılmaz", "Direndik Direneceğiz Kazanacağız" yazılı dövizler bulunan 200 kadar işçi, Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na telgraf çekmek üzere kortejler oluşturarak yürü-

bulundu. Daha sonra işçiler sessiz bir şekilde Çağaloğlu yönünde, tekrar Bölge Müdürlüğü'nün önüne gitmek üzere değinik bir şekilde yürümeye başladılar. Bu arada polis otoları ve minibüsleri de işçileri arkalarından takip ediyordu. Dağınık yürüyen işçiler valiliğe yaklaştıkları sırada, otolardan inen polisler sessiz yürüyen işçilerden bazılarına çekerek, sürükleyerek gözaltına aldılar. Gözaltına alınanlar arasında sendika-

cılar da vardı. Bu arada olayı görüntülemek isteyen muhabirimiz de sivil polislerce gözaltına alındı. Gözaltına alınan 12 işçi ve muhabirimiz Eminönü Karakoluna götürüldüler. Saat 5.30'a kadar gözaltında tutulan işçiler, sendikacılar ve muhabirimiz, savcılığa götürüldü, burada serbest bırakıldılar.

YURTIÇİ KARGO İŞÇİLERİNDEN HALKA ÇAĞRI

Yurtiçi Kargo'ya Mal Verme! İşvereni Protesto Et!

İşçilerin örgütlü kararlı mücadelesi sonucunda Güneydoğu ve Adana'da kargo hizmeti tamamen durdu, İstanbul'da ise yüzde 90'lara kadar geriledi. İşçiler, halka, neden mücadele ettiklerini anlatmak ve halkın bu mücadeleye maddi-manevi destek vermesi için bir bülten hazırladılar. Bu bülten binlercesi sokaklarda, işyerlerinde dağıtıldı. Direnişi kurmak için işe alınanların yüzde 90'ı ya işi bıraktı ya da mücadele eden işçilerin arasına katıldılar.

Yurtiçi Kargo işçileri, Bölge Müdürlüğü önündeki eylemlerini noktaldıktan sonra Altunizade'deki Aktarma Merkezi önüne giderek kendilerine yönelik saldırıları protesto etmek ve Onur Çadırını kurmak için gittiler. Aktarma merkezi önünde işçilerin sayısını beşe katlayacak kadar çevik kuvvet ve diğer resmi-sivil polisler de hazır bekliyorlardı. Burada polislerin saldırısına direnen işçilerden 150 kadarı gözaltına alındılar.

İşçiler bugünlerde "Ankara'ya yürüyüş" önerisini tartışmaktalar. Gücünü örgütlülük ve birlikten alan işçiler, "Direndik Direneceğiz Kazanacağız" sloganlarını mücadeleyi kazanana kadar haykırmakta kararlılar.

İZMİR'DE DE YURTIÇİ KARGO İŞÇİLERİ HEP YÜRÜYOR

15 Şubat günü saat 11.00'de direnişin 41. gününde Türk-İş'in İzmir (3) no'lu şubesinin direniş

duyarsız kalmasını protesto etmek ve gelişmeleri basın açıklamasıyla duyurmak amacıyla 60-70 Yurtiçi Kargo işçisi, Birinci Kordon'dan Gündoğdu meydanına doğru yürüyüşe geçtiler. "İş Ekmek Özgürlük", "İşçiler Burada Türk-İş Nerede?", "İnsanlık Onuru Sömürüyü Yenecek" sloganlarıyla yürüyen işçiler (3) no'lu şubenin önüne geldiler. Basın açıklamasının okunmaya başlandığı sırada, bir grup belediye işçisi başka bir caddeden yürüyerek, alkışlarla Kargo İşçilerine katıldılar. "İşçiler Elele Genel Greve", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" sloganlarını atıktan sonra basın açıklamasının okunmasına devam edildi. Açıklamada "Türkiye çapındaki eylemlerin, atılan işçiler geri alınana ve sendikal haklarımızı alana kadar devam edeceğiz" denildi. Açıklama bittikten sonra 120-130 kadar işçi Gündoğdu meydanına doğru tekrar yürüyüşe geçti. Çevik Kuvvetin gelmesiyle işçilerin dağıldığı eylemde, olayları görüntülemek isteyen Devrimci Proletarya dergisi muhabiri gözaltına alındı.

YURTIÇİ KARGO İŞÇİLERİNİ DESTEK ZİYARETİ

Aynı gün saat 15.00'de "Direniş Çadırı"na, Yeni Demokrasi, Mücadele, Deng, Devrimci Mücadele dergisi temsilcileri, İşçi Sağlığı Derneği, Yeni Demokrat Gençlik ve Grup Munzur'un katılımıyla bir destek ziyareti yapıldı. Şu ana kadar 64 işçinin atıldığını belirten

işçiler "Direnişimizi haklarımızı alana kadar sürdüreceğiz" dediler.

Grup Munzur topluluğunun çalıp söylediği türküler, marşlar işçilere moral desteği verdi. Destek ziyareti halaylarla, sloganlarla sona erdi.

İZMİR'DE DE "DİRENiŞ ÇADIRI" SALDIRIYA UGRADI

Direniş Çadırı'nda 40 günden fazla bekleme eylemi yapan işçiler, aynı zamanda Alsancak'ta ve Konak'ta yürüyerek telgraf eylemi ve basın açıklamaları da yaptılar. Uzun bir süreden beri işyerinin önünde duran "Direniş Çadırı", işverenin hoşuna gitmeyen bir manzara yarattığı için, çadırın yıkılıp yakılması için Emniyet Müdürlüğü'ne talimat verildi. Bunun üzerine çevik kuvvet işyerine gelerek "Direniş Çadırı"nı sökmeye kalkınca işçiler bu saldırıya karşı direndiler. Çok sayıda polisin işçileri copluyup sürüklemesinden sonra 11 kişi gözaltına alındı.

3 Mart akşamı saat 19.00'da işçiler, tekrar işyerlerine gideceklerini belirttiler. İşçiler ve destek verenlerle beraber yaklaşık 60-70 kişi, işyerinden 200-250 metre uzaklıktaki benzin istasyonuna geldiler. İşyeri önüne kadar gelen işçileri 100 kadar jandarma ve bir o kadar da çevik kuvvet çembere aldı. Jandarma komutanlarından "yarbay" rütbeli olanı "yaptığınız yasadışıdır. Dağılın!" uyarısında bulundu. Dağılmayan işçilere saldırı başlayınca "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek" sloganı sürekli atılıyordu. Birbirlerine kenetlenerek saldırıya karşı direnen işçiler, coplarla, dipçiklerle otobüslere bindirilmeye başlandı. Jandarma işyerinin şehrin dışında olmasını ve havanın karanlığını da fırsat olarak kullandılar. Bu arada olayları görüntülemek isteyen Emeğin Bayrağı gazetesi muhabiri gözaltına alındı. 50'ye yakın işçi gözaltına alınarak 4 Mart'ta nöbetçi mahkemeye çıkarıldı, tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldılar.

Hak Almayı ve Direnmeyi Öğreniyor

Bahçeşehir... Emlak Bankasının finansörlüğünde uydu kent projesi olarak geliştirilen, sosyal tesislerinin (spor kompleksleri, tiyatro salonları, okulları vs.) harikasıyla övünen, villaların tanesinin milyarları bulduğu şehir içinde komple bir şehir. Tanıtımı ve buna bağlı olarak pazarlanması için milyonların harcandığı inşaat sektörünün bir parçası Bahçeşehir...

Emlak Bankası "Bahçeşehir uydu kent" projesini MESA ve NUROL firmalarının taahhüdü altında inşa ettirmektedir. Yani Mesa ve Nurol belirli bir kâr yüzdesi karşılığı Bahçeşehirin taşeronluğunu yapıyorlar. Bahçeşehir'de kendileri taşeron olan Mesa ve Nurol firmaları işlerin esas kısmını başka taşeron firmalara yaptırıyorlar. Örneğin Mesa'da sıva işini birkaç taşeron ayrı ayrı, çatı işini yine ayrı ayrı taşeronlar yapmaktadır. Ve bu taşeronlar işçileri kendi hemşehrilerinden seçmektedirler. İşçiler patron olarak kendi patronlarını muhatap almaktadırlar. Esas işveren olan Emlak Bankası böylece devreden çıkmış gözüküyor. İşçiler Mesa Emlak Bankası böylece devreden çıkmış gözüküyor. İşçiler Mesa ve Emlak Bankası ile kendileri arasındaki baş çelişmeyi görmeyerek işçi-taşeron arasındaki temel çelişmeyi baş çelişme olarak algılıyorlar ve böylece güçler bölünerek dört bir yana yumruk sallıyor. Taşeronluk sistemi inşaat sektöründe 1986 yılından itibaren iyice yerleştirildi. İnşaat işçilerinin örgütlenmesini engellemek için egemenler tarafından devreye sokulan taşeronluk sistemi hemşehrilik ilişkisiyle bütünleşerek sınıf çıkarları yerinem birey çıkarlarına hizmet ediyor. Bu mekanizmayla sömürü katmerleşiyor. Yük-

lenici firma-taşeron firma ilişkisi feodellerle komprador patronların ittifakına benzetilebilir. Birinin yok edilmesi diğerinin yok edilmesini beraberinde getirir.

Yukarıdaki genel durumunu özetlediğimiz Bahçeşehir'de taşeron işçileri sorunlarımızı çözebilmek için örgütlenmeye başladılar. Bu sorunların başlıcaları:

- 1) Ücretlerin azlığı ve keyfi ödenmesi,
- 2) Yemeklerin kötü çıkması,
- 3) Sigorta dahil hiçbir sosyal güvence ve can güvenliğimizin olmaması,
- 4) Ulaşım sorunu (en yakın yerleşim birimi Esenyurt 5 km uzaklıkta oraya bile servis yok),
- 5) Haberleşme sorunu (2000 kişiye bir telefon düşüyor. Posta kutusu hiç yok),
- 6) Kantin sorunu (bir kantin var orada da serbest piyasa ekonomisine uygun fahiş fiyatlar),
- 7) Temizlik, banyo tuvalet sorunudur.

Sarı sendika Yol-İş faaliyetimizi alternatif sendika faaliyeti olarak algıladığı için işçileri kendi bonyesinde toplayabilmek için, apar topar bir toplantı örgütleyiyor. Sendika dışındaki örgütlenmeye önderlik edenler eğer belirli oranda kitle toplantıya katılırsa bu toplantıya katılmak, sorunlarımızı kitle önünde dile getirmek ve sendikanın gerçek yüzünü teşhir etmek yönünde karar aldılar. 13 Şubat akşamı toplantıda sendika temsilcisi "ülkede demokrasi olduğunu bu demokrasininde işçilere örgütlenme hakkı tanıdığını ancak

Mesa'da bir sendika olduğunu başka sendika kurmanın gereksiz olduğundan" dem vurarak "Yol-İş sayesinde Mesa işçilerinin sorunlarının çözüldüğü" palavrasını sıktı. Temsilciden sonra söz alan bir ar-

kadaş yukarıdaki sorunları belirterek işçilere "birlik ve üretimi durdurma çağrısı" yaptı. Yine bir işçi sözü demokrasi kavramını açıkladı. "Ülkemizde elbette demokrasi vardır. Bu demokrasi komprador patronlar içindir. Bu demokrasi esas işverenimiz olan devlet malı Emlak Bankasından batık krediler alan Kutlutaşlar ve Horzum gibiler içindir. Ama yine bu demokrasi işçiler için baskıdır, zulümdür sömürüdür". Yine bir işçinin, temsilcinin "demokrasinin kıstası yasalardır" sözünü yasaların nasıl ve kimler tarafından kimler için çıkarıldığını somut örneklerle açıklaması coşkuyla karşılandı. Sendikanın kitleyi potasına çekip pasifize etmek için tertiplemediği toplantı sendikanın teşhir olmasına eve işçilerin militan coşkusununun kabarmasına yolaçtı. Yani silah geri tepti.

Bu toplantının ertesi günü 14 Şubat'ta taşeron işçilerinden yedi işçi iskeleden düştü. Bir işçi öldü, ikisi ağır dört işçi yaralandı. Olay taşeronun yeni iskele kurup zaman yitirmek istememesinden kaynaklandı. Taşeron iki kişilik iskeleye yedi kişi çıkartıyor. Bununla da yetinmeyip beş yüz kiloluk saplamayı (çelik kalıpları birbirine monte etmek için) da iskeleye yüklüyor.

Yeni yeni oluşturulan çalışmaya önderlik eden işçiler deneyimsiz olmasına karşın olayın öneminde bilincideydiler. İşçiler hemen bir araya gelerek durum değerlendirmesi yaptı. Olay "basit bir iş kazası değildir. İşverenin kâr hürsundan kaynaklanmıştır işçilerin can güvenliği yoktur" denilerek, koşullar düzeltilene kadar işe çıkmaması gerektiği sonucuna varıldı. Bu perspektifle işçiler görev bölümü yapılarak tek tek koşullara gidip ajitasyon-propaganda yaptılar. Ertesi gün tamamen üretim durdu.

Sendikada alınan karara uymak zorunda kaldı. Yine ertesi gün de işe çıkılmadı. Ancak bu iki gün içerisinde kitleye olayın önemini kavratmakta ve bilince çıkarmakta yetersiz kaldı. İşveren kendisine yönelen öfkeyi hafifletmek ve "balıgını" göstermek için iki gün izin verdiğini açıkladı. Ancak işçilerin yek vücut işe çıkmamasından sonra bu kararı açıklayan işveren inandırıcı değildi ve çalışmaya önderlik eden işçiler de, üçüncü günde de çalışılmaması, çalışılmayan günlerde yövmiyelerin ödenmesi gerektiğini ve belirttiğimiz sorunlar çözülene kadar üretimin durması gerektiğinin propaganda-sını yaptılar. Taşeronlar ise kendi adamlarıyla koğuşları gezip işe çıkmalarını emredip çıkmayanları kovmak zorunda kalacaklarını belirttiler. Buna rağmen sabah 8'de işe çıkan olmadı. Bu sefer taşeronlar cepheden saldırdılar. Hemşehrilik ve milliyet ilişkisini kullanarak bazı işçileri kandırdılar. Sendikada gerçek yüzünü göstererek "yasadışı olan bu eyleme katılmayacaklarını" belirterek hangi yasaların ve hangi sınıfın yanında olduğunu göstererek eylemi engellemeye çalıştılar.

Eylem ilk darbesini bazı işçilerin bilinçsizliğiyle yedi aldı. Ancak işçiler yılmayarak öğle yemeğinde toplanılmasını ölen arkadaş için saygı duruşu yapılmasını ve hazırlanan bir metnin okunmasını kararlaştırdılar. Öğle yemeğinde toplanan kalabalık saygı duruşuna çağrıldı. Saygı duruşu "tüm işçi sınıfı ve ezilen halkların mücadelesi ve yaşam kavgasında şehit düşenler anısına özelden de Müslüm Aydemir arkadaş adına" yapıldı. "Müslüm'ler Ölmez!", "işçiyiz, Haklıyız, Kazanacağız!" "İşçiler Birleşin, Sömürüye Son!" sloganları atıldı. Daha sonra sendika temsilcisinin "ben okurum" diyerek aldığı Yeni Demokrat işçiler tarafından hazırlanan metin okunurken ortalarda geçen "bizi sömüren burjuvalar" cümlesi bulunduğu için temsilci okumaktan vazgeçti. Bu da Yol-İş sendikasının mantığını sergiledi. Sanki sömürü yokmuş ya da burjuvalar işçileri sömürmüyormuş!

İŞÇİLERE MEKTUP VAR

"Mesa inşaatta 2000 işçi çalışıyor; 280 işçi sarı sendika 4 no'lu Yol-İş'in üyesi. Diğer 1720 işçi de taşeronlarda çalışıyor. Mesa şirketinde 56 taşeron var. Taşerondaki işçi ücreti günlük 23 bin lira gibi komik bir rakam. Sendikalı işçiler ise 50 bin lira'ya çalışıyorlar. Yol-İş bu işyerinde başlangıçta 6 bin üyeye sahipti.

Yol-İş'in, Müslüm Aydemir'in ölmesiyle gelişen olaylardaki tavır gerçek yüzünü göstermeye yeter de artar bile. Cenaze törenine gelen Yol-İş 4 no'lu şube başkanı ne bir metin okuması ne de saygı duruşunda bulunulması gibi bir girişimi oldu. Bahçesehir'de 6 bin üyeden 280 sendikalı üyeye düşmüşse; bu sendikanın temel direğinin patronlar olduğunu gösterir.

Biz Yapı İşçileri ve Teknik Elemanları Yardımlaşma Derneği olarak: Bütün yapı işçilerinin çok zor koşullarda çalıştığını, Yol-İş işçilerden yana zerre kadar tavır göstermeyeceklerinin dağınık bir konumda olan inşaat işçilerinin örgütlenmesinin önünde güçlü engeller bulunduğunun, bilincindeyiz. Biz YİTED olarak yapı işçilerinin sorunlarına sahip çıkarak, sesimizi duyurmak için çaba sarfedeceğiz. Fakat YİTED'in çabaları tek başına yetmeyecektir. İşçileri, sorunlarına sahip çıkacak, seslerini duyuracak ve işçilerin birliğini sağlamada ve ekonomik sosyal hakların kazanılması mücadelesinde önemli mevziler kazanılabilecek YİTED'de örgütlenmeye ve mücadele etmeye çağırıyoruz."

YİTED

(Yapı İşçileri ve Teknik Elemanları Yardımlaşma Derneği)

O gün, ertesi gün kalkacak olan cenaze hazırlıklarına başlandı. Sendika aracılığıyla işveren cephesiyle cenazeye gidecekler araba ayarlanması ve gideceklerin yövmiyelerinin ödenmesi kararlaştırıldı. İşveren kabul etti. Ertesi gün cenazede bir sürü sivil polisin olması polisin esas görevinin işvereni korumak ve işçi düşmanlığının açık kanıtıdır. Yine işveren cephesi cenazeye kendi adamlarını göndererek muhtemel olayları önlemiş oluyordu.

20 Şubat gecesi sabaha karşı onaltıbin konutun yapıldığı Bahçesehir şantiyesi 1500 asker, yüksek rütbeli subay ve sivil polislerce basıldı. 200'e yakın işçi arkadaş gözaltına alındı. Bazı işçilerin odalarını, arama sırasında bulunan "Arkadaş" (Yılmaz Güney), "İşçi Sendika Temsilciliği Yönetmeliği", "2000 Doğru dergisi", Günay Aslan'ın "Yas Tutan Tarih, 33 Kurşun", Yol-İş'in "Sendika Temsilcisi'nin Hakları ve Görevleri Nedir?"; iş yasaları (Beta yayınları) ve HEP'in çıkardığı takvimler gözaltına alınmanın gerekçesi olarak gösterildi. Patronlar işçilerin (içinde bir sürü eksiklik taşınmasına rağmen) örgütlenmesine tahammül gösteremiyorlardı. Bu da çok normaldi. İşçileri kendi çabalarıyla susturamayınca, emirleri altındaki polisi ve jandarmayı devreye soktular. Ve askerler patronlardan aldığı emirle koğuşları aramak adına talan ettiler. İki işçiye ellerinde uzun namlulu silahlarla bir jandarma düşüyordu. İşçilerden o kadar korkuyorlardı ki subaylarda (bir kaç tanesi Albaydı) da uzun namlulu silahlar vardı. Bir işçi ölüyor patron diyetini asker getirmekle ödüyordu.

Hemşehricilik ve milliyet ayrımla beslenen taşeronluk inşaat işçilerini susturamadı. Askerlerin ve polisin zorbalığı da susturamayacaktır. Bugün geçici bir yenilgi alan Bahçesehir işçileri eksikliklerinin ve zaaflarının bilincindedir. İşçiler eksikliklerin ve zaafların aştığı zaman vey kompradorların haline.

Mesa'da 56 taşeron firma ve bu firmalarda 1500 kadar işçi çalışıyor. Buna rağmen yurdun diğer inşaat yerlerinde olduğu gibi Mesa'nın kendi kadrolu işçisi azdır, 280'dir. Bu işçiler de Yol-İş sendikasına üye olarak kayıtlılar.

ANKARA DA MİTINGLE SES VERDİ Kamu Çalışanları "Devlet Gündümlü Sendikacılığa Hayır" Diyor!

Ankara'da örgütlü çeşitli memur sendikalarından oluşan bir platformun düzenlediği 12 Eylül sonrasının ilk yasal memur eylemliliği olan "TOPLU SÖZLEŞME VE GREA HAKKI ENGELLENE-MEZ" mitingi 15 Şubat'ta Etlik Kasalar'da yapıldı.

Mitinge katılım beklenenin çok üzerindedir. Alanda onbini aşkın kişi vardı. Eski garajlardan miting alanına doğru başlayan yürüyüş, polislin yoğun güvenlik önlemleri altında sürdü. Miting alanına 1,5 saatlik bir yürüyüşten sonra varıldı.

Yürüyüş korteji; sendikalar, çeşitli demokratik kitle örgütleri ve devrimci örgütlere ait rengarenk pankart ve dövizleri ile bir bayram havası içindeydi. Tertip komitesininin miting de atılacak sloganları polislerle uzlaşarak belirlemesi, bu durumdan haberdar olan kitle içinde tepkiyle karşılandı. Yine aynı komitenin miting inisiyatifi elden kaçırmamak için memurlara; "Devrimci de-

mokrat sloganlara ortak olmayacağız, komitemizin belirlediği sloganları atacağız" şeklindeki uyarıları-

kitleden yalıtılmak için önlerine geçerek bir barikat oluşturdu. Devrimci demokratlardan pankart ve

Kamu Çalışanları Platformunun düzenlediği miting, oldukça çoşkuluydu. 12 Eylül sonrasında Ankara'da memurların gerçekleştirdiği ilk miting olması açısından ayrı bir öneme kazandırıyor.

na da pek kulak asan olmadı. Yürüyüşte kortejin arkalarında katılan çeşitli devrimci demokrat kesimlerin pankartlarından rahatsız olan polis, bu kesimi diğer

dövizlerini indirmelerini istedi. Ama devrimci demokratlar bunu kabul etmeyecek polisle tartışmaya başladı. Kamu emekçileri tertip komitelerinin(!) duyarsız ve

aldırılmaz tavrına rağmen barikatın gerisindeki kitleye yardıma gelerek barikatı kaldırdılar ve yürüyüşe devam edildi. Yürüyüş boyunca sık sık "Anti terör yasasına hayır", "Sendikal haklar engellenemez", "İşçi Memur el ele genel greve", "Devlet gündümlü sendikaya hayır" gibi sloganlar atarak miting alanına ulaştılar.

Organizasyonu Tüm Maliye Sen, Eğitim Sen, Tüm Sağlık Sen, Tüm Bel Sen, Tüm Haber Sen, Tarım Sen, Dem Sen'den oluşan kamu çalışanları platformunun düzenlediği mitingde Tüm Ray Sen de gelmişti. Ayrıca Öğrenci Dernekleri, SP, Halkevleri, ÇHD, İzmir Belediyesi'nden atılan işçiler, Ankara Belediyesi'nde çalışan işçi ve memurlar, Devrimci gruplarla mitingde katıldılar. Şehir dışından da bir hayli katılan oldu.

12 Eylül Askeri faşist cuntası ile halkın bütün kesimlerinin pasifize edildiği yüz binlerce insanın işkence tezgahlarından geçirildiği, sindirildiği, örgütsüzleştirildiği, yoğun baskı ortamından memurlar da nasibini aldılar. Miting bu anlamda Ankara'lı memurların 12 Eylül'ün bütün yaptırımlarına karşı verilmiş güzel bir yanıttı.

Miting "İnsan Hakları ve Şehitler" (nedense devrim sözcüğünü söylemeye dilleri varmadı) için bir dakikalık saygı duruşundan sonra başladı. Mitingciler Grup Çağdaş'ın söylediği türkü ve marşlar eşliğinde halay çekip oynadı. Kamu çalışanları platformu ve İzmir Belediyesi'nden atılan işçiler yaptıkları konuşmalarda:

"Mitingin bir uyarı mitingi olduğunu, demokratik taleplerle ortaya çıkan hükümetin ANAP hükümetinden farksız olduğunu, çalışan sınıflara karşı çifte standart uyguladığını, toplu sözleşme, grev ve sendikal haklar için mücadelede ellerinden gelen

Belediye-İş'in Tabanı Katliamları Kınıyor

Belediye-İş tabanı "Kozlu Katliamı"nu protesto etti.

Zonguldak Kozlu'da meydana gelen Grizu Katliamı nedeniyle 5 Mart'ta Belediye İş sendikası genel merkez alt salonunda işçi temsilcileri bir araya gelerek genel merkezin tutumunu tartıştılar.

Gerek belediyelerdeki bazı birimlerin müteahhite devredilmesi gerekse maden ocaklarındaki yaşanan katliama karşı tavrının belirlenmesi için toplanıldı. Ancak genel merkez temsilen katılan genel merkez yöneticisi, eleştiriler karşısında toplantıyı terk etmek zorunda kaldı.

İşçilerin orada aldıkları eylem kararına genel merkez katılmadı. Sonuçta Belediye İş'e bağlı 1 no'lu, 2 no'lu şubenin taban ve yöneticileri 9 Mart'ta Saraçhane'de saat

13.00'te bir basın açıklaması yapılacağı, oradanda bölge çalışmaya yürüneceği şeklindeki kararı alındı.

Gelmeyen şubelerin gelen temsilcilerinde bu karara uyararak eylem günü biraraya geldiler. Burada yapılan basın açıklamasından sonra yürüyüşe başlandı. "Kozlu Kaza Değil, Cinayettir", "Katiller Bulunsun Hepsiz Sorulsun", "İşçi Kıymına Son", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" diye sloganlarla yürüyüş devam etti. Yürüyüş bitimine doğru olay yerine gelen polis olaya müdahale etmedi. Bu arada Maden İş sendikasının katliama sessiz kalışı protesto edildi. Burada, Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan ve yaşanacak olan tüm olaylara karşı, sendikaların işçi sınıfı yanında yer almaya çağırıldı.

herşeyi yapacaklarını; Devletin politikaları ile toplumun tüm çalışan kesimlerin önünde barikat oluşturduğunu, sendikal hakların gerçekleşmesini engellemesini" vurguladılar. Yaklaşık iki saat süren miting boyunca, tertip komitesinin belirledikleri sloganlar dışında "İşçi Memur el ele genel greve", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Kontrgerilla dağıtılsın", "Kahrolsun faşist diktatörlük" gibi sloganlar da atıldı.

Mitingin bitiminde

alandan çıkarken yeniden tertip komitesinin belirlediği biçimde kortej oluşturarak yürüyen göstericiler daha miting alanını terk etmeden polislin müdahalesiyle karşılaştı. Polis, devrimci demokratların pankart ve dövizlerini indirtmek isteyince çevik kuvvetle mitingciler arasında çatışma çıktı. Onbeş dakika süren çatışmada beş kişi yaralandı, ona yakın kişi de gözaltına alındı. Kitlenin birlik içinde davranması polislin daha fazla müdahale etmesini engelledi.

HALK KATİLLERİ ÖRGÜTÜ KONTR-GERİLLA

Şeyhmuza Akıncı'yı Katletti!

Cellatlar kana doymuyorlar.. Faşist devletin gözbebeği gibi koruduğu ve son derece gizli tutmaya çalıştığı; fakat kitlelerce yeterince teşhir olan halk katilleri örgütü Kontr-gerilla saldırılarını sağlık çalışanlarına karşı da sürdürüyor. 25 Şubat 1992 günü Tüm Sağlık Sen üyesi Şeyhmuza Akıncı Diyarbakır, Silvan'da en kalabalık caddede kurşunlanarak katledildi.

Adana'da maaş zamlarını protesto etmek ve toplu sözleşme talebini dile getirmek için basın açıklaması yapan Tüm Sağlık Sen'li üyeler de dövülerek gözaltına alındılar, tutuklandılar. Halen "anti terör yasası" gereğince yargılanıyorlar.

Tüm Sağlık Sen'liler, Kontr-gerilla saldırılarını, gözaltıları ve başkılan protesto etmek için 29 Şubat'tan itibaren 2 günlük açlık grevi yaptılar. Açlık grevinin yapıldığı TümSağlık Sen'in merkezinde bir basın açıklaması okundu. Açıklamada "demokratikleşme güldürüsünün oynanmaya çalışıldığı son günlerde; sendikamıza, üyelerimize, işçi sınıfına ve Kürt Halkına yönelik saldırılar azgınlaşarak devam ediyor. Kürt Halkının mücadelesi kurşunlarla, işkencelerle, kitlesel katliamlarla bastırılmaya çalışılıyor. Milli Güvenlik kurulunda bir General'in: 'Basını altı ay sustursak bu sorunu çözeriz' demesinin ardından; Yeni Ülke ve İkibine Doğru muhabirleri sokak ortasında kurşunlandı. Nusaybin'de sendika üyelerinden Dr. Oktay Türkan'ın kontr-gerilla tarafından öldürülmesi ve Seydan Aydın'ın ağır yaralanmasının ardından; Şeyhmuza Akıncı 25 Şubat'ta katledildi" dendi.

Sendikaların birinci kuruluş yıldönümünü kutlamak için yapılacak olan gecenin polis tarafından engellendiğini söyleyen, Tüm Sağlık Sen'liler, "demokrasi oyununa" kanmıyacaklarını ve katliamlar karşı örgütlü güçle mücadelelerini sürdüreceklerini ve kitle katliamlarının sorumlularına karşı da mücadele edeceklerini kaydettiler.

Gözaltına alınanların serbest bırakılmasını isteyen yürüyüşçüler "eğer arkadaşlarımız bırakılmazsa hiç bir yere ayrılmayız" diyerek kararlılıklarını belirttiler. Tertip komitesi burada da duyarsız tavrını sürdürerek kitleyi yürüyüşe devam ettirmeye çalıştıysa da başarılı olamadı. Yarım saate yakın bir beklemeden sonra gözaltına alınanların serbest bırakıldığı haberi alınca yürüyüş tekrar başladı. Sloganlar atarak eski garajlara kadar yürüyen mitingciler burada dağıldılar.

MİTING SONRASI GELİŞMELER

Kamu Çalışanları Platformu, Ankara'nın ilk memur mitinginin burjuva basında çarpıtılarak, sansasyonel ifadelerle verilmesini, bir basın toplantısı yaparak kınadı.

Platformun açıklamasında; "... basınımda çıkan haberler, binlerce memurun hep bir ağızdan haykırdıkları toplu sözleşme, grev ve siyaset hakları isteklerine yer vermek yerine, miting sonrası kortej olurken polis müdahalesiyle ortaya çıkan ama tertip komitesinin girişimiyle yatıştırılan bir olayı önplana çıkararak, mitingi sanki yasadışı örgütlerin gösterisiymiş gibi yansıtmışlardır. Ancak hepimiz biliyoruz ki, tertip komitesi, mitinge baştan sona hakimdi ve mitingi memur sendikaları yönetti" deyerek burjuva basını kınadı. Bu arada basın toplantısında bulunan Hürriyet gazetesi muhabiri, gazete yönetiminin sansürü yüzünden izledikleri olayları özgürce yayınlamadıkları ve yakındı. Platform, Star 1 ve TRT'nin yanlış yayınlarını protesto etmek amacıyla memurların topluca telefon etmeleri kararını aldı, böylece memurlar bir süre Star ve TRT'nin telefonlarını kitlediler.

Savunma Hakkı Engelleniyor.

Ankara'daki ilk duruşmalarında gazeteci Deniz Teznel'le birlikte tahliye edilen Av. Murat Demir, Av. Bedii Yarayıcı'nın cezaevindeki müvekkiliyle görüşmelerine izin yok!

Haziran 1991'de Ankara'daki bürolarında dövülerek gözaltına alınan Av. Bedii Yarayıcı ve Av. Murat Demir basına "General Selen'in katilleri olarak lanse edildi ve 15 sanıklı bir davada tutuklu olarak yargılandılar. Ve 7 ay sonra yapılan ilk duruşlarında tahliye oldular.

30 Ocak 1992 tarihinde müvekkiliyle görüşmek ve vekalet almak amacıyla Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne giden Av. Murat Demir cezaevi kapısında görevlilerin engellemesiyle karşılaştı. Kendisine müdürün emri üzerine cezaevine alınmayacağı, tayliye olduğuna, Avukatlık yapabileceğine, cezaevinde bulunan tutuklularla görüşebileceğine dair bir yazı getirmesi söylendi. Bu belgelerin yanında mutlaka tutukluların vekaletnamesini de getirmesi istendi. Bu belgeler olmadığı için Av. Murat Demir cezaevine alınmadı. Durum orada bulunan avukatlarca tutanakla belgelendi ve suç duyurusu yapıldı.

Konuyla ilgili yaptığı açıklamada Av. Murat Demir uygulamanın savunma meselesine yönelik ağır bir saldırı olduğunu vurguladı. Murat Demir ve Bedii Yarayıcı'nın başına gelenler bunlarla da kalmadı. Cezaevi olayından bir hafta sonra bürolarının kapısı kırıldı, büro arşivi ve bir teyp çalındı. Arşiv hırsızları türeten bir düzenin halini varın siz düşünün!

"Kişinin Dokunulmazlığı ve Yaşama Hakkına Yönelik İhlaller" Konulu Panel Düzenlendi.

Ankara Özgür-Der'in katılımlarıyla 17 Şubat 1991'de "Kişinin Dokunulmazlığı ve Yaşama Hakkına Yönelik İhlaller" konulu panel düzenlendi. Panele Ankara Özgür-Der kurucu üyesi Vecihi Timuroğlu, İnsan Hakları Vakfı çalışanlarından Dr. Ümit Erkol, İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi eski başkanı Av. Hüsnü Öndül, İstanbul Tüm Özgür Der Başkanı Av. Zerrin Sarı konuşmacı olarak, Ankara Özgür-Der GYK Sekreteri Ayşe Kulak da yönetici olarak katıldı.

Onurlu bir yaşam için şehit düşen tüm insanların adına saygı duruşuyla başlayan panelde 200 kişi bulunuyordu. Konuşmacılar konuşmalarında panel konusunu tam olarak yansıta-mazken değişik olaylardaki doğrulara değinilmesi ve konu aralarında verilen örneklerin aydınlatıcı olması bakımından olumlu öjnü ağır basan bir paneldi.

Konuşmacılar kısaca şunları söylediler: Uluslararası yaşama haklarına değineceğini söyleyen Av. Hüsnü Öndül, "Birleşmiş Milletler çevresinde 7 kuruluşun (BM, Genel Kurul, Ekonomik Sosyal Komisyon, İnsan Hakları Komisyonu) kişinin dokunulmazlığı ve yaşama hakkı ile ilgili dünya ülkelerine tavsiye niteliğinde ilkeler sunuyor. Bu ilkelere göre; 'Devletler katliamları ve katliamları öngören yasaları Anayasalarından kaldırmalıdır, savaş hali ve siyasi iktidarsızlık dönemlerinde bile devlet birimlerinin yargısız-sorgusuz infazları gündeme getirilme-

melidir, gözaltı ve tutuklu yerlerini yetkili üst organların denetlemesi gereklidir, tutukluların bir cezaevinden başka bir cezaevine sevklerinin başlamasından önce tutuklu yakınlarına bildirilmesi gereklidir' dendiği halde ülkemizde bunların hiç biri gözönüne alınmamıştır. Hala katliamları ve katliamları öngören yasalar vardır. Hala gözaltı yerleri denetlenmemektedir. Ve hala tutukluların sevklerinden

önce yakınlarına haber verilmemektedir. Eskişehir'de nakillerde olduğu gibi..." diye konuştu.

Av. Zerrin Sarı ise "Anti-Terör Yasası diye bilinen yasa çıkmadan önce Türkiye tarihi bir çok kez yargısız-sorgusuz infazlara sahne olmuştur.. Fakat Anti-Terör Yasası yürürlüğe girdikten sonra 102 kişi öldürülmüş, öldürmeler hala da devam etmektedir. Biz hukukçular yasa çıkmadan önce öldürmelerin, kaybolmaların yasayla birlikte yükselişe geçeceğini bildiğimiz halde yeterince duyarlılık göstererek yasaya karşı muhalefet sağlayamadık. Anti Terör Yasasının yürürlükte olması bizim için bir utanç kaynağıdır" diye konuştu. "Ne za-

an kültür sözü duysam elim silahuma gidiyor" diyen Hitler'in bir komutanın sözünü hatırlatan Sarı, "Ülkemizde ise ne zaman yaşama hakkı ve Özgürlük sözü duyulsa eller hep anti terör yasasına gidiyor" dedi ve "Günümüzde birçok kişinin suçsuz öldürüldüğünü ve suçsuz kişileri yargısız-sualsiz öldüren devlet birimlerine dava açmanın da bir çok zor koşullar bağlanarak atlatma yolunun tutulduğunu" vurguladı. Hekimler adına konuşan Dr. Ümit Erkol; "Tüm hekimlerin doğal bir insan hakları savunucusu olması gerekir. Fakat hekimler 12 Eylül'den sonra sindirme ve yok etme gibi baskıların karşısında bırakın insan hakları savunuculuğunu, tam tersine işkence gibi insanlık dışı olaylara bile göz yummuşlardır" dedi. Erkol konuşmasına şöyle devam etti; "Demokratikleşme, 'insan hakları savunuculuğu', 'suçlu kim olursa olsun cezalandırma', 'İşkenceyi ortadan kaldırma' gibi vaatlerle yönetime gelen bir hükümet, İnsan Hakları Bakanlığı kurma girişiminde bulunularak şirin gözükmeye çalışıyor. Fakat vaatlerin hiçbirinin gerçekleşme-diğini halen işkencecilerin aramızda bulunduğu, işkencenin kalkmadığını görüyoruz"

Vecihi Timuroğlu ise; "devlet o ülkedeki sosyo-ekonomik yapıyı kuran kurumdur. Sömürücüdür. Sömürüsüne dokunan, sömürü zincirini kırmaya çalışan kişilere birimleri sayesinde şiddet uygular, yani devlet silahlı birimlerine suçlu bul ama nasıl bulursan bul diye emir verir ve önlerine de Anti Terör Yasasını koyarsa durum bugünkü gibi olur" diyerek devlet ile insan hakları kavramlarının birbirine bağlanmadığını ifade etti.

Tüm Bel Sen'li Memurlar Hükümeti Toplu Sözleşmeye Çağırıyor.

25 Şubat günü saat 14:00'da yüze yakın Tüm Bel Sen'li memur, üç yeni şube daha açmak (1 Nolu, 2 Nolu, 6 Nolu) için İstanbul Valiliği'ne dilekçe verdiler. Tüm Bel Sen (Tüm Belediye Memurları Sendikası) 1618 kurucusu ve beşbini aşkın kitleleriyle 20 Aralık 1990'da Vilayete başvuru yaparak, tüzel kişiliğini kazanan ve Valiliğin ihtiyatı tedbir kararını yargı yoluyla kaldıran ve hukuksal mücadeleyle ilk Genel Kurulu yapan Memur sendikasıydı. Tüm Bel Sen, 23-24 Kasım 1991'de yapılan genel kurulda otuz aşkın şube açma kararı aldı.

Tüm Bel Sen'den temsilcilerin dilekçeyi vermek için Valiliği başvurusu sırasında memurlar Vilayet binasının önünde beklediler. Başvuruları kabul edilen temsilcilerin dışarıya çıkışları sırasında memurlar sevinçlerini alkışlayarak dile getirdiler. Tüm Bel Sen'den bir memur başvurunun yapılmasından sonra bir basın açıklaması okudu. Açıklamada: "Biz Kamu çalışanları Devletin güdümündeki sendikal olgunun yaratılmasına karşı olduğumuzun açık bir ifadesi olarak kendi örgütlülüğümüzle sınıf ve kitle sendikal hareketin temel ilkesi olan grevli-toplu sözleşmeli bir sendikal hak için mücadelemiz devam edecektir. Biz Kamu çalışanları sendikalarımızı kurduk. Hükümeti toplu sözleşmeye çağırıyoruz.

Biz Belediye Çalışanları diyoruz ki;

Türkiye'de Memur sendikacılığı Tüm çalışanların sendikalaşmasının bir parçasıdır. Dünya sendikal hareketin bir parçasıdır. Demokrasinin bir parçasıdır ve tüm çalışanlar sendikalı olmalıdır" görüşlerine yer verildi.

Rabak Direnişi Yeni Bir "Koruma Tarım" Olayını Önledi

Rabak; İzmit'in doğusunda kurulu, alüminyum kütük, levha, elektrik kaplosu, bakır boru, pirinç çubuk, çelik tel ve ince bakır tel üreten bir fabrikadır.

Bundan üç yıl önce, yaklaşık sekizyüz işçinin çalıştığı fabrikanın yönetiminde Türkiye İş Bankası'nın ağırlığı vardı. Herşey, 1989'da Bezmenler'in fabrikayı haraç mezat almasıyla başladı. İstanbul halkı, Bezmenler'i işçi düşmanı tavırlarıyla tanır. Kocaeli halkı da onları işçi düşmanı tavırlarıyla tanıdı.

Rabak'la beraber, Koruma Tarım fabrikasını da alan Bezmenler, buradaki 500 olan işçi sayısını 100'lere kadar indirdi. Sıra Rabak'taki işçilere gelmişti. İşveren, Rabak işçilerinden çekiniyordu. Çünkü, Rabak işçilerinin 15-16 Haziran ve DISK'ten gelen güçlü bir mücadele geleneği vardı. Ancak 1990 Eylül'ü sözleşme döneminde başlayan ve bir ay süren grev, körfez savaşı bahane edilerek zorla sona erdirildi. Sendika ağaları da bu olanağa can simidi gibi sarılıp sözleşmeyi bağladılar. İşverenler körfez krizi ve ücretlerin yüksekliğini bahane ederek tensikata başvurdular. Sonuç yüzlere varan istifa ve 228 işçinin işten çıkarılmasıydı. İşçilerin direniş istekleri ise Otomobil-İş'in başına çöreklenen sendika ağaları tarafından bastırıldı.

328 sınıf kardeşini kaybeden Rabak işçisinin Otomobil-İş yönetimine - özellikle de Celal Özdoğan'a- güveni kalmadı. Kocaeli şubesi genel kuruluna kadar, Rabak işçilerinden köşe bucak kaçan

Celal Özdoğan Genel kurulda gereken cevabı aldı.

25 Aralık 1991 tarihinde avanslarını alamayan işçiler üretimi bir buçuk gün durdurdular. Buna karşılık işveren yapılan eylemin yasadışı olduğunu ve 17. maddeyi gerektirdiği santajlarını yaparak, mahkeme kararıyla işbaşı yaptırdı. Devamında 6 Ocak'ta 13. maddeden 224 kişinin işine son verildiğini, tazminatlarının da 6 taksitte ödeneceğini açıkladı. Tensikatla beraber, tüm Rabak işçileri hemen direniş komitesini oluşturup direnişe geçti ve yemekhaneyi işgal etti. 12 gün bo-

yunca soğuk ve uykusuzluğu aldırılmadan sürdürülen direniş içerisinde "Tazminatımı alayım ve gideyim" düşüncesi de kayboldu.

Üretimi yüzde 40'lara varan oranda düşüren işçiler en küçük bir çatlak vermeden direnişlerini sürdürerek işvereni büyük bir panik içerisine soktular. Bu panikle makemeden tahliye kararı aldırılan işveren bütün işçileri 17. maddeden işten atmakla tehdit etti. Yine direnişi kırmak için, İzmit Belediye Başkanı Sefa Sirmeni'yi de araya sokarak tazminatların tek taksitte ödeneceğini vaatetti.

Direnişin işçi sınıfı, isnaf vb. desteğini alamaması nedeniyle işverenin tehdit ve vaatleri işçiler içinde taraftar bulmaya başladı. Yeterli desteğin sağlanamamasının en önemli ne-

eni ise sendikaların başına çöreklenen ağaların, işçi sınıfının birleşip, ileri atılmasını, sınıf bilincini kazanmasını istememeleridir. Çünkü işçilerin sınıf bilincini kazanması, sömürü düzeniyle birlikte sendika ağalarının yıkımuna neden olacaktır.

Direnişin 12. gecesi İzmit Belediye Başkanı Sefa Sirmen, sendika başkanı Celal Özdoğan ve Fabrika müdürü birlikte fabrikaya geldiler. Tazminatın tek taksitte ödeneceğini söyleyerek, işçileri çıkılmadığı takdirde zor kullanmakla tehdit ettiler. Buna karşılık işçiler; mahkemelerin işverenin mahkemeleri, patronun sömürücü ve zorba olduğunu belirterek gereken cevabı verdiler. 12 günlük direniş, Rabak işçilerine, direnişin işçi sınıfı için bir okul olduğunu bir kez daha kanıtladı.

"ÇALIŞAN BİZ, ÜRETEKEN BİZ, YİYEN ONLAR"

Ege'de Tefeci Tüccar Doymak Bilmiyor Tek geçim kaynakları tütün olan üreticiler tüccarın insafında. Fiyat kırmaması, tesellüm işlerinde dolandırıcılık, ürün bedellerinin geç ödenmesi gibi sorunlar daha gündemde...

Ege bölgesinde, devlet ve tüccar bir olup, tütün üreticilerinin göz nuru emeklerini bu yıl da talan ettiler. Savaştepe'de gönderilen açıklamada Ege tütün piyasasında olup bitenler şöyle anlatılıyor.

Ege bölgesi tütün üreticileri bir dram daha yaşıyor. Uzun yıllardan beri patron-Ağa'nın, tefeci tüccarın entrikalarıyla karşılaşan üreticiler, bu yılda; ürünlerinin ucuzlaşması, ürün bedellerinin geç ödenmesi ve alım satım, tesellüm işlerinde dolandırıcılık gibi sorunlarla yüzyüze kaldılar.

Akhisar, Gölçay, Kırkağaç, Savaştepe, Soma gibi tütün üretim bölgelerinde tefeci tüccar firmaları tütün fiyatlarını düşürmek için tartım sırasında koçanları iade etmeye başladılar. Üreticiler isimlerinin açıklanmaması, fotoğraflarının çekilmemesi koşulluyla bizimle konuşmayı kabul ettiler.

Üreticiler: "Tek geçim kaynaklarının tütün olduğunu, tütünü satışa hazır edene dek bir yıldan fazla emek harcamalarına karşın tüccarın fırsatçılığı yüzünden ürünlerinin ellerinde kaldığını belirttiler. devletin kendilerine sahip çıkmadığını, tüccarın eline bıraktığından yakınan üreticiler, devletin erken alım ve ödeme yapacağını duyurmasının aldatmaca olduğunu, açıklanan 35.000 lira başfiyatın da gerçek piyasada 23-25.000 liraya kadar düştüğünü vurguladılar:

"Tüccarla devletin birbirlerinden farkı yok, ikisi de vurguncu" diyen bir üretici "devlet göstermelik olarak beş-on kişiden tütünü belirlediği fiyatla alır, diğerlerinde ise düşürür. tüccar da 3.000, 7.000 lira arasında fiyat düşürerek kontrat imzalıyor" dedi.

Üreticiler, alınterlerini gaspeden tüccarlardan hesap sorulmasını, ürün fiyatlarını üreticilerin de içinde bulunacağı komisyonların belirlenmesini, kooperatif kurmak istediklerini belirterek sözü şöyle bağladılar: "Çalışan, üreten bizleriz kazanan hep onlar. Böyle asalakların belirlediği bir adaleti istemiyoruz. alınterimizi çaldırmayız. Hakkımızı istiyoruz, alacağız."

"BAHAR TAARRUZU" HAZIRLIĞINDA İKİ SALDIRI Gözaltında Öldürülenler "İntihar Etti" Deniyor

Çukurova Üniversitesi'nde Okuyan Kürt Kökenli 7 Öğrenci Kayboldu

Burhan Serikli, Batman-Beşiri'nin Şaksale köyünde 4 Mart'ta gözaltına alındı. Dört gün sonra karakolda "kendisini gözbağıyla astı" denilerek cesedi ailesine verildi. 18 yaşındaki Burhan Serikli 15 kişiyle beraber gözaltına alınmıştır.

"Kaybolan" Hayrettin Suçiçek'de, 8 Mart'ta başına iki, dizine de bir kurşun sıkılmış halde ölü olarak bulundu.

Faşist Diktatörlük, Kürt Ulusal Hareketi'nin maddi bir güç haline gelmesiyle, halk kitlelerine yönelik karşı devrimci terörü; "devlet güçlüdür" imajının özellikle Kürdistan'da bir değerinin kalmadığı ve Türkiye Devrimci Hareketi Tarihinin kaderini değiştirebilecek nitelikteki bu süreçte panik içinde hızlandırırken, bir yandan da koalisyon Hükümetinin babası Demirel "Kürt Ulusu ayrı PKK ayrı" palavrasını sıkıyor.

Ulusal sosyal kurtuluş mücadelesi dinamik ve çok zengin araçlar, yöntemler yoluyla sürerken, faşist devlet de mücadeleyi boğmak için çok geniş bir yelpazede çeşitli yöntemler kullanarak saldırılarını yoğunlaştırıyor. Bir yandan "faili meçhul cinayetler", "kaybolmalar" diye nitelendirilen CIA uzantısı destekli kontr-gerilla saldırıları, bir yandanda işkeneler, operasyonlar, ajanlık teklifleri yapılıyor. Şimdi de Kürt ulusuna yönelik toplu katliam planları...

Devletin "yetkilileri" saldırılardan sonra uyduruk bir açıklama yaparlar, bazen de hiçbir açıklama

yapmazlar. Uyduruk açıklamalardan biri de Burhan Serikli hakkındaki açıklama: "kendisini gözbağıyla astı". Karakola ya da şubeye (özellikle siyasi olarak) gitmiş her insan çok iyi bilir ki; orada, nezaret-haneye veya hücreye konmadan önce ayakkabıbağından saate, kemere ve kibrit çöpüne kadar herşeyi alırlar. Böylesine komedi vari bir açıklama yapmaları inandırıcı olmadığı gibi bu, devletin acizliğini ve paniğini gösteriyor.

Hayrettin Suçiçek hakkında da "yetkililer", "olayın siyasi yönü olup olmadığı araştırıyoruz" dediler. Türkiye halkları bu cinayeti kontrgerillanın gerçekleştirdiğini çok iyi biliyor.

Halk, katilleri örgütü "kontrgerilla" artık halk kitlelerine yeterince teşhir oldu. Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkları bu saldırıları sorgulayacaktır.

Belediye Memurları SHP'ye Güven Olmayacağını Yaşayarak Öğrendiler

Tüm Bel Sen Ankara Şubesi, Zabıta ve İtfaiye çalışanlarının mesleki sorunlarıyla ilgili olarak iki aydır Ankara'daki değişik İlçe Belediye Başkanları, Zabıta Müdürleri ve Belediye Meclis Üyeleriyle periyodik görüşmeler yaptılar. Bu görüşmeler sonucunda Tüm Bel Sen'in, ileri sürdüğü talepleri kabul ettiklerini sözlü olarak ifade ettiler.

Fakat 17 Şubat günkü Büyükşehir Belediyesi Meclis grubunun almış olduğu karar doğrultusunda 1 milyon 400 bin lira olarak karara bağlanmış, meclisteki diğer grupların önerileri dikkate alınmamıştır.

Tüm Bel Sen Ankara Şubesi kararı bir basın toplantısı ile kınadı. Ankara Büyükşehir Belediyesi Zabıta Müdürü Nurettin Altan ise bunun üzerine personele; "... 657 sayılı Devlet Memurları kanunu ile personelin protesto hakkı olmadığını bu şekilde davranan personel hakkında yasal işlem yapılacağını..." belirten bir duyuru dağıtılarak, zabıta ve itfaiye emekçilerinin haklı tepkisini susturmayı, sindirmeyi SHP'li bir yönetici olarak uygun buldu.

9 Mart 1992 günü HEP Adana İl binasında kendilerini Kürdistan'lı Yurtsever öğrenciler olarak tanıtan bir grup üniversite öğrencisi, Çukurova Üniversitesi'nin çeşitli fakültesilerinde okuyan beşi bayan olmak üzere 7 arkadaşlarından 3 gündür haber alamadıklarını söylediler.

Arkadaşlarının kaldığı eve gittiklerinde evin darma dağınık olduğunu, aynı binadaki kiracıya sorduklarında cuma günü gece oradan gürültülü sesler geldiğini ancak gece geç saat olmasından dolayı korktuklarından ne olduğunu anlamak için çıkıp bakmadıklarını söylediler.

Son günlerde sıkça yaşanan ve kontrgerillanın bildik yöntemlerinden biri olan adam kaçırıp öldürme olaylarından tedirgin olan öğrenciler, arkadaşlarının hayatlarından endişe ettiklerini belirterek basından ve tüm demokratik kuruluşlardan arkadaşlarının akibetlerinin ne olduğu

günün öğrenilmesi noktasında yardımcı olmalarını istediler.

Kayıp olduğu söylenen öğrencilerin adları: Yeter GÜRCÜ, Ayfer EKİCİ, Şirin AKBÜLUT, Hatice TUÇĞI, Sema AKGÜL, Cafer DEMİROĞLU, Hasan İKİGÖZ'dür.

HEP Genel Sekreter Yardımcısı Kemal Okutan'da yaptığı açıklamada, 8 Mart'ta yürüyüşçülere yapılan polis saldırısı gözaltına alınma olayı ve kayıp öğrencilerin bulunması için her türlü girişimde bulunacaklarını açıkladı.

Pancar Motor İşçilerinin Ziyareti

4 aydır maaş alamayan Pancar Motor işçileri işyerinin yüzde onluk kapasiteyle çalışması, yan sanayiye borcunun almasından dolayı kapatılmayla yüz yüze gelmesinden ve seçim öncesi İnönü tarafından çeşitli vaatlerle kandırılan Pancar Motor işçileri 5 Mart 1992'de yaklaşık 300 kişiyle Ankara'ya geldiler.

Ankara girişinde Maccunköy'de polis tarafından engellenen işçiler otobüslerden indirilerek İller Bankası tesislerine yerleştirildiler. İnönü ile görüşmek isteyen işçiler yaklaşık 4 saat bekletildikten sonra İnönü'yle görüşebildiler. İnönü işten atılmayacaklarını, bu sorunların bakanlar kuruluna götüreceğini, olayları yakından takip edeceklerini söylemesi üzerine işçiler İstanbul'a dönmek üzere yola çıktılar.

Tüm Sağlık Sen'lilerden Gözaltılara Karşı Açlık Grevi

Zamları protesto etmek için 18 Ocak'ta Adana'da bir basın açıklaması yapan Kamu Çalışanları Platformu polis saldırısı ile karşılaştı. Aralarında Tüm Sağlık Sen üyesi, Tüm Bel Sen şube başkanının da aralarında bulunduğu 11 kişi gözaltına alındı. Daha sonra gözaltına alınanlardan 10'u Adana Sulh ve Ceva Hakimi tarafından tutuklanarak (kendini görev alanına girdiği halde görevsizlik kararı vererek)

2911 sayılı yasaya muhalefetten Malatya DGM'sine sevk edildiler.

Bu olayın özgülünde ülkedeki tüm anti-demokratik uygulamaları protesto etmek için ülke çapında eş güdümlü olarak çeşitli protestolar yapıldı.

Tüm Sağlık-Sen Ankara İl Temsilciliği de 29 Şubat'ta bir basın açıklaması yaparak yaklaşık 15 kişinin katıldığı açlık grevini başlattı. Yapılan basın açıklamasında:

"...Ülkedeki tüm anti uygulamaları, gözaltı ve tutuklamaları, sokak ortasındaki yargısız infazları protesto etmek amacıyla Tüm Sağlık-Sen'in merkezinde ve ülke çapındaki temsilcilerinde 29. 2 1992 tarihinden itibaren 3 günlük açlık grevi başlatmıştır.

Sonuç olarak bütün baskılar bizi yıldırılmaya caktır. Biz sağlık emekçileri, bütün kamu emekçileri ile birlikte meşru mücadelemizi yükselteceğiz. Kendi

özelimizdeki ve ülke genelindeki anti-demokratik uygulamalara karşı asla sessiz kalmayacağız. Tutuklu arkadaşlarımızın derhal serbest bırakılmalarını ve üzerimizdeki baskılara son verilmesini istiyoruz" dendi.

Şiirlerinin okunduğu tartışmalarının yapıldığı, saz çalınarak türkü ve marşların söylendiği açlık grevini bazı kamu çalışanları sendikalarının yanı sıra az da olsa çeşitli demokratik kuruluşlar ve sosyalist basın ziyaret ederek destek verdi. 2 Mart'ta ilk duruşmalarında arkadaşlarının serbest bırakılması üzerine açlık grevleri sona erdi.

Çakmur'un İşten Attığı İşçiler Açlık Grevinde...

İzmir Belediye'sinden atılan işçiler hükümetin vaatlerini yerine getirmemesi üzerine 9 Mart 1992 günü süresiz açlık grevine başladılar. Sloganları; "Ya Kazanacağız Ya Kazanacağız."

Yeni Demokrasi'nin 40. sayısında özeti verilen gelişmeler 7 Ocak günü başlamış 2 Şubat günü hükümetin teminat sözü üzerine sona ermişti. Bu zaman içinde işçilerin haksız işten atıldıkları müfettiş raporlarında resmen tespit edilmiş olmasına rağmen, gelinen aşamada sonuçsuz kaldı. Yaklaşık 600 kmlik yolu kara, soğuğa ve her türlü olumsuz koşullara karşı güğüsleyerek yürüyen kararlı işçiler kendilerine hükümet ve SHP tarafından teminat sözü verilince geri döndümüşlerdi. Fakat aradan 37 gün geçmiş olmasına rağmen işçiler yeniden işe alınmadılar. 37 gün boyunca aralarında Demirel'in de bulunduğu bir çok yetkili ile görüşen komite yetkililer tarafından her seferinde aynı yanıtı almıştı. Bütün yetkililer, bu konuyu görüşeceklerini söyleyerek süruncemeye almış, işçileri oyalamaya çalışmışlardı. Gelinen aşamada haklarını alamayacağını anlayan komite süresiz açlık grevine gitmeye karar verdi.

Aralarında Belediye-İş genel mer-

kez yöneticisi Kasım Yorulmazbaş, İzmir 1 no'lu Taşıt şube başkanı Talat Özdemir'in de bulunduğu 12 kişi 9 Mart 1992'de Ankara Belediye-İş Genel Merkezi irtibat bürosunda açlık grevine başladılar.

Tertip komitesindeki işçiler yaptıkları konuşmalarda şunları söylüyor: "2 Şubat 1992 günü Hükümetin olağanüstü toplanarak, ölüm yürüyüşçülerine vermiş olduğu sözü 37 gündür hayata geçirmedir. Biz de eylem komitesi olarak kamuoyuna ve işçilere verdiğimiz sözü tutarak, yürüyen işçiler işlerine dönmünceye kadar süresiz açlık grevine gidiyoruz. Ayrıca İzmir'deki arkadaşlarımız İzmir'de bir dizi eylem gerçekleştirecektir. Bir hafta sonra hü-

kümetin verdiği süre dolduğu anda ve çözüm bulunamazsa İzmir'deki arkadaşlarımızda Ankara'ya gelip yürüyüşü bıraktıkları yerden devam ettireceklerdir. Ankara sürecine uygun bir dizi pratik eylem gerçekleştireceklerdir"

Yurtiçi Kargo'dan atılan işçilerin de destek verdiği açlık grevcilerinin morallerinin yüksek olduğu görüldü. Yurtiçi Kargo İşçileri kendilerinin de İstanbul'dan Ankara'ya bir yürüyüş yapmayı planladıklarını belirtince açlık grevindeki işçiler onlara geçmiş deneyimlerini onlara yardım olacağı düşüncesiyle aktardılar. Bununla birlikte işten atılan belediye işçileri kamuoyunun her türlü desteğine ihtiyaçları olduğunu belirttiler.

İzmir Belediyesi'nden atılan işçiler, sorunlarını kamuoyuna duyurmak için yaptıkları Ankara yürüyüşünün yankılarını bugün açlık grevleri ile gösteriyor.

EMO ÇALIŞANLARINDAN GREV Ücret Artış yüzde 30 Enflasyon yüzde 70

TMMOB - EMO'nun (Elektrik Mühendisleri Odası) sendikali çalışanları 28 Şubat 1992'de greve gittiler.

Ankara, İstanbul ve İzmir'de dahil olmak üzere, toplam 16 işçinin katıldığı grevi bir basın duyurusuyla kamuoyuna açıklayan işçiler kısaca şunları söyledi: "Son 3-4 yıldır ardarda yüzde 30-35'lere de bağlanan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri Elektrik Mühendisleri Odası sendikali çalışanlar olarak artık taşımayacağımız bir kambur oluşturdu. En iyimser ifade ile enflasyonun yüzde 70'lerin altına düşmedi ülkemizde yüzde otuzluk artışlarla bugün geldiğimiz nokta asgari ücretin bir kalem fazlasıdır."

Ankara Elektrik Mühendisleri Odası çalışanları ücretlerin erimesinden yakındılar.

EMO yönetimini de çifte standart uygulamakla suçlayan işçiler; "... toplu iş görüşmeleri çalışanlara karşı baskı, tehdit ve yıldırma olarak algılayarak anti - demokratik bir tahammülsüzlüğü kendine yakıştırabilmektedir. Demokratlığı elden bırakmayan bu kapitalsiz kapitalist anlayışın mücitleri paneller düzenleyip çalışanların sendika, grev toplu sözleşme, pazarlık hakları üzerine nutuklar vermekte demokratik, ekonomik hak mücadelesi veren çev-

relere destek mesajları yollamakta, gazetelerde dayanışma ilanları yayınlamakta ve demeçler vermektedir. Bu demokratlık havariliği EMO çalışanlarının, çalışma koşulları ve komik ücretleri karşısında tutarsızlığa dönüşmektedir." dediler.

Özel sözleşmeli personel uygulamasına karşı çıktıklarını söyleyen EMO

yönetiminin kendi bünyesinde özel sözleşmeyi özendirdiğini vurgulayan işçiler: "sözleşmeli personele 2.5 milyon lira ücret verirken 20 yıllık sendikali işçiye 700.000 TL vermektedir. Bununla işçileri sendikasız kapıkullarına dönüştürmeye çalışılıyor. Haklı taleplerine destek vermesini istediler.

İzmir Çukurova (Baytur) İşçileri Açlık Grevinde...

Baytur, Çukurova demir-Çelik Holding'in bir yan şirketi, Merkezi Ankara'da olan Baytur, Çukurova Şirketi'nin inşaat işlerini yapıyor. İzmir'de de Çukurova'nın Demir-Çelik fabrikasının ek inşaat yapımını sürdürmektedir. Burada 300'e yakın işçi çalışıyor, yılbaşından önce işçilerin Türk-İş'e bağlı Yol-İş sendikasında örgütlenmeye başlaması üzerine işveren, sendikayı etkisiz duruma getirmek için 10-15-20 kişilik gruplar halinde işçileri işten çıkartmaya başladılar. İşçiler de "işçi kıyımını" protesto etmek ve çıkartılan işçilerin geri dönmesi için fabrikanın önünde "direniş çadırı" kurdular. İşçiler aynı zamanda dönüşümlü olarak açlık grevine başladılar. İşçiler açlık grevinin atılan işçiler tekrar işe alınana kadar devam edeceğini söylediler. İşveren, sendikanın işyeri düzeyinde elde ettiği yüzde 51 çoğunluğu, aynı işyerinde sağlayamadığı için "sözleşme yapamadığını" belirtti. Diğer illerde Baytur işçilerinin örgütsüz olması direnişin sağlıklılığını ve gelişmesini engelliyor. Şimdiye kadar aynı fabrikada çalışan toplam 1500 işçi işlerinden atıldılar. Şimdi ise müteahhit firmadan atılan 50-60 işçinin direnişi örgütlemesi, kılını bile kıpırdatmayan türk-metal'in gerici-işverene yanlısı tutumlarını açıkça gösterdi. İşveren işçilere "direniş çadırını sökün, sözleşmeye oturalım" teklifini getirdi. İşçiler ise; sendikal haklarımızı almadan ve atılan işçiler tekrar işe alınmadan çadırı söktürmeyiz" yanıtını verdiler.

Baytur işçileri İş-İdare mahkemesine dava açtılar. Bu mahkemenin sonucu bekleniyor. Fakat işçiler asıl çözümün "Örgütlü Direniş Mücadelesi" olduğunu biliyorlar.

"Direniş Çadırı"na Destek Ziyareti.

15 Şubat günü saat 18:00'de Yeni Demokrasi, Mücadele, Deng, Devrimci Mücadele temsilcileri, Yeni Demokrat Gençlik; işçi Sağlığı Derneği ve Grup Munzur, Baytur işçilerinin açlık grevi yaptığı "Direniş çadırı"na ziyarete gittiler. Grup Munzur'un ihtilalci türkülerinin işçilere moral kaynağı olduğu ziyaret "Ey İşçiler Birleşiniz" türküsü ve "İşçiler Elele Genel Greve", "İşçilerin Katili Patron Ağa Devleti", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız" sloganlarıyla sona erdi

Haber Propagandanın Ana Unsurudur

Dergimizde haberleri ideolojik propaganda malzemesi olarak kullanabilmemiz için, mücadele sahalarından bize haber gönderin.

Sizin sesiniz olabilmemiz için, her yaptığımız faaliyet bizim için değerlidir. Bulduğunuz her yerden gelişen olayları bildirin.

Nelerin, niçin, nasıl ve kimler tarafından ne zaman yapıldığını içeren yazılarınızı, konuyla ilişkili mektuplarınızı bekliyoruz. Bunun için 518 23 23 nolu faksımıza anında haber geçmeniz mümkün olduğu gibi, bir mektupla adresimize de yazabilirsiniz.

"Bahar Sendromu" ve Basın Bundan Nasibini Nasıl Alır?

Siyasal iktidar kim olursa olsun, mutlaka gereken ne ise onu yapacaktır. Kan mı dökülecek, dökülecektir. Halkın cebinden bütün varlığı mı alınacak, alınacaktır. Yani sömürücü ve kan emici komprador patron-ağa devletin siyasi iktidarı bir kukladır. Bu iktidarın 12 Eylül'cülerde ya da ANAP hükümetinde, ya da DYP ve SHP'de olması bir şey değiştirmez. Değişen bir şey vardır ama...

Neler değişmektedir? Hükümetlerin sunduğu görüntüler değişmektedir. Görüntüler yaratılmakta ve bu görüntüler halkı/kamuoyunu uyutmak için kullanılmaktadır. Bunun için "beyaz balina" beklemeye gerek yoktur, ama olursa da değerlendirmek için fırsat kaçmaz. kamuoyunu meşgul etmek için her zaman bir vesile bulunur. Seçimlerde bu konuda yol yöntem ile sunulur. koalisyon hükümeti kurulur; bundan halkın bütün sorunlarının çözümleneceği mesajı üretilir. "Demokratikleşme", "şeffaflık" sloganları Patron-ağa devletin halkın sırtında biraz daha kambur olması için üretilmektedir. Önemli olan patron-ağa devletin biraz daha yaşamasıdır. Sömürü düzeninin biraz daha yaşamasıdır. Sömürü düzeninin biraz daha sürdürülmesidir. Bugün önemlidir, yarına allah kerim!.. Bunun olması için "balinalardan" yararlanılır, "gelir dağılımı düzeltilecek", "enflasyon inecek" denir. Gazetelerde, televizyonda boy boy düzmece mhaberler sergilenir. kadın, kan, vahşet ve katliam haberleri hergün bu amaçla üretilmektedir. Hergün kamuoyunun gündemini meşgul edecek bir konu bulunur., değişen budur.

Değişmeyen halkın sömürüldüğüdür, sınıf karşıtlığının varlığı

dır. Burjuvazinin ne olursa olsun düzenini sürdürme isteğidir. elindeki bütün araçları bunun için kullanır, orduyu da, eğitim kurumlarını da, ekonomik birimlerini de, hükümeti de...

Son yıllarda değişmeyen bir olgu daha var: Bu her bahar ayında yükselen sınıf mücadelesine ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı patron-ağa devletin kanlı uygulamalarıdır. İnfazlar, toplu katliamlar, gözaltılar, işkenceler... Dikkat çekmek istediğimiz nokta bunun gerçekleşmesine ilişkin olarak önceden bazı önlemlerin alınmasıdır. Bu somutta nasıl olmuştur? Somutta son iki yılı örnek vererek bu gerçeği tesbit edebiliriz.

Bir gün "413 nolu kanun Hükümünde Kararname" ANAP hükümeti tarafından çıkarılır. tarihi Nisan 1990 ... Bunu değişikliklerle "Anti Terör Yasası" yani "Sansür ve Sürgün Yasası" izler. Bu yasaya dayanılarak basın susturulmaya, sokak ortalarında infazlar düzenlenmeye başlar. "Devlet Terörü" gündemdedir.

"Anti Terör Yasası" yapacaklarını perdelemek için halkın gözü kulağı olan basını öncelikle susturmayı hedeflemiştir. Matbalar kapatılmış, siyasal dergiler susturulmaya çalışılmıştır. Dağıtım şirketleri dergileri almamıştır. aylarca matbaalar siyasal dergileri basmaktan korkmuşlardır. Bunun için hem kapatma cezası, hem de para cezası öngörülmüştür. "Orak-çekiç" resimli dergiler, "Kürt", "Kürt ulusal kurtuluşu", "Kürt ulusal Sorunu" gibi sözcükler dergilerin basılması için yeterli olmuştur. Matbaacılar bu sözcüklerden korkmuşlar, polis bunun için ayrıca tek tek onları uyarılmıştır. Alalım o dönemde

çıkan birkaç siyasal dergiyi, sayfa-larında keyfi olarak silinmiş birçok yer vardır. Bunu yasalar deil, matbaacılar yapmışlardır. "Sosyal Hukuk Devleti" kendi yasaları hiçe sayılmış, burjuvazinin devletin "hukuk devleti" olmakla övücü bir süre için yok sayılmıştır. Siyasal dergiler mahkemelere uğratılmadan, infaz edilmişlerdir. Böylece kedi hukukları yok sayılmıştır.

Basın, yükselen sınıfsal ve ulusal mücadeleden önce susturulmuştur ve kendi derdiyle boğuşmak zorunda bırakılmaya çalışıldı. Böylece sokak ortalarında yapılan infazlar, kamuoyuna duyurulamaz olmuştur. ismail Oral'lar, hatice dilek aslan'lar, Hüseyin Toraman'lar, Yusuf Erişti'ler, Suna Çelik'ler ve niceleri infazlarla öldürülmüşlerdir, hem de sorgusuz sualsiz!.. Bu devlet terördür. Buna "Anti Terör Yasası" denilen emir komuta metni gerekçe gösterilmiş, devlet katilleri bu yasaya göre yargılanmadan kurtulmuşlardır. Yargılananlar da ödüllendirilmişlerdir. Bütün bunlar ANAP Hükümetinin ürünü olarak lanse edilmeye çalışılmaktadır Oysa bir gerçek yok sayılmaktadır. Bunları patron-ağa devleti gerçekleştirmiştir. Onun dediklerini icracı ANAP o dönemde yapmıştır, bugün ise bu icrayı Koalisyon Hükümeti gerçekleştiriyor. "Dün dündü, bugün de bugündür" değildir. Dünde bugün de patron-ağa devleti açısındandır.

Yıl 1992. Bahara gelirken Koalisyon hükümetininmakyajı akmaya başladı. Seçim öncesinde vaat-tiklerini yerine getirmediği gibi, önceki hükümetten devraldığı, polis devleti ilkelerini eksiksiz yerine getirmiştir. Ancak biraz fark var! "İnsan Hakları Bakanlığı" kurarak,

insana en büyük haksızlığın yapılması için devletin halkla ilişkiler bürosu oluşturulmuştur. Devlet Bakanı Mehmet Kahraman bunu söylemleriyle sergiliyor. "Efendim yasalar böyle"lerle sorunları geçiştirme becerisine sahiptir. Meclisin "İnsan Hakları Komisyonu"nda K. Maraş katliamının sorumlularından Ökkeş Kenger (Şemdiller) vardır. Kurda kuzu teslim edilmiştir. koalisyon hükümeti döneminde "İnsan Hakları Derneği" yöneticileri polisin aklanmaya çalışıldığı programlarda figüranlık yapıyorlar, böylece muhalefet olabilecek bir kurum da işlevsizleştiriliyor. Koalisyon hükümeti öze ilişkin hiç bir çözüm sunmıyor. Sadece kamuoyunu yanıltıp devletin düzenini biraz daha sürdürmek için vardır bu hükümet...

Koalisyon hükümetinin icraası nedir? Gene infaz, gene gözaltı, gene işkence... Kürdistan'da gün geçmiyor ki, bir infaz gerçekleşsin. İstanbul'da göz göre kontrgerilla tarafından insanlar öldürülüyor. Ve basın susturulmaya çalışılıyor.

Yeni hükümet, ANAP döneminde hazırlanan devlet terörünün meşrulaştığı anti-terör yasasıyla birlikte yeni uygulamalar gerçekleştiriyor. Bahar gelirken, diyarbakır'da 2000'e Doğru dergisi muhabiri Halit Güngen ve Yeni Ülke gazetesi Batman muhabiri Cengiz Altun, kontr-gerilla Hizbullah işbirliğini sergileyen ve devletin cinayet odağını deşifre eden bu iki muhabir katliamın bizzat hedefi oldu. Burjuva basını ise bu olayı protesto etme yerine alkış tutan tavra girdi. Devlet bu cinayetlerle basına "sen sus, çatlak ses olma" mesajı vermeye çalışıyor. Bu sefer "Devlet terörü" için yeni kılıf hazırlanmıyor, çünkü gerek yok! Yeni bir Anti-terör yasa hazırlamak yerine doğrudan devrimci demokrat gazetecileri öldürüp, basın susturulmak isteniyor. Burjuvazinin boyunduruğundaki basın zaten suskundur, böylece sivri uçlar törpülenip, katliamlar devam etti-

2000'e Doğru dergisi Diyarbakır muhabiri Halit Güngen ve Yeni Ülke gazetesi Batman muhabiri Cengiz Altun, kontrgerilla tarafından öldürülürken devletin iki yüzlülüğü sergileniyordu. Ancak halk evlatlarına sahip çıkıyor. Hatil Güngen, Batman'da, Cengiz Altun'da Cizre'de onbinlerin omuzlarındaydı. Basın yasalarıyla susturulmaya çalışırken bir de fiilen cinayetlerle susturulmak istenmektedir. Ancak susmak mümkün mü, bunca mezalim varken?

riliyor.

Yeni hükümetin bahar gelirken, yaptıkları geçmiş hükümetlerden doğası gereği farklı olamaz, bunlardan medet de umulamaz. Bize düşen görev, halkın gözlerinin boyanmasını engellemektir. Bahar'larda devletin baskıcı yöntemleri değişse de sınıf karşıtlığı değişmemektedir, sömürü düzenlerinin devamı için yaptıkları sonuçta halka fatura edilmektedir. 12 Eylül yönetimi, de, ANAP yönetimi de, DYP-SHP koalisyonunun yönetimi de işkenceye infaza bulanmıştır, bulacaktır da. Hiçbir şekilde bu gerçek silinemez yok sayılmaz. Çünkü, güneş balçıkla sıvanmaz. Bu uygulamalardan, basın da, gençlikte, işçilerde, devrimcilerde, yurtseverlerde, demokratlarda nasibini alır, buna sessiz kalmayıp, karşı çıkalım.. Bu halka ve mücadeleye borcumuzdur.

Kürdistan'da yapılan katliamlar

rın bahar aylarında artması özel ir adla anılıyor: "Bahar sendromu" Yıllardır süregelen devlet terörünü Kürt halkı iliklerine kadar hıkssetmektedir. Onların sorunlarına duyarlı olan siyasal basın her zaman susturulmak istenmiştir. Ancak bahar gelirken gelenekselleştirilen "basın susturma operasyonları" bu yıl çalışanlar öldürülerek sürüyor. Yükselen sınıfsal ve ulusal mücadeleden devrimci -demokrat basın da nasibini böylece alıyor. işçinin mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanan 1 Mayıs'ın varlığı ve yine bahar aylarının işçi grevlerinin en yaygın bir dönem olması nedeniyle Devlet bu aylarda daha da bir saldırgan olmaktadır. "sus" mesajı vermeye çalışan patron-ağa devleti, cinayetlere devam edecek ama, acaba susacak mıyız?

...?
ASLA!

YENİ BİR NEVROZA GİRERKEN Yeniden Dersim Yeniden Maraş

Yeniden Kürt ellerine kıyım seferleri faşizmi kurtaramayacaktır!

TURGAY BİLEYDİ

Özellikle son 5 yılın Türkiye gündemine damgasını vuran, deyim yerindeyse liste başı konumunu koruyan Kürt sorunu, her geçen gün ağırlığını artırıyor. Türkiye devriminin yolunu da, ittifaklar ve cephe politikasını da, her cepheden sürdü-rülen sınıf mücadelesini de derinden etkiliyor. Bu, hakim sınıfların izledikleri politikalar içinde böylesine güç ortaya koyuyor.

Dillerden düşmeyen "Bahar Tarruzu", "Bahar ayaklanması" sözlerinin değer kazanma aşamasına doğru hızla yaklaştığımız bu günlerde, sorunun kamuoyundaki hassasiyeti yoğunlaşmış durumdadır. Hazırlıkların son safhasına girilmekte kamuoyunun toplu kıyım için hazır hale getirilmesine çalışılmaktadır.

"Askeri çözüm" devletin yürürlükteki politikası olmaya devam ediyor. Ancak, bunun neredeyse tüm dozlarını ve yöntemlerini kullanan T.C. devleti öteden beri sorunu kısmi reformlar ve federasyon seçenekleriyle beraber ele alma tavrından da vazgeçmiş değildir. Burada sorunun ülkelerarası bölgesel konumu ve ABD emperyalizminin planları sözkonusu oluyor. Özal'ın şimdi de Demirel'in "Kürt realitesini tanıyoruz" dan konuyla ilgili yer yer şirin ve sempatik laflar sarfetmesi boşuna değil. Fakat söylemlerine daha çok egemen olan, "eze-ceğiz, yokede-ceğiz" yollu cümlelerinde görülen saldırganlık egemendir. Bu, mevcut politikada en azından şimdilik ısrar anlamına geliyor. Dozaj artırılan yürürlükteki politikalarının son birkaç aydaki safhasını,

artık sınırıçı topraklarda da olağan hale getirilen uçak ve helikopterlerle bombardımanlar kontrgerillanın ve onun bir kolu gibi çalışan Hizbullah'ın seri cinayet ve kundaklamaları dolduruyor.

Önümüzdeki ayları kapsayan safhada ise, Newroz gösteri ve eylemlerini bahane ederek "isyani bastırma" adı altında Dersim'ler

(Kürdistan'da işken-ceden geçirmedikleri insan bırakmayacaklar neredeyse) artık olağan hale geldiği bu olağanüstü bölgede; kitleselen, refleks halini alan protesto eylemlerini, gösteri ve yürüyüşleri, direnişleri, serhıldanları engellemekte yetersiz kalmak bir yana kamçılayıcı, yaygınlaştırıcı ve halkı birleştirici bir rol oynamakta-

Kürt ve Türk halklarının bir birleriyle sorunları yoktur, olamaz da... Ancak hakim sınıf, yaptığı katliamlara karşı çıkan Kürt halkının başkaldırısını sanki Türk halkına karşı yapıyormuşcasına kamuoyuna lanse etmektedir. Oysa onlar asırlardır bir arada kardeşçe yaşamışlardır ve yaşamaya devam edeceklerdir.

Koçgiri'ler, Zilan'lar yaratmak istiyorlar. Çok kan dökeceklerini şimdiden ilan ediyorlar. Tarihte Dersim sayfasının sonuna -devamı var- notu konulmuş, bunu gözle-rinden kaçınıyorlar. Tarih "Kürt ellerine sefer olur, zafer olmaz" yazıyor, bunu da unutuyorlar.

SS kararnameleeri, anti-terör yasalaları ile resmileştirilen köyleri, kasabaları talan etme, sürgün etme, ormanları, evleri yakma, gece-gündüz baskınlar, kurşunlamalar, işkenceler ve işkencelerin

dırlar. Kendi deyimleriyle "halkı kaybetmiş"lerdir. Kazanmak için yapmayı planladıkları ile katliamlıklarını birlikte götürme işinde (kamçı-börek) başarılı olamayacaklarının ayırıcısına daha çok varmakta ve ulusları birbirine boğazlatma taktiğini olgunlaştırmaya hız vermektedirler. Kendileri içinde risk oranı yüksek bu taktik yedekteki yerinden çıkartılıp ısıtılmaya başlamıştır.

Bunun için şöven duyguları tahrik edici demeçler ve basın

yayın yoluyla yürütülen propagandalar (ister kontr-gerilla ister devrimci bir hareket kaynaklı olsun kitle katliamı kategorisine giren, bir takım binaların içinde halktan insanlar varken bombalanması ya da taranması eylemlerini, Kürdistan'da TC ordusuyla yürütülen dişe diş silahlı mücadelenin türlü yansı-malarını burjuva basını Kozakçıoğlu'nun "Doğu sorunu ile ilgili haberler milli maç havasında yazılsın" talimatına uygun man-şetler ve yorumlarla vermektedir.) Potansiyel olarak yatkın bölgelerde ses vermeye başlamıştır. Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde yaşanan olaylar, Konya şehir merkezindeki kampaşma, Adana'da Kürt tarım işçilerine yönelik baskı ve saldırılar, Mersin'de mahallelerin ulusal köken-li parsellenmesi, Kayseri'de faşistlerin 10 bin kişiyi sürükledikleri cenaze töreni ve gene bu şehirde savaş hazırlıkları, Çetinkaya mağazası olayı, Galleria, Kapalıçarşı ve İstanbul Ticaret Odası'nın bombalanmalarının ardından yaratılan infialle dile gelen tepkiler ve cenazelerdeki olaylar ve en son Manisa ve yöresinde Kürtlere ve hatta onlara kendileri gibi tavır almayan Türk'lere de yönelik baskılar ve saldırılar tehlikeli bir tırmanışın zincirleri oldular. Coşkun Kırca'nın "Devletin sorunu çözeceğinden umudu kesen bir grup Türk'ün sorunu çözmeye karar vermiş olabileceği" diye tanımladı-

ğı "Türkiye'yi Savunma Cemiyetleri" adı altında örgütlenilmeye çalışılan faşist katliam ve provakasyon çeteleri hazırlıklarını tamamlama gayreti içindedirler.

T.C. devletin önemli bir koz olarak devreye sokacağı Kürt ve Türk halklarını birbirine kırdırma taktiği bugün için Demirel'in "Kürtler ile PKK birbirine karıştırılmamalıdır" sözlerinden de anlaşılacağı gibi (İTO olayından sonra söyledi) devreye sokulmamıştır. Ancak devreye sokulacağı günlerin giderek yaklaştığını söylemek kehanet olmaz. Zira çözümsüzlük ve çaresizlik içinde kıvranan hakim sınıflar sorunu uzun vadeye yayma gibi bir seçeneğe de sahip değildir artık. Kürt sorunu öyle bir seviye yakalamıştır ki Türkiye topraklarında süregelen sınıf mücadelesinin seyrini daha şimdiden sarsıcı bir biçimde etkiler olmuştur. Bundan sonra daha fazla böyle olacağı görülüyor. Bir diğer nokta da Türkes itinin, provakasyon ve katliam ihalesine yeniden talip olması ve bunun için son açık oturumda da (1 Mart 1992) bariz biçimde görüldüğü gibi, hükümet ortağı imişçesine bir siyaset izleme yolunu seçtiği gerçeğidir. Yani olay artık ihale aşamasından çıkmak üzeredir.

Faşizmin sermayesi her zaman kan ve halkın içine çeşitli faktörleri, farklılıkları kullanarak düşmanlık tohumları ekmek olmuştur. Yine ve yine bu sermayeyi bozdu-

ruyorlar. Komünistlere, devrimci-
lere hatta halka vurmak istedikleri
bölücülük damgası kendi böğürle-
rinde doğuştan vardır. Böl-yönet
(ayıy-buyur) siyaseti, "haksız sa-
vaşlarda, emperyalist savaşlarda
halkları birbirine kırdırma politi-
kaları, öteden beri insanları toplu
olarak ateşin içine atma taktikleri
onu gerekli gördükleri her durum-
da tereddütsüz biçimde uygula-
maya sokulmuştur. Gene öyle ol-
masını planlıyorlar.

Şimdi, özellikle bugünlerde,
komünistlerin çeşitli milliyetler-
den Türkiye halkına, özellikle
Türk ve Kürt ulusuna götüreceği
mesaj ve izlenecek politika son de-
rece önem kazanmış bulunuyor.
İlerici, devrimci, burjuva demok-
rat aydınların, yurtsever bütün
güçlerin sorunla ilgili en genel an-
lamda dahi demokratça bir tavır
göstermeleri, hakim sınıfların so-
runu Türkiye halklarının aleyhine
sonuçlarla çözmeye planlarını suya
düşürmek için oldukça değer ka-
zanmış durumdadır.

Faşist diktatörlüğün sadık
uşağı basının çoğu kez sansür geç-
tiği, yansıyanın ise adi cinayet de-
rekisinde sunduğu, Kürt halkına
yönelik katliamlara, komünistlere,
devrimcilere, ilerici ve yurtsever-
lere yönelik cinayetlere, tertip ve
provakasyonlara, vahşi uygulamala-
ra, karşı mutlaka ve yüksek per-
deden protesto sesi çıkarılmalıdır.
Türk halkının şöven duygularıyla
oynayıcı tahriklere kapılmaması
için halklar arasında düşmanlığı kö-
rükleyen cereyanlara göğüs geril-
melidir. Geçmişte Maraş, Çorum,
Sivas, Malatya vb. şehirlerde
alevi-sünni çatışması tezgahlayan-
ların tirmandırdıkları benzer at-
mosferi dağıtıcı içerikte, kardeşlik
bağını güçlendirici politika izlen-
melidir.

Kürt ve Türk halklarının birbir-
leriyle hiç bir sorunu yoktur, ola-
mazda. Onlar, zaman zaman
hakim sınıf sözcülerinin, Türk hal-
kına değil, T.C.'nin katliam kuv-
vetlerine karşı koyan Kürt halkına,
karşı konulan Türk halkıymış, on-
ların derdi Türklerle imişçesine
söyledikleri gibi "asırlardır bir
arada kardeşçe yaşamışlar" ve ya-
şamaya devam edeceklerdir.

Bugün Türk halkını hedefler içinde olan birtakım bombalama, kundaklama eylemleri isterse Kürt eylemcileri tarafından bir takım "amaçlar" uğruna yapılsın, kesinlikle hakim sınıfların işine gelmektedir. Bundan en çok mutlu olanlar ve bir kısmını da bizzat yaptırınlar faşist diktatörlüğün adamlarıdır. Bu vesileyle doğan ve doğabilecek Kürt ulusuna mensup insanlarımızı yönelik baskı ve şiddet eylemleri Kürt milliyetçiliğini kamçılayacak diye hesaplar yapılıyorsa faşizmin tezgahuna geliniyor demektir. Bu atmosferde ve bu tertiplerin hazırlığı yapılırken ezilen ulus milliyetçiliğinin oyyacağı rol hiç devrimci ve halktan yana bir rol olmayacaktır. Bu nokta iyi kavranmalıdır.

Türkiye devrimi, Türk ve Kürt başta olmak üzere Türkiye halklarının eseri olacaktır. Bunu geciktirebilecek, çıkmaz sokaklara sokacak olayların başında halkı birbirine düşürmek, birliği zayıflatmak yerine düşmanlığı geçirmek gelmektedir. Eğer egemen sınıfların bu yolda attıkları adımları durduramaz, tezgahladıkları oyunu boşa çıkara-mazsak işte o zaman devrim onarılması son derece güç bir yara alacaktır. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'daki son bir yıl içerisindeki değişim ve dönüşümlerin üzerinde yaşadığımız ülkeyi oldukça kritik bir konuma sürüklediği ve Türkiye devriminin bölgesel fonksiyonunun daha da güçlendiği gerçeği dikkate alırsa, doğabilecek zararın proleter dünya devrimi cephesine vuracağı darbelerin de büyük çapta olacağı görülmelidir.

Gerçekten Kimdir Kan Dökmeye Hazırlanan?

Faşizm, Kürdistan'da insiyatif kazanmaya başlayan, Kürt ulusal hareketi ile, büyük şehirlerde giderek toparlanan işçi ve emekçi kitleler içinde hissedilir derecede ilişkileri güçlendiren devrimci hareket karşı "en iyi savunma saldırdır" prensibi gereği yoğun bir sindirme hareketinin zeminini ha-

zırıyor. Bütün bu hazırlığı karara dönüştürmenin tarihini ise Kürtlerin ulusal Bayramı olan 21 Mart'a denk getirmeye çalışıyor. Devlet karar vermiş bulunuyor. Gerçekten 21 Mart'ta Nevroz kutlamaları olmasa bile, polisine yürüyüş ve gösteri yaptıran "Şırnak Kürtlere mezar olacak, kanımız aksa da zafer bizimdir" dedirten devlet, Kürdistan'ın herhangi bir yerinde zaten Kürt halkının ulusal kıyafetiyle kendisini kamufler eden binlerce özel tim ve kontr-gerilla elemanına bir "PKK gösterisi" yaptırır ve katliam programının parolası yaparak işe girişebilir; çünkü devlet katliam yapmaya karar vermiştir. Mit Müsteşarı Teoman Koman'ın gazetelere verdiği demec faşist devletin yapmayı planladığı katliamların çapı hakkında herkese bir fikir verecek açıklıktadır.

Şöyle diyor Teoman Koman;
"PKK saldıracak biz karşılık vereceğiz, PKK taraftarları ve Kürtler Irak'a kaçacak Saddam'da toplu katliam yapacak."

Bu demecde 3 dehşet noktası vardır.

Birincisi; PKK'nın saldıracığı söylediği tarihten önce ve sonra saldırının devlet olduğu, sınır ötesi ve sınıriçi hareketla sürekli bombardıman saldırıları süzelenen devletin suçları gizleniyor.

İkincisi; "Biz karşılık vereceğiz PKK yandaşları ve kürtler Irak'a kaçacak" denirken de, örgütlü ve silahlı Kürtlerden oluşan PKK'ya karşılık vermek değil, PKK'ya ne kadar yandaş oldukları asla bilinemeyecek binlerce destekçi ve KÜRTLER Irak'a kaçacak ifadeyle Kürt hakına karşı topyekün bir saldırının, bir kitle ve soykırımın olacağını açıkça ilan ediyorlar.

Üçüncüsü ise; gerçekten böyle bir soykırım karşısında savaşa katılmak ya da kaçmak dışında alternatif bulamayacak sivil halkın, kaçtığı/kaçacağı Irak'ta da Kürt halkının tescilli celladı Saddam'ında, böyle bir soykırıma şimdiden hazır olduğu ortaya konuyor. Ve bu demecde tek bir sonuç çıkıyor. Kürt ulusunun yaşamak için savaşmaktan başka dir-

hem kadar bir çaresi yoktur. Ya sessiz sedasız kalacak ve Türk egemen sınıflarının aldığı idam kararına boynunu uzatacak ya da en meşru hakkı olan yaşama hakkını korumak için celladıyla cansiperane bir savaşa girecektir.

Ama bu hak sadece Kürt Ulusunun hakkı değil, celladın yönetimi altında bulunan, hangi ulusal milleyete mensup olursa olsun, insanlık değerlerine bağlı ve yaşama hakkına taraf olan her milliyetten Türkiye halkının da kullanması gereken bir hak olarak kullanılmak zorundadır. "zulmün ve vahsetin olduğu yerde isyan" insan olmanın en meşru tutumudur. Bu tutum ise öncelikle tarihsel ve toplumsal gidişatın bilinciyle aydınlanmış toplumu insanlığın özlediği özgür geleceğe taşıma amacıyla örgütlenmiş olanların tutumu olmalıdır. Herkes ne kadar ulus Menşeyliyse Kürtlerde o kadar ulus Menşeylidir. Dolayısıyla bütün ulusların özgür olarak kutladığı ulusal bayramlarına diplomak gönderen kutlama mesajı gönderen Türk egemen sınıflarının, Kürt ulusunun ve tüm Ortadoğu halklarının bayramı olan Nevrozun kutlanmasını Türkiye halkına öcü gibi göstererek, Kürt ulusuna karşı bir kıyım girmenin aracı olarak kullanmasına göz yumulamaz. Öte yandan bu devletin "Nevrozu isteyen kutlayabilir" demogojisine de aldanılmamalıdır.

Türkiye'de hak koparmanın ve hak gaspemenin sınıf şiddetini uygulamaktan başka bir şansı kalmamıştır. Ne Nevrozlar söylendiği gibi izinle kutlanabilir ne de Nevrozları kutlamak için icazet alınır. Her demokratik hakkın kullanımının bir mücadele aracına dönüştüğü Türkiye'de ezilen ulus bayramı, ulusal köleliğe karşı bir mücadele, ezilen sınıf bayramları ise, sömürü ve baskıya karşı bir mücadeleye dönüşmeksizin bir anlam kazanamaz.

Bir ulusal bayramın kutlanmasını engellemek için suykırımı uygulayacak mesajları veren bir siyasi iktidar, ezilen ulusun mücadelesi karşısında kaybettiği insiyatifin boyutunu ortaya koyuyor.

Hukuksuzluğun Hukuku Nusret Demiral'da Somutlanıyor

Tamer ERKİNER

DEVLET Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı Nusret Demiral, Adalet Bakanlığı'nın "Yargıda Reform" başlıklı yasa tasarisında, siyasi suçlarda gözaltı süresinin 15 günden 4 güne indirilmesi konusunda, "Bazı soruşturmalarda 7-8 klasör okuduğumuz oluyor. 4 günlük süre çok az, soruşturmalar sağlıklı olacak" şeklinde konuştu.

DGM Başsavcısı Demiral, yapılan sorgulamalardan önce dosyaları incelediklerini, bu dosyaların bazı zamanlarda 3 klasör, bazı zamanlarda ise 7-8 klasör olduğunu belirterek, "15 günlük süre bazen yetmiyor, ek süre istemek zorunda kalıyoruz. Süre uzatılınca da işkence gördüklerini iddia ediyorlar. Siyasi suçtan gözaltına alınanlar yakalandıkları zaman emniyette ne şekilde ifade vereceklerini, savcılığa ne şekilde ifade vereceklerini ve mahkemede ne şekilde ifade vereceklerini biliyorlar. Sorgulamaların sağlıklı olabilmesi için 4 günlük süre yetmez. Aceleyle gelecek ve sağlıklı olacak" şeklinde konuştu.

Demiral, sorgulamalara avukatların katılması olayına da değinerek, "Sanığın yanında avukatının bulunması, yalan söylemesine yol açar" dedi. Başsavcı Demiral, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Mesela, küçük bir çocuğun evde vazoyu kırmasını düşünün. Babası çocuğa 'Bu vazoyu sen mi kırdın?' diye sorarsa, çocuk, 'Ben kırmadım' diye yalan söyler. Gözaltına alınan sanığın yanında avukatı bulunursa, sanki da doğruyu söylemez. Avukat sanığın yalan söylemesine yol açar.

Diğer yandan, Ankara cumhuriyet savcılığı, soruşturma süresinin 4 güne inmesini olumlu karşıladıklarını belirterek, gözaltı süresinin 4 güne indirilmesi işkence iddialarını azaltacak şekilde konuştu.

Cumhuriyet savcılığı, her şeyin yazmalarla olduğunu da belirterek, "Bürokratik yazışmaları azaltacak yeni düzenlemeler getirilsin. Ankara dışı ifadeler çok uzun sürüyor. Adli Tıp raporları gecikiyor. 6 ay rapor bekliyoruz" dedi.

Ali TOPRAK

Bu kâpürler Milliyet gazetesinden kesildi. DGM başsavcısı Nusret Demiral'ın, bakanlığın "yargıda reform" tasarısını değerlendirmesinden alınmış sözleri var.

Nusret Demiral, ötedenberi bir "Hukuk sorunu" olarak gündemdedir. Esasen bir kurumdur o ülkede, adalet ve hukuk sistemini; çağdışı, intikamcı, saldırgan ve ilkel esaslarda tutmakta direnen bir kurumdur. Ya da hukuksuzluğu hukuk edinmiş bir kurum. Çünkü işkenceyi öngörmekte, yaptırmakta, kolalamakta ve temel "hukuk işlevi" olarak savunmaktadır.

Sözleri üzerinde düşünürken, onun, bir hukuk kırıyıcısı olduğu halde, "başsavcılık" makamına oturtulmasının; ifade ettiği anlam gözden kaçırılmamalı. Bu anlam şudur, hukuksuzluk eleştirisi onunla sınırlanamaz. Görünüşe göre film şöyle çevriliyor: Nusret Demiral tutuyor, etini aldıktan sonra, kemiklerini müsteşar Arif Yüksel'e teslim ediyor. Ama bakanlık, hükümet, devlet, bu ikilinin koridorunda işlenen cürümlerde masum değildir. Masum sayılamaz! Çünkü bunları atayan, elde tutan ve yerine göre, kendi hesaplarına işlenmesi gereken cürümler için, elveren kafalarını meydana süren onlardır.

Bugünkü hükümet belki bu koç'larını "merkeze", "kızağa" ya da pasif görevlere alabilecektir. Böyle yıpranmış isimleri geri çekmek işine gelecektir çünkü. Bunlar simge isimlerdir. Böyle tasarruflar güya yeni hükümetin savcı Nusret Demiral ve Arif Yüksel'e, ya da bu gibi adamlara karşı olduğu izlenimini yatacağıdır.

Ama ey millet! Gelin bunu yutmayalım!

Hesap sorulacaktı...

İhale yolsuzlukları... ANAP propagandasının, Kit'lerce finanse edilmesi... arpalıklar.. kayırmalar.. Peki işkence ne olacak?.. İşkence dosyası nerede? Bir an kabul edelim: Yeni hükümet işkenceye karşı, onu kaldıracak vs. Peki eğer böyleyse onun işe nereden başlaması gerekirdi? Hakikati istemek daha ciddi tutumları gerektirir. Savcı Nusret Demiral, ya da Arif Yüksel'i pasif görevlere almak, kızağa çekmek... Bunlar nedir ki?!

Hayır! Hayır!..

Bunu yutmayalım.

Şu 12 Eylül'den sonra ve Cunta, yerini "sivil" yamaklarına bıraktıktan sonra, MHP'nin parlak militanları bakanken, başbakanken... Ta ki bu güne kadar yüzbinlerce insan işkence gördü, yüzlercesi öldürüldü... Yüzlercesi sokaklarda infaz edil-

hukuku" temel alan bir programla işe başlayan hükümetin yapacağı bütün iş Arif Yüksel'le Nusret'in yerlerini değiştirmek midir?..

Bu günah ve cürüm dosyası ne olacak?...

Daha bir kaç gün önce, üç genç, soyguncu oldukları gerekçesiyle bir evde kısırıldı ve kurşunlandılar... Eskiden de böyleydi. Şimdi "üstün hizmet madalyaları" dağıtılırken soralım: Öldürülmeleri mi gerekiyordu?.. Üç kişinin etrafını çevirmiş olan güvenliğimizin kimbilir belki yüzlerce kuvveti, onları neden öldürmek zorundaydı?..

Daha bir kaç gün önce gene bir HEP'li Kontr-gerilla tarafından kaçırıldı, öldürüldü ve cesedi Vedat Aydın gibi, bir yol kenarına bırakıldı.

Peki ne değişti?

Yolsuzluk dosyaları savcılıklara intikal etmiş... İşkence dosyası nerede?... Ve bu hükümet hangi nedenle işkenceye karşı bir hükümet oluyormuş? Hesap soruyormuş?..

Savcı Nusret Demiral, öngörülen 4 günlük gözaltı süresinin Dosyaları okumaya yetmeyeceğini söylüyor. Yeter aslında ama bir tek İstisnaıyla: Eğer hesabı sorulacak olsaydı kuşkusuz kendisinin de baş sanıklarından biri olacağı işkence dosyası açılsaydı, o dosyaları okumaya 4 bin gün bile yetmezdi ve Devletin gelmiş geçmiş bütün erkanı, silme sülalece bu suçun altında kalırdı. İşkence karşılığında, insan hakları ve hukuk hakkında tutarlı bir hükümet hesap sormaya cürümlerin bu en büyüğünden başlardı. Bizim açımızdan konu, hükümetin, önceliği, neden diğer yolsuzluk dosyalarına verdiğini sorulmak, yanlışlığın düzeltilmesini istemek, ya da onu tutarlılığa çağırarak değil. Böyle bir şey yapamayız. Çünkü böyle bir çağrıda bulunmanın da bir tutarlılığı olması gerekir. Eğer bu hükümetten böyle bir tutarlılık beklemiyorsak neden çağıralım?..

Bütün mesele ikiyüzlülüğünü haykırmaktır. Elbetteki önyargılılıkla değil. Gözü kapalı, iftira kabilinden tekerlemelerle değil. Sözde işkenceye karşı olan bu hükümetin, bize göre peşinen kesin olan işkence ve kanunsuz infaz tarafdarlığı gene de bir kaç

somut örnekle ortaya çıkmalıydı.

Bir kaç gün önce hükümetin İçişleri Bakanı İsmet Sezgin şöyle dedi. "...PKK bir yaparsa beş cevap alır."

Bu külhan sözler, "Devlet intikam almaz" "hukukun içinde kalır" gibi cilalı lafların üstüne düştü. Bakan Sezgin acaba ne şekilde ".. beş cevap" vermeyi düşünüyor?..

İşte asıl mesele budur. İşte Bakan, böyle intikamcı meydan okuma lafını ettiği için, "Kemalist polis ve Askerler birliği kuruyor. Ve HEP ilçe başkanı bu "beş cevap"tan biri oluyor?.. Gerçeğin tamamını görenler, hiç bir zaman işkenceci katilleri fazla önemsememişlerdir. Bundan dolayı eğer HEP ilçe başkanını bizzat vuranlar ortaya çıksa bile, gerçeğin adalet ölçüsünde kalkan bir iddia, asıl hükümet hakkında ileri sürülmelidir. Hatta asıl bir sınıf hakkında: Bu sınıf, bizin kalantörlerimiz ve ağalarımızdır. Çünkü herhangi bir yerde işkence tezgahının başında kahkaha ve hırçınlık arasında gide gele anlaşılmaz bir yüz edinmiş karışık ruhlu herhangi bir işkenceci ağaçtır, orman ise koca bir sınıfı..

Ortaya çıkan şey şudur: partiler arasında doğrudan doğruya birbirlerinin çıkarlarına dokunan yolsuzluklar dava konusu yapılmaktadır. Örneğin ANAP propaganda masraflarını falanca KİT'e yükleyerek, DYP ile siyasi rekabette kendi lehine bir olanak sağlamıştır. Bu yasalara aykırıdır ve bunun hesabı sorulabilir. Ama halka karşı yapılmış haksızlıklar, ona karşı işlenen cürümlerin hesabı sorulmaz, sorulamaz. Çünkü burada suç ortaklığı vardır. Eğer Demirel, ANAP'a işkencenin hesabını sormaya kalksa, ona da sormazlar mı sen de hükümet'in, başındaydın bir zamanlar sanki sen işkence yaptırmadın mı?.. Şimdi, Nusret Demiral'in sözlerine gelelim:

Ne diyor Savcı?

"Gözaltı süresi 4 gün olmaz. 4 gün çok az."

Peki kaç gün olsun?

"15 günlük süre bazen yetmiyor. Ek süre istemek zorunda kalıyoruz."

O halde 4 değil, 15 gün de değil... Peki ama kaç gün?

Savcı Beyi ek süre istemek zorunda bırakmaktansa, gözaltı süresinin, tartışmaya şöyle en az bir 30-40 günden başlatıp, epeyce bir uzunluğa bağlaması gerekiyor.

Gerçeğin tamamını görenler, hiç bir zaman işkenceci katilleri fazla önemsememişlerdir. Bundan dolayı eğer HEP ilçe başkanını bizzat vuranlar ortaya çıksa bile, gerçeğin adalet ölçüsünde kalkan bir iddia, asıl hükümet hakkında ileri sürülmelidir. Hatta asıl bir sınıf hakkında: Bu sınıf, bizim kalantörlerimiz ve ağalarımızdır.

Savcı işkencesiz iş yapılamayacağını düşünüyor. Her hangi bir sanığı işkencede çözemediğinin kolaylığı onu mest ediyor. Hem işler tıkırında hem de kan görünüşü figan işiterek intikamcılığına sunmakta bulunuyor.

-Yahu işkencesiz olmuyor mu?

-Olmaz efendim. Bunlar örgütlü suç. İşkence yapmadın mı hiç bir şey söylemezler. Sanığın eylemlerini ve öteki örgüt üyelerini nereden öğreneceğiz?

Adam konuşmadan "kaldıkları

yerler"i "yatakçılar" ve "bol miktarda örgütsel döküman", "... öldürülmesinde kullanılmış silah ve mühimata"ı, ayrıca örgüt üyesi gömlek, pijama ve çorapları nereden bulacağız? Görüyorsunuz ki bu sanıkları askıya almamız, çarpmıha germemiz gerekiyor. Hem bu caydırıcı da oluyor.

Hükümetin Sezginleri de şöyle diyor:

-Peki peki... Hadi gidin, kimse görmesin, delilleri yok edin. Bizim habirimiz yok, size gelince, siz "münferit"...

İşte bütün film bu.

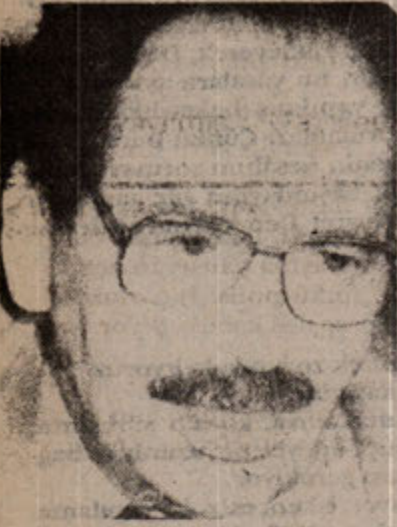
Şimdi tasarı dolayısıyla işkenceye de Avukat gerekli ve Savcı Nusret Demiral bu görevi üstlendi. Ama açıktan açığa "işkence iyidir, lazımdır" diyecek ya... Bu nedenle "yandan oynuyor"

"Dosya çok oluyor. Okumak zor oluyor. Daha fazla zaman gerekiyor" vs. diyor.

Baş savcının, neyi neye göre ayarladığına bakın !.. Savcı beyin düşündüğü hukuk değil, polis! Polisin aşkar işleri nasıl yürüyebilir? -Savcı bey işin içinde- onu hesaplıyor. "Toplu suçlar"da, her sanığa işkence yapılabilmek için 4 günlük sürenin yetmeyeceğini hesaplıyor, lafı dosyadan açıyor.

Savcı Nusret Demiral bir hukuk sorunudur demiştik. Çünkü, evrenselleşen hukuk prensiplerinden birisi de: Hukuksal işlemlerin, inceleme tasnif ve dosya düzenleme gibi işlemlerin süreçlerini, prosedür ve hızlanımı, gene insanın hakkı, korunması ve esenliğine göre düzenlemektir. Savcı ise, dosyaların incelenmesiyle ilgili problemleri, bu işlemlerin daha hızlı tamamlanabileceği bir anlayış ve mekanizma sağlayarak aşmak yerine, sanıkların gözaltında daha fazla bekletilmesi yoluyla halletmeyi düşünüyor.

Dosyaların incelenmesinde daha teknik yöntemler ve daha fazla eleman

Kimdir Nusret Demiral?
Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kurulduğu Mayıs 1984'den beri en çok şikayette bulunan savcıdır. DGM kurulduğundan beri Başsavcılık görevini sürdürmektedir. İstanbul Hukuk Fakültesini bitiren Demiral sırasıyla Torul, Alapaşa, Bafra ve Samsun savcılığı yaptıktan sonra Adalet Bakanlığı Ceza ve Tetkik İşleri Genel Müdürlüğü'nde Tetkik Hakimliği görevine getirildi. Ardından Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yardımcısı oldu. DGM kurulduğundan beri DGM Başsavcılığı yapan Demiral, görevi dolduğu zaman "devlete çok önemli hizmetler yapan bir kişi" olduğundan yerine yine kendi atanan bir savcıdır. İşkence iddialarını araştıran Avrupa İnsan Hakları Komisyonu yargılarına ifade vermemiştir.

kullanmak da bir yoldur. Ama savcı polisin, kendisine mümkün olduğu kadar az iş bırakmasını istiyor. Bütün umudu polisin sanıkları "bülbul gibi öttürme"sinde. Yoksa, bir dosya bile hazırlayabileceğinin şüpheli olduğunu biliyor.

Bu dosyaların işkenceye ne kadar bağlı olduğunu biliyoruz. Sıkıyönetim ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri iddianamelerini ele aldığımız zaman şunu görüyoruz; Savcılık, sanıkların polisçe tanzim edilmiş ifadelerini çarpmış toplamış ve bütün iddialarını polis ifadelerine dayandırmıştır. Öteki "deliller" bile polis işkencesiyle elde edilmiştir. "Nusret-i Hukuk" göbeğinden, işkenceye işte böyle bağlıdır.

Savcı Demiral, zaman konusunda, dosyaların incelenmesi gerekçesine sarıldıktan sonra, sanıkların tatlı muhabbetler için polisle başbaşa kalmasını sağlamak üzere, Avukatların karışma münasebetsizliğine de karşı çıkıyor.

Sözlerini okuduğumuz zaman, savcının zeka düzeyini de anlıyoruz. Bakın ne diyor: "Sanığın yanında Avukatın bulunması yalan söylemesine yol açar. Mesela küçük bir çocuğun evde vazoyu kırdığını düşünün. Babası çocuğa 'bu vazoyu sen mi kırdın?' diye sorarsa, çocuk 'ben kırmadım' diye yalan söyler. Gözaltına

alınan sanığın yanında avukatı bulunursa, sanık da doğru söylemez." Savcının kurduğu örnek ilgisine bakın! Mantık sürecindeki kopukluk onun işkenceye ortam sağlamak için geliştirdiği savunmanın saçmalığını hemen eleveriyor.

Kim baba, kim çocuk?..

İşkenceci polisle sanık arasındaki ilişki hangi düzeyden ya da alakadan babayla çocuk arasındaki ilişkiye benzemektedir?

Aslında Savcının söylemek istediği şu: Avukat, eğer sanığın yanında olursa, sanık doğru söylemez. Çünkü avukatına güvenir, kendisine işkence yapılmayacağına güvenir. Ama eğer Avukatı olmazsa, tamamen savunmasız biçimde ve tehdit altında kalacağı için doğru söyler.

Yani doğruyu söyletmesinin yolu işkence tehdidini kullanmaktır. Ama bunu nasıl söylesin ki?.. Gene yandan vuruyor. Çocuk vazo kırarsa, baba ona sorarsa.. diye masal anlatıyor.

Savcı Demiral, sanıkların poliste "doğru" söylemelerini garanti altına almak istiyor. Bunun için de ona görem tek çare işkence tehdidini kullanmaktır. Oysa ki bu yasa tasarısı işi bozuyor. Sanıkların ifadeleri Avukatlarının yanında alınacak diyor. Olmaz, Avukat soruşturmada bulunursa çocuklar vazoyu kırdıklarını inkar ederler.

Peki ama Savcı bey, çocuklara vazoyu kırıp kırmadıklarının sorulmasını bu konuda doğru bir bilgi elde edilmesini neden polise havale ediyor. Bunu kendisi de soracaktır.

Şu noktaya geliyoruz.

Savcı bey gerçeği merak etmektedir.

Bunda aykırı bir taraf yok. Bütün savcılar bunu merak ederler. Ama bunu öğrenmek için işkenceye bel bağlayan çağdışı, ilkel ve intikamcı yol vardır. Bu Nusret Demiral'ın yoludur. Bir de giderek evrenselleşen yol: İşkence insanlık dışıdır. Sanıklara doğruyu ya da herhangi bir şeyi söyletmek için baskı yapılamaz. Sanıklar, haklarında yeterince maddi delil bulunduğu zaman gözaltına alınabilirler. Ve bundan sonra süreç polis dışındaki adliye daireleri tarafından yürütülür.

Savcı Nusret Demiral eğer dairesinde askı ve manyota bulundurulabilse polise bu kadar güvenmesi için bir neden kalmayacaktır. Ama hükümet Avrupalıların baskılarına izin veriyor.

Eskiden Ankara'da, meşhur bir sıkıyönetim savcısı vardı. Sanıklar karşısına geldiklerinde onlara polis ifadelerini okur ve eğer bu ifadeyi kabul etmezlerse, onları tekrar polise göndereceğini söyler, tehdit

ederdi. ' Kolordu sanıkları adını hatırlayacaklardır... On yıl hukukla ilgili geniş tartışmalardan sonra fazla bir yol katedilmediği ve Nusret Demiral'ın, 4. kolordunun bu meşhur savcısıyla aynı mektepte okumuş olduğu anlaşılıyor.

Savcı Nusret Demiral, Bakanlığın tasarısı hakkında fikirlerini açıklayınca, görüldüğü o bir taraf, ve yalnız bir taraf... Fakat bir süre sonra yalnız olmadığını gördük. Meğer ki onun görüşünde olanlar da varmış. Savcı Demiral'ı yalnızca Emniyet, yani polis destekledi. Savcı beyin enlem ve boylamı böylece daha iyice anlaşılmuş oldu. İşin ilginç, belki savcı bey de o kadarına rıza gösteriyordur. Ama basına yansıyan açıklamalara göre savcı bey polisin de gerisinde... Çünkü polis, hiç olmazsa gözaltındaki sanıkların Avukatlarıyla görüşürülmesini kabul ediyor. Demiral'ın açıklamasında bu bile yoktu.

Savcı Demiral "DGM Başsavcısı Makam" forsuyla çıkıyor trafiğe. Arkasına almış olduğu çağdışı kuvvetlerin itelemesiyle arabasının o gün kimi ezeceği, neye çarpacağı bilinmiyor. Örneğin geçen gün Meclis binasına tosladığı gibi öte yandan çıktı. Dedi ki "HEP'lileri istiyorum. Onları asacağım?"

Bu onun cüretini de gösteriyor ve o bu sefer geri çevrilmesinden epeyce şaşkınlığa uğramış olmalı. Cindoruk, olmaz dedi. "Meclis Kürsüsü hürdür." Bu tabi "parlamento" dediğimiz "Milletvekilliği" dediğimiz kurumlar için ulaşılmış bir mutabakat düzeyidir. Elbette sürekli bir geçerliliği yoktur. Ama burjuva demokratik kurumların yerleşme ve köklülük derecesine göre görece sağlam olabilirler. Ama bizim ülkemizde Cumhurbaşkanı bile değil, gerçekte sınırsız yetkili ve sayısız suçun karşılık kovuşturulamayan ve bu anlamda sorumsuz tek kurum polistir ve polis savcılardır.

Sahtelik, cürüm ve işgal için burjuva hukukta her zaman bir kaçamak, bir suistimal yolu vardır.

Hatta bazen çiğnemek yasadır. Belki yazısızdır ama fiilen yürürlükte olan bir yasa!.. Yazılı yasaların açık kapı aralığı dardır, fakat böyleyken bile asıl pratik o aralığın arkasında gerçekleşen geniş yasadışılıktır.

İşkence bizim yasalarımızda ne zaman "YASAK" olmadı?.. Peki ama bizim ülkemizde ne zaman işkence olmadı?..

Bu yeni yasa işkenceyi önleyemeyecektir. Belki sanıkların avukatları nezaretinde ifadeleri alınacaktır ama kişinin önce, "gözaltı"na yasal olarak alınması güvence altına alınmalı. Çünkü sokakta infaz edilen kimselerin gözaltına alınmaları gerekmiyeceği gibi, gözaltına alındığı halde inkar edilen kimseler içinde avukat çağırarak gerekmiyecektir. Böyle kimseleri, kafalarına kurşun sıkılmış olarak yol kenarlarında bulabileceğiz. Öte yandan "uzatma" yetkisi 4 günlük süreyi iğdiş edeceği gibi uzun süredir gözaltına alınmış kimselerin, ancak son dört günü için kayıtlar tutularak, kanunsuzluk kitabına uydurulacaktır ve daha bir çok nedenle işkence devam edecektir!

**Savcı Demiral,
sanıkların poliste "doğru"
söylemelerini garanti
altına almak istiyor.
Bunun için de ona görem
tek çare işkence tehdidini
kullanmaktadır.
Oysa ki bu yasa tasarısı
işini bozuyor.
Sanıkların ifadeleri
Avukatlarının yanında
alınacak diyor.**

8 Mart'ın 135. Yıldönümünü Vesilesiyle Kadın Sorunu Üzerine Notlar

Derviş Meletoğlu

"Özel mülkiyet, kadın cinsiyetinin az haklara sahip olmasının son ve en sağlam köküdür. Ancak özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasıyla kadının tam toplumsal ve tam insani özgürlükleri elde edebilir." (Clara Zetkin)

8 Mart'ın yıldönümünde bugün Türkiye, yeni hükümetin "Kadın Bakanlığı" ile ilgili ataklarını ve öncesinde Devlet Bakanlığı bünyesinde aynı işlevi gören bir bakanlarının "yolsuzluk" nedeniyle istifa etmesi olaylarını tartışıyor. Öteden beri, bakanlık koltuklarında oturan alayının yaptığını son derece "acemice" yapmasıyla sebep olduğu skandal Güler İleri'yi makamından etmekle kalmadı, "yeni"lik temasını işleyen mevcut kabinenin de inandırıcılık ve güvenilirlik sağlama çabalarına etkili bir darbe vurmuş oldu. Daha 100. günü dolmamışken yolsuzluk, hırsızlık sebebiyle bir üyesinin istifa etmesi, hükümetin büyük laflarla sahiplendiği konulardan yalnızca birisi olan kadın sorununda da bu işin başına sorumlu olarak getirdiği kişinin seçimi örneğinden yürünerek bile fikir sahibi olunacağı üzere, iki yüzlü ve sahtekar bir hüviyetle olduğuna çarpıcı bir örnek teşkil etmiştir. Görevlendirildiğini öğrendiği andan itibaren kadın sorununa sözde dahi çok uzağında olduğunu sarfettiği cümlelerle açığa vuran G. İleri, aslında Türkiye'de kadın sorununun ne denli önemli boyutlar taşıdığına dair ibret verici bir şahıs olarak da geçecektir tarihe.

EMPERYALİSTLER KADIN SORUNUNUN ÜZERİNİ ÖRTMEYİ BAŞARAMIYORLAR

135 yıl önce 8 Mart 1857'de sosyal güvencesi sıfır, hafta tatili olmayan, günün yarısından çoğunu en ağır şartlarda ve sudan ucuz bedelle geçiren 40 bin dokuma işçisi kadının Newyork'ta başlattığı direniş ve grev eylemi tarihte kendi alanında ilk olma özelliğine sahipti ve bu eyleme denk düşen tarih; 1910 yılında toplanan (Kopenhag) sosyalist kadın enternasyonalinde, Clara Zetkin'in önerisiyle, proleter kadınlar uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kabul edildi. 8 Mart'ın kazandığı bu anlam Birleşmiş Milletler'in 1975 Kadın Konferansı toplantısında "Uluslararası kadın günü" yüklemesiyle "evrenselleştirme" adı altında işlevsizleştirilmeye çalışıldı. Aynı senenin "kadınlar yılı" olarak kararlaştırılmasıyla yetinilmeyerek 1975-85 arası "kadınlar on yılı" diye ilan edildi. "Dert" in emperyalist burjuvaziyi daha şaşalı, daha kapsamlı ataklara ittiği görülüyordu. Öyle bir "dert" ki, sömürücü sınıflar muhteşem düzenlerinin insan haklarının işgali noktasında en fazla döküldüğü bir önem derecesinde taşıyorlardı onu. Ve onlar, kadın haklarını, siyasal özgürlüğünü, proletarya ile olan sınıf savaşımında, kendi durumunu güçlendirip güçlendirmeyeceğine bakarak tamamen veya kısmen, reddetmiş veya tanır görünmüş; te-

meli özel mülkiyet olan erkek cinsinin ayrıcalığı ile mülkiyet iktidarını güçlendirmeye ve sağlamlaştırmaya çalışmıştı. Nitekim "75-85" kadın on yılının ardından yayınlanan raporlar; bu tarihin en uzun ve çaplı kampanya dönemlerinden birinin hiçbir şey ama hiçbir ilerleme getiremediğini gösterdi. En büyük değişim olarak kadının ortalama yaşam süresinin 2-3 yıl arttığı gösteriliyordu ki, bunun 21. yüzyılın eşliğindeki dünyada "ilerleme" anlamında bir değer taşımadığı ortadaydı. Kadının istatistiklerdeki ikincil yeri ve rolü oran kaybına bile uğramadı. Sımsıkı sarılan erkek üstünlüğünün arkasında sınıflı sömürü toplumlarının en kutsal değeri "özel mülkiyet" in saklandığı perde olması; bu durumun değişmemesinin esas kaynağıydı.

1992 yılında bugün; dünya nüfusunun yarısına sahip kadınlar 800 milyon çalışan kesimiyle toplam iş gücünün üçte ikisini oluşturuyorlar. Kimi ülkelerde 45 yaşına gelmeden ölen, kimilerinde oy hakkı hâla bulunmayan, kimilerinde % 90'ı okuma-yazma bilmeyen ama hepsinde de artı bir "cins" aşağılaması ve baskısına uğrayan yine kadınlardır. Kadının bu durumu; tüm cinsin ortak paylaştığı bir kader değil, sınıfsal bir sorun olması nedeniyledir ki; esas yükünü emekçi kadının çektiği ve zararın bütünü'nün işçi sınıfı ve emekçi kitleler hanesine yazıldığı bir tablo dahi şekillenmişti. Sınıflı toplumlarda kadınlar, kendi sınıfları içerisinde erkeklerle eşit statüde yaşamasalar bile her sınıftan kadın, kendi sınıfının ayrıcalıklarını ve ezikliklerini o sınıftan erkeklerle paylaşmaktadır.

KADINLARA BİÇİLEN DEĞERİN VE YÜKLENEN ROLÜN ŞEKİLLENİŞİ

Doğanın baş aktörü olan insan neslinin sahip olduğu iki ayrı cinsin, "farklı" olmasının yarattığı çelişkinin nesnelligi; tarih boyunca sosyal, siyasal ve iktisadi aktivite içerisinde kendini göstermiş ve özgünlüğünün biçimlendirdiği haliyle, sınıflar mücadelesi içerisinde yerini başlıbaşına özel bir kategoride bul-

muştur. Sınıfların ortaya çıkması ve özel mülkiyetin doğmasıyla; "güç" faktörünün rol oynadığı ve cinslerin doğadaki toplumsal işbölümü içindeki konumlanışlarının ve neslin devamındaki biyolojik fonksiyonlarının bütünlüleyici ama farklı oluşu çerçevesinde, erkek cinsinin kadın cinsi üzerinde özel bir üstünlüğü, giderek egemenliği kurulmuş oldu. Kadın cinsinin toplumlar tarihi süresince çok değişik boyutlar ve biçimler alan, hakim sınıfların ideolojik-felsefi boyutlarda meşru kılmak için her türlü araçtan faydalanarak sürdürmekte yarar gördüğü, sınıfsal sömürde kaynak bulan ama ötesine taşarak onunla eklemlenen baskı altında tutulması ve ezilişi, ayrıcalıklı bir sorun doğurmuştur. Özel mülkiyet temelinde ve onunla birlikte gelişen kadının cinsiyet köleliğinin yarattığı bu ayrıcalıktır ki; kadını, proletaryanın nihai kurtuluş savaşımında ikili bir sömürü ve tahakkümün cenderesinden kurtarma hedefine kitlemiştir.

Analık statüsünün ve üretimdeki yerinin kadına toplumsal insiyatifte ileri konumlar sağladığı ilkel komünal düzenden sonraki yüzyıllar boyunca tüm sınıflı toplumlarda kadının durumu "ikinci sınıf insan", "aşağı geri ve eksik" tanımlamalarıyla belirlenmiş ve "dünya erkeğin evi, ev kadının

Hayvanlara insanlardan daha çok değer veren kedi köpek için milyonlarca lira harcayan asalak burjuva kadınların emekçi kadınlarla ortak yanları ne olabilir ki?

Emekçi kadın
kurtuluşun kendi
ellerindedir. Erkek
Omuzdaşınla
mücadeleyi daha da
yükselt!

dünyası olmalı" felsefesiyle şekillendirilen sosyal yaşam biçimi içerisinde erkeğe ve evine tabi ve bağımlı kılınmış itaatkar olması sağlanmıştır. Hakim sınıf ideolojileri "kadının zayıflığı ve geriliği"ni toplumsal bir doğma, yıkılmaz ve mutlak bir felsefe halinde sunmuş ve bu temelde bedeni, ruhi ve ahlaki bir baskı sistemi inşa ettirmiştir. Dinler ve hakim sınıf kültürünün yarattığı gelenekler, erkeğin üretimdeki gücüyle ve fizyolojik yapısıyla pekiştirdiği egemenliğini ezeli ve ebedi bir hak olarak kutsallaştırmakta önemli roller oynamışlardır. Kadının bütün gelişmesi, erkeğin korunması ve sorumluluğu altında aile içinde ve aile için faaliyete yöneltilecek; erkek, kadının işgücünü onu koruma karşılığında sömüren bir komuna sahip olmuştur.

"Erkeğin çıkarıcılığı, daha güçlü olanın kanlı şiddeti, kadının ve toplumsal etkisinin gelişmesini demir zincirlere vurdu ve bu olgunun üstünü adı iki yüzlülükle "ev kadınının şerefi ve iç yaşamının zenginliği" üzerine duygusal, edebi soytarılıklar ve boş lafazan dırdırlarıyla örtmeye çalıştı" (Clara Zetkin)

Tarihin eski çağlarındaki filozofların "kadın hiçbir işte erkek kadar olmaz" (Platon), "erkekle dişi arasında, önceki doğada üstün, beriki aşağı ve uyruktur" (Aristoteles) sözleriyle görülen kadının tanımlanması ve değeri; bütün insanlığı saran tek tanrılı dinlerin ortaya çıkmasıyla daha bir kesin hükümlere bağlanmıştır. Tevrat, İncil ve Kuran kadının erkeğe bağlı olduğu ilkesini temel almış, "aşağı ve ikinci sınıf yaratık" olarak gördüğü kadını kötülüğün temsilcisi, insanlığın tüm felaketlerinin nedeni, aldatıcı bir şeytan saymıştır. aradan geçen asırlar boyunca bu bakış, sömürücü sınıfların bütün baskı ve zulüm rejimlerinin vazgeçilmez ilacı olarak süregelmiş, kadının kendi başına buyruk olmaması istenmiş ve küçükken babasına, evlenince kocasına, dul kalınca oğluna itaat etmesi emredilmiştir. Çocuk doğurmak ve yetiştirmek, ev işlerine bakmak, kocasının cinsel tatmin aracı olmak ve toplumsal üretimde sınırsız bir sömürü kaynağı olmakla yükümlendirilen kadın; evde, işyerinde ve sokakta sınıfsal kimliğinin ötesinde cinsel nesne olarak görülmüştür. Egemenlerin bütün üstün ideolojik ve siyasi kurumlarınca pompalanan kültür doğrultusunda tüm iletişim araçları kadının kişiliğini değil dişliliğini geliştirmede ve odak noktası haline getirmede seferber edilmiş; güzel ve çekici görünme, moda uyma zorunluluğunun baskısıyla ve daha çok tüketime itilmesiyle dişlilik rolü benimsetilmeye çalışılmıştır. Kadının bedeni kendine ait görülme-

mektedir. Tıpkı bir mal gibi değerlendirilen kadın sürekli bir erkeğe aittir. Bu, gerçekleştirilebildiği her durumda orta malı kılınmasına giden yolu açmaktadır. Cinsel tacizlerin meşruiyet derecesinde yoğunluğu bu bakışın ürünüdür.

FEMİNİSTLER DESTEKSİZ ATIYOR, SORUNUN ÖZÜNDE MÜLKİYET YATIYOR

Tarih boyu (sınıfların ortaya çıkmasıyla) dövülmüş, ezilmiş, alay edilmiş, hor görülmüş ve bütün bunların eksilmeden artarak geldiği günümüz koşullarında kapitalizmin iktisadi sömürü sisteminde emek üreticisi olarak da baskı altına alınmış kadınlara proleter cepheye "özel" bir yaklaşımın gerektiğinin kesinliğini tartışmaktan bahis bile edilemeyeceği açıktır. Zaten bilimsel sosyalizmin kuramcıları ve önder savaşçıları konuya hep bu bağlam ve gerçeklikle yaklaşmış, kadınların içinde bulunduğu yasal ve toplumsal yoksunluğun kavranması gerektiğine işaret etmişlerdir. Ve sömürü toplumlarında kadının yalnızca bir emek üreticisi olarak değil bir kadın, bir eş, bir anne olarak da baskı altında tutulduğu gerçeği kavrandığı ölçüde 8 mart da proleter hareketin uzun, güçlü zincirinin en önemli halkalarından biri haline gelmiştir.

Kadının sınıfsal sömürü ve ezilmişliğin yanısıra cins olarak da görmekte olduğu baskı ve ezilmişlikten ileri gelen sorunun çözümünün ancak buna kaynaklık eden özel mülkiyetin kaldırılmasıyla sağlanabileceği ve tüm insani özgürlükleri böylelikle elde edebilecekleri gerçeğinin dışına taşırılan ve sorunu sınıfsal olmayan bir özgüllük noktasına çekerek çözüm-süzlük çizgisine oturtan başta feminizm olmak üzere burjuvazinin çeşitli "kadın hareketi" akımları 20. yüzyılda ağırlıklı bir biçimde tarihsel materyalizmin karşısına dikilmişler ve proleter sınıf savaşımına küçümsenmeyecek zararlar vermişlerdir. İlk çıkış bildirilerinde "insanlık tarihi, erkekler tarafından kadınlara, yinelenerek işlenmiş suç ve baskıların tarihidir" diyen ve "her alanda kadın-erkek eşitliği"ni savunan küçük, burjuva kadın hareketleri; ahlaksal ve hayırsever etkinliklerle ilgilenen bir şefkatli hanımlar topluluğundan ayrılrsa da "toplumun tüm sınıflarındaki kadınlar birleşiniz" felsefesiyle sınıf işbirliğini yayararak, boyunduruk altında tutulan, sömürülen sınıfların ve halkların emperyalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı ayağa kalktıkları her yerde emekçi kadınları yanıltıcı hayallerle, erkeklerle birlikte devrimci mücadele vermektan alıkoymak karşı-devrimin yardımına koşmuş olmaktadırlar.

"Feministlerin istemleri ne denli köktenci görülürse görülsün, sınıfsal konumları gereği mevcut sosyo-ekonomik yapıyı temelden değiştirmeye girişmeyecekleri ve bu temelden değişim olmaksızın kadınların tam bağımsızlığa kavuşmalarının mümkün olmadığı unutulmamalıdır." (A. Kollontai)

Doğru olan, proletaryanın kadınlarının feministlerin çağrısına uyarak "eşitlik" savaşımına etkin ve doğrudan katılımında bulunmaları değil, sınıfsal geleneklerine sadık biçimde kendi yollarını çizerek, yalnızca kadınları değil, tüm insanlığı emperyalizmin köleliğinden kurtarmak amacıyla savaşım vermeleridir. Proleter kadın, burjuva kadın hareketlerinin taleplerinin yerine getirilmesini, amaca giden yolda sadece bir araç, mücadeleye erkek proleterlerle silah bakımından eşit donanımla girebilmek için bir araç olarak görmelidir.

"KADINLAR KATILMADAN DEVRİM OLMAZ, DEVİRİM OLMADAN KADINLAR KURTULMAZ"

A-"Siyasal olarak ezilen, özgür olamayan kadın cinsinin mücadelesini,

proletaryanın kurtuluş mücadelesinin akış yoluna kanalizasyon yapmak zorundayız. Kadının yasa önünde ve pratikte siyasal hak eşitliği talebi, siyasal iktidarı ele geçirmek için siyasal mücadelenin çıkış ve üs noktası haline gelmektedir. Bunu savunmak, bize burjuva demokrasisinin parlamenterizminin kofluğunu teşhir etmede, bütün kadınların kızkardeşliğine dair yalanı yerle bir etmede, emekçi kadınları kendi sınıflarının devrimci mücadeleleri için harekete geçirmede yardımcı olmaktadır." Kadında sınıf bilincini uyandırmak ve onu sınıf mücadelesine katmak esas görevimiz olmalıdır. Kadınların katıldıkları, omuz verdikleri eylem ve direnişlerden bile çok basit anlamda görülebilmektedir ki kadınları savaşta aktif kılmayan bir kurtuluş hareketi başarılı olamayacaktır. Proleter dünya devriminin sayısız pratikleri bunun en canlı örnekleri olmuştur. Ülkemiz devrim mücadelesinin en şanlı, en anlamlı sayfalarında da kadınların rolü en çıplak gerçeklerden biri olarak duruyor. Yakın tarihteki büyük kitle direnişleri ve eylemlerinde Zonguldak madencilerinin, Paşabahçe işçilerinin, '91 yaz direnişlerinin, Kürdistan Serhildanlarının ve sokaklarda, dağlarda yürütülen silahlı mücadelenin destekçisi değil bizzat yürütücüsü ve yaratıcısı olarak kadınlar vardır.

Burada değinilmeden geçilemeyecek ve özel eğitim gerektiren bir husus da kadın sorununun bizzat komünistlerin ciddi bir kesiminin kafasında sorunlu olarak yer tutmaya devam etmesi olgusunun tehdit edici boyutlarda oluşudur. "Komünist partilerinin saflarında bile, kadınlara karşı darm kafalı, küçük burjuvaca küçümseyici bir tutumun kalıntıları, daha hâla güçlü bir etkiye sahiptir", "Kadınlara karşı, bir mücadele yoldaşına davranıldığı gibi davranmayan, geçmişin mirasının kökünü acımasızca kurutmayan komünistler, damgalanmak zorundadır." Proleterya düşman burjuva-feodal bakış açısı yansımasını, kadın kitleleriyle ilişkiden kadın yoldaşlarla ilişkiye, kadın yakınlarıyla (anne, kardeş vs.) ilişkiden, eş, sevgili ile olan ilişkilere kadar ürettiği bir dizi sakatlıkla, zaaf ve hastalıkla bulmaktadır. Kadın yoldaşlara "bacı" hitabıyla bir başka biçimde ifadesini bulan sakatlık da bu kapsamdadır ve sorgulanmaya, tartışılmaya muhtaç bir sorun olarak gündemde durmaktadır.

TÜRKİYE'DE KADIN

"Kadın sorunu" nun istatistikler ve belgelerle ortaya konulmaya gerek kalmayacak bir netlikte var olduğu ve buna tüm sınıfların ideolojik, siyasal ve sosyal bütün faaliyetleri içerisinde özel bir önem verdikleri ve/veya vermek zorunda kaldıkları ve sosyal pratikte kendini her daim hissettirdiği hep yaşanmıştır. Kadınlara seçimlerde oy kullanma hakkının (da seçilme hakkını çoğu kez kapsamıyor) ilk kez 1893'de Y. Zelanda da verilmiş olduğu, bu tarihten 40 yıl sonra dahi dünyada kadınlara oy hakkı tanıyan ülke sayısının 28'de kaldığı, İngiltere'nin 1918, ABD'nin 1920, Fransa ve İtalya gibi bir dizi ülkenin 1945'lerden sonra, İsviçre'nin ise ancak 1971'de kadınlara oy hakkı tanıdığı gerçekleri bile sanırım başkaca hiç bir örneğe gerek kalmaksızın, demokrasinin, medeniyetin beşiği sayılan ülkelerden verilen bu örnekler kadının dünya çapındaki saygınlık derecesini ve toplumdaki yerini ve değerini ortaya koyuyor. Dünyanın insanlık tarihi boyunca evrilişi Türkiye diliminde de istisna yaratmadığından konuyu ülkemiz özgülünde açtığımızda aynı temel gerçeklerin kendini gösterdiğine şahit oluyoruz.

Yarı-feodal Türkiye'de kadının katmerli olarak gördüğü baskı burjuva-kapitalist ülkelere özgü konumunun üstünde bir dereceye sahiptir ki, bunda feodalizmin iktisadi ve sosyal yapıdaki rolü baş etmen olarak kendini göstermektedir. Feodalizmin varlık nedeni başlı başına ağır ve vahşi bir kadın sömürsü ve baskısını yaratmakta emperyalist-feodal kültür ile Türkiye'nin yarı-sömürge yarı-feodal ülkelere özgü kadın sorunlarını şe-

killendirmektedir. Türkiye'nin kadını, nüfusun ezici çoğunluğu olan köylü yığınları içinde islami değerler ve feodal kültür (gelenek, göreneklerde somutlanan) ile örtülü bir cenderenin hapsinde yaşamakta; bu cendere proleter ve yarı - proleter kadını, küçük ve orta burjuvazinin kadını da sarmalına almakta ve ezilmişliğini ve sömürülmüşlüğüne dayanılmaz boyutlara taşımaktadır.

Didar Abla Kavgan Kavgamızdır.

dörtte üçünü oluşturan köylü kadını; omuzlarında evinin ve ailesinin tüm yaşam yüküyle, alçakgönüllü, fedakar, sevgiden yoksun, gerektiğinde öküzün yerine çifte koşulan, ezilmiş, insanlığı ve emeği sömürülmüş ve sömürülmekte olan bir kimliktedir. Hakları değil görevleri olduğu inancıyla kişiliksizleştirildiği kır yaşamı içerisinde, koca ya da baba otoritesi ile merkezi otoritenin altında çifte zincir taşımaktadır. kadın işgücünün % 84.7'si tarımda olan Türkiye'de (aynı zamanda kır yaşamınının toplam işgücünün ağırlığını da taşıyan kadınlardır) bunların %62'sinin okuma-yazması yoktur. Ülkemizin tüm okuma-yazma bilmeyen kadınlarının %96'sı tarımda çalışmaktadır. Kadın, insan olarak değil toprakta ve ailede kullanılışı kapsamında da değer görmektedir. Toprak, mutfak ve yatak üçlemede yaratılan bu değer ; bir an önce doğum yapıp işgücü nüfusunu arttırmak için 10-14 yaşları arasında (%14) ve aile mülkü dağılmasını diye akrabaları ile evlendirilmelerinde (%29.2); beşik kertmelerinde, evliliklerin yüzde 53'ünde başlık parası alınmasıyla (parası olan kızı alabilmekte ve bu para babasına ya da erkek kardeşine verilmektedir, oran Doğu-Anadolu'da %77, Karadeniz bölgesinde %71'e ulaşmaktadır) kendini göstermektedir. Çok kadınla evlilik (kuma olayları) ve imam nikahı (% 21.8 Doğu Anadolu'da %36.6) islam kültürünün özel lütufları olarak kadına verilen değeri tamamlamaktadır. Bütün bunların temelinde kadının toplumdaki özel mülkiyet sistemi içerisindeki, erkeğe ait bir mülkiyet olarak kabul görmesi yatmaktadır.

Kadınların yüzde 83, erkeklerin yüzde 25'inin okuma -yazma bilmediği Türkiye'de; köydeki işlerinden ve işlevinden koparılmamak için okula yollanmayan kız çocukları bunun yerine merkezi ve koca otoritelerine sadakati ve itaati en köklü biçimde öğrenecekleri kuran kurslarına toplu olarak gönderilmektedirler. Evde, tarlada, çiftlik içinde, avluda, ahırda, hangarda, ulaşımda, atölyede, pazarda çeşitli işler yaparak 16 saat çalışan köylü kadının siyasal hayata katılımında, örneğin oy vermede yüzde 84'ünün kocasının telkinleriyle hareket ettiği görülmüştür. "Eksik etek", "Kaşık düşmanı", "saçı uzun, aklı kısa" gibi yaygın deyimlerde ifadesini bulan, kadının varlığını küçümseyen, aşağılayan değer yargıları; onu hep "şart"lara bağlı kılmış, bakirelik aramış, sadakat istemiştir. Kadının cins olarak hakir görülmesi ve nesneleştirilmesi en çok işlenen suçların "cinsel suçlar" olmasında da kendini göstermektedir. Cinsellik kendi özel suç-

larını yarattığı gibi öteki suçların bir çoğunun nedeni olarak da ortaya çıkmaktadır. (ırza geçme, kız ve kadın kaçırma, cinsel istek ve kiskançlık nedenli adam öldürmeler, namus davaları vb.) Kendisinin başka kadınlara baktığı gözle, kendi yakınlarına da başka erkeklerin bakacağı gerçeğinin ayırdındaki erkek; bunun ifadesini kurallı bir biçimde koyan islamın te-
settürüne de yaslanarak kadına karşı ağır bir baskı kurmakta; konuşmasından oturup kalkmasına, yemesine içmesine kadar getirdiği kısıtlamalarla köle hayatı yaşatmaktadır.

Kadın, cinsine atfedilen nitelermelerin ürünü olarak gördüğü baskıların ve zulmün yanısıra, halkın geneline reva görülen şartların olumsuzluklarından da en fazla payı alan olmaktadır. Doğum olayı bu anlamda ciddi (hayati) bir sorun olarak varlığını sürdürüyor. Köy kadınının doğum sayısı ortalama 12-15 çocuktur ve bunların 5-8'i sağ kalabilmektedir. Doğum kontrolü hiç yok) Yılda 500 binin üzerinde çocuk düşürme vakası görülmekte bunun 12 bin kadarında anne de ölmektedir. (İlkel yöntemler, sağlık koşullarının yokluğu ve yetersizliği) öte yandan bu sorunlara önemli oranda yardımcı olacak ebe okulları kapatılmış, yerine açılan Sağlık Meslek Liselerinin sayısı ve mevcudu çok düşük düzeyde tutulmuştur. Bu arada, islamiyette kadın imam olmadığı halde, çığ gibi büyüyen imam hatip liselerinde 30 bini aşkın kız öğrenci okutulmaktadır.

Her dört kadından birisinin; toplumun mülkiyet, cinsiyet, şiddet arasında oluşturduğu bağlardan kaynaklanan dayaja maruz kaldığı Türkiye'de, bunun yüzde 72'si koca tarafından gerçekleştirilmekte ve bu işkenceyi gören kadınların ancak yüzde 24'ü ayrılmayı aklından geçirebilmektedir.

Kırlardan şehirlere doğru uzandıkça kadının sınıfların mevzilenişi ve toplumsal işbölümünde farklı roller aldığı ancak durumunun değişmediği görülmektedir. Yeni biçimler ve özgül koşullar altında kadın sömürüsü ve baskısının ikili karakteri sürmekte, başka tip tablolar oluşmaktadır. Küçük kentler ve kasabalarda, tarım üretimindeki yarı-proleter kimliğiyle varolan kadın ayrıca hemşire, terzi, ebe gibi mesleklerle karşımıza çıkmaktadır. Büyük kentlerde ve sanayi bölgelerinde ise bir bölüm kadını sanayi proletaryasının neferi olarak tanıyoruz. ev kadınları ve işsiz kadınlar dışında kalan kadın nüfusu; proleter ve orta-lise mezunu küçük dereceli memur ve ticaret sektöründe çalışan personel ile meslek sahibi kadınlar olarak küçük burjuva sınıfsal kimlikle toplumdaki yerini almıştır. Çok küçük bir azınlık da büyük burjuvazinin kadını olarak vardır.

B- 15 ve yukarı yaştaki 35 milyon kişiden, bir işte çalışanların ve işsizlerin oluşturduğu toplam sivil işgücü 19.4 milyondur. Bunun 7.4 milyonunu kadın çalışanlar meydana getirmektedir. Toplam kadın nüfusunun yüzde 48'inin çalıştığı ülkemizde kentlerde çalışan kadın nüfusu 1.3 milyon dolayındadır. Beyaz yakalı diye bilinen memur, öğretmen ve hemşirelerin sayısı 450 bin iken sadece kapalıçarşı yöresindeki üretim atelyelerinde parça başı işlerde her türlü sosyal haktan yoksun olarak 350 bin kadın çalışıyor.

Kentlerde aile geçimine tek gelir kaynağının yeterli olmayışı kadını toplumsal değer yargılarına ve dini hükümlere aykırı düşse de dışarıda ek gelir sağlayacak bir uğraş edinmeye itmiştir. Çalışan kadın ailede ek gelir sağlayan yardımcı durumundadır ve gene ekonomik bağımsızlığa sahip değildir. (Ayrıca çalışması yasalar gereği kocasının iznine bağlıdır) Evin tüm işleri yine onun omuzlarındadır ve böylece yükü toprakta çalışan kadından farklı değildir.

Proletaryanın kadın nüfusu dokuma, tütün, fındık, üzüm, incir, çay, porselen ve giyim endüstrisi dallarında yoğunlaşmıştır. Sendikalaşma oranı çok düşük olan kadın, ucuz işgücü niteliğindedir ve bu durum toplu sözleşme hükümlerinde açık bir biçimde görülmektedir. Genellikle eğitim ve uzmanlaşma istemeyen sanayi kollarında çalışan kadınlar çok çabuk işlerini yitirebilmektedirler. Örneğin doğum nedeniyle işlerini kay-

bedenlerin oranı hayli yüksektir.

Küçük burjuvazinin kadını (meslek sahibi ya da memur) da çifte baskıyı üzerinde hissetmekte, işinin yanında evi ve çocuğuyla ilgilenmek, mutfak yükümlülüklerini yerine getirmek durumundadır. Bunlar, "ekonomik bağımsızlık"ları ve mesleklerindeki durumları oranında toplumda nisbeten daha özgür ve saygın yere sahiptirler.

Komprador burjuvazinin kadını aile için tam bir tüketicidirler. Aile yapılarının durumuna göre kurdukları gruplar içinde yaşamlarını kahve ve çay sohbetleri, dedikodu ve kumarla sürdürürler. Bunlar anne, eş ve ev kadını rollerini de sağlıklı biçimde oynayamazlar. Hakim sınıfların bu ayrıcalıklı kadınları (sosyete) kurdukları "hayırsever" dernekler, vakıflar ve cemiyetler içerisinde duygularını tatmin ederek oyalanmakta; büyük burjuvazinin "insan hakları" alanındaki sahtekarca sahiplenişinde işlev görmektedirler. Semra Özal'ın başkanlık yaptığı Türk Kadın Vakfının papat-

Kadının gerçek
kurtuluşunu
sosyalizmde gören
ve bu uğurda
dağlarda şehit
düşen Perihan
Çolak'lara bin
selam!..

yalarından, Lioness kulüplerine vb. kadar tümü aynı çizgide yer almaktadırlar.

Türkiye gibi yarı-feodal toplumlarda kadınların büyük çoğunluğu "ücretsiz aile yardımcısı" denilen konumda, yani yaptığı iş karşılığında ücret almaksızın bir anlamda boğaz tokluğuna çalışmaktadırlar. Ev kadınları ayrı bir işte çalışmamanın getirdiği tam ekonomik bağımlılık altında koca otoritesinin baskısını üzerinde en fazla hisseden kesim olarak görülmektedir. Üretime sokulmayan kadın ev içi hapsine girmekte ve tekdüzen yaşamının içine tutsak olmakla edilgen bir konuma düşmekte, ailede baba ile çocuklar arasında tampon olarak ezilmekle yıpranışı bir kat daha artmaktadır. Kocasını ve çocuklarının tam bir hizmetçisi konumunda yaşamakta, bunun dışına çıktığı oranda zararını fazlasıyla kendisi çekmektedir.

ÖZETLE, TÜRKİYE'Lİ KADININ YERİ VE DEĞERİ

Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının yarı nüfusunu oluşturan kadınlarımızın toplumdaki yeri ve değeri; yasalarda bulunan, "ailede evin reisi erkektir", "ikamet yerini erkek seçer", "kadının çalışması kocasının iznine

bağlıdır", "zina suçunun oluşması için evli erkeğin yabancı bir kadınla yaşıyor olması, evli kadının ise yabancı bir erkekle bir kez ilişkide bulunması yeterlidir." ifadeli hükümlerde; islamiyette yer alan "kadınlar ancak erkeklerin yarısıdır", "dünyanın en hayırlı metası temiz, iyi kadındır", "Kadınlar tarlalarınızdır, dilediğiniz gibi girin", "kadınlar aklen ve dinen eksik yaratıklardır", "allah erkeği üstün yarattı ve kadını da erkeğin emrine verdi" gibi Kuran buyrukları ve hadislerde; atasözleri ve deyimleri "attan vefa gelir, avrattan vefa gelmez", "kadın kısmının şerrinden allah'a sığınmalı", "kadının fendi erkeği yendi", "kırkta bir karı sözü dinlemek iyidir", "elinin hamuruyla erkek işine karışma", "kızını dövmeyen, dizini döver", "çocuksuz kadın meyvesiz ağaç gibidir", "oğlan doğuran övünsün, kız doğuran dövünsün" örneklerinde yoruma gerek kalmayacak bir netlikte görülmekte; gördüğü ve görmekte olduğu baskı ve zulmün boyutları apaçık anlaşılabilir. Bir de, bütün bunların dengelenmesine de yaran ve kadına toplumsal işlev olarak sınırlı rol vermekle bir daha amacına ulaşan hakim sınıfların gene yasalarda din buyruklarında, gelenek ve göreneklerinde, deyişlerinde kutsadıkları "ana"lık olgusu vardır. "Cennet anaların ayağının altındadır", "ana gibi yar olmaz" ile yüceltirilen "ana"lık statüsüdür. Bu da gene çocuğu bakımı, eğitimi, beslenmesi, yetiştirilmesi gibi işlerin kadına verilmiş olması ve dolayısıyla yerinin evi olması gerektiği anlayışına hizmet edici bir fonksiyondadır.

T.C. DEVLETİ "KADIN BAKANLIĞI" İLE KADINLARI TAVLAMAK İSTİYOR

Kadınların böylesine bir hiç derekesine düşürüldüğü, aşağılanıp, hor görüldüğü Türkiye'de, hakim sınıfların kadınlara yönelik son "tavlama" hareketi kadına ne kadar değer, sorunlarına ne denli önem verdiğinin göstergesi olarak "Kadın Bakanlığı" kurmakta oluşudur. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, bunu önce bir devlet bakanlığını tamamen bu işe ayırarak yapanlar şimdi onunla da yetinmeyip bakanlığı ismen de özel olarak tanımlamak istiyorlar. Kadınlara seçme ve seçilme hakkını (5 Aralık 1934) tanıma da erken davranmakla övünen T.C. devleti toplum içinde kadının statüsünü olması gereken noktaya (erkeklerle her yönden eşitlik) getirmeyi hiçbir zaman dert edinmediği, tam tersine bu duruma muhafazaya özen gösterdiği içindir ki kadınların aktif siyasal yaşama katılması hep sözde, kağıt üzerinde kalagelmıştır. Kadın milletvekili sayısının 1935'de 18, 1939'da 15, 1943'de 16, 1946'da 9, 1950'de ve 1961'de 3, 1965'de 8, 1969'da 5, 1983'de 12, 1987'de 6 ve 1991'de 8'den ibaret olması yani yüzde 2'ler 3'ler düzeyini aşamaması bu gerçeği teslim ediyor. (Bu oran İsveç'te yüzde 38, Norveç'te 34.4, Fransa'da 5.7, Almanya'da yüzde 15.4, Hollanda'da yüzde 20, Belçika'da 8.5, Yunanistan'da 4.3'dür.) Egemen sınıf partilerinden SHP gibi sorunun özellikle son 10 yılda en sahiplenici gözükene bile zorlama "kota" uygulamasına karşın son seçimlerde görüldüğü üzere kadınları siyasette sembolik düzeyde bile tutamayan bir pratik sergilemiştir. Toplam 5142 milletvekili adayının 220'sinin kadınlardan oluştuğu 20 ekim seçimlerinde meclise giren 8 milletvekilinden 2'si SHP'lidir (4'ü ANAP, 2'si DYP'li) ve bu öyle bir meclistir ki kendisine "yavrum" diye laf atılan bir kadın milletvekili, ki bu sözlü saldırıya karşı tepkisini dile getirip tanıya ihtiyaç duyduğunda, kendi, partisinin milletvekillerini dahi yanında bulamamakta ve olay örtbas edilmektedir.

Kadın sorunundaki genel rahatsızlığı göğüslemek için görünüşü kırtararak amacıyla kadınlar bir araç olarak kullanılmaya devam ediliyor. Bugün için Tansu Çiller'in DYP'de oynadığı fonksiyonun esas olarak görsel, biçimsel bir niteliğe sahip bulunduğunu en başta Demirel dahi dile getirmekte sakınca görmüyor. Gerek seçim faaliyetlerinde gerekse de sonrasında açıkça göze batan "kadın imajını kullanma" taktiği, otomobilden cik-

lete kadar her türlü malın reklamında kadını obje olarak kullanma olayından tamamen farkısız olarak burjuvazinin kadına bakış açısına yeni örneklemeler eklemiş oldu.

Kadının yukarıda kısaca değinmeye çalıştığımız Türkiye'deki sınıflar içindeki durumu ve kimliği sorunun çerçevesinin nasıl çizileceğine dair ilk ipuçlarını vermiş oluyor. Bu ipuçları, kurulu düzenin temellerine uzanmakta ve varolan baş ve başlıca çelişkiler içerisinde büyük ilmekler yaratmakta, bu ilmeklerin toplumsal düğümler içerisinde karıştığı görülmektedir. Düğümleri yaratan çelişkilerin çözülmesinin devrim sorunu olması kadın sorununu da buna bağlanarak ele alınacak bir mesele haline getirmektedir. Toplumsal sorunlar bütününden ayrılan ve tamamen kendine özgü diye nitelendirilebilecek kadın sorunları yoktur. Kadının ikili baskı sistemi altında tutulmasına ekonomik unsurlar neden olmuştur. Tam anlamıyla kurtuluş, son ve belirleyici tahlilde proletaryanın davasıyla yakın bağlar içinde olması nedeniyle ona bağlı bir şekilde gerçekleşecektir.

TAM HAK EŞİTLİĞİ KADIN SORUNUNU ÇÖZMEYE YETMİYOR VE AİLENİN ROLÜ

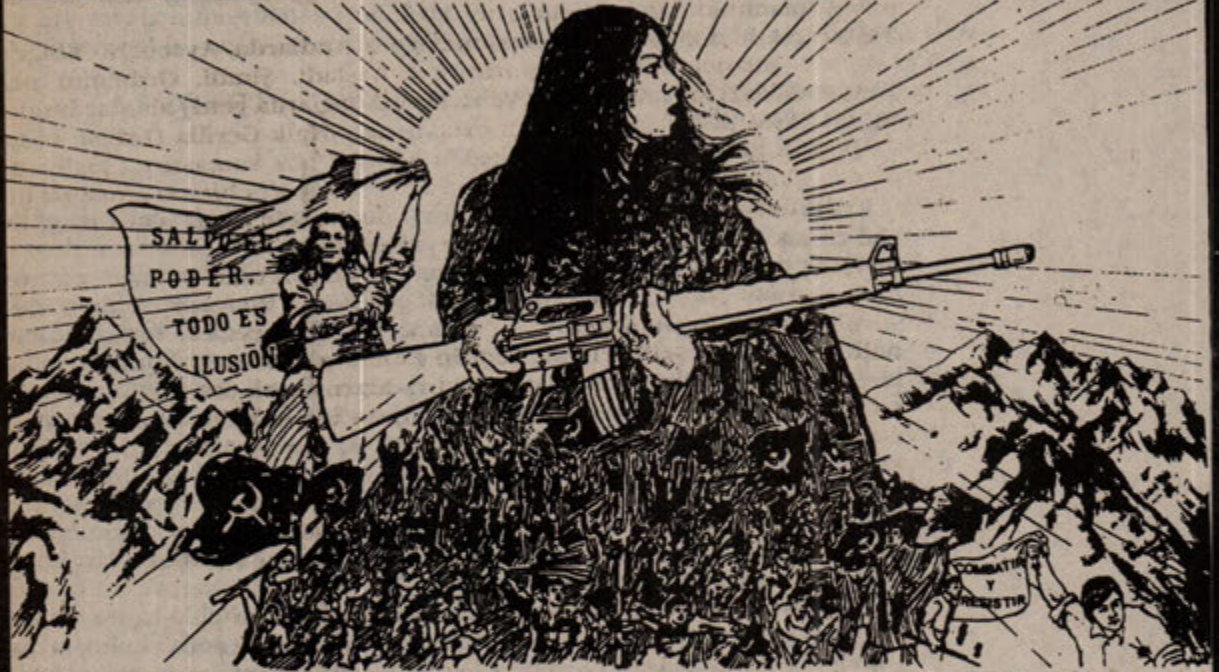
Kadınların kurtuluşunun insanlığın kurtuluşuyla gerçekleşeceğinden söz etmek yetmiyor. Çünkü kadının erkek cinsiyeli ilişkilerinin doğru bir biçimde nasıl düzenleneceği sorununa da, aile kurumunun geleceğine dair de doğru bir perspektife sahip olmak gerekiyor. Sosyalist toplum için bu sorunlara giriş yapan Lenin'in "Kadınların fiili ezilmesi tam hak eşitliği halinde de varolagider; çünkü bütün ev ekonomisi onun omuzlarına yüklenir. Ev ekonomisi, pek çok halde, kadının yaptığı en üretken olmayan, en barbarca ve en ağır iştir. En dar çerçevede hareket eden, kadının gelişmesini herhangi bir tarzda ilerletecek hiçbir şey içermeyen bir iştir. "Ve" kadının tam ve gerçekten kurtulması için, 'ev köleliği'nden kurtulması için yol, ev ekonomisine geçmesiyle ve yalnızca böylelikle açılır." sözleriyle vurguladığı gerçek; aile içi işbölümünde kadının Lenin'in deyişiyle "demokratik köle" statüsünde bulunuyor olması ve bu konumundan kurtarılmasının kadının kurtuluşuna giden yolda ilk ve en önemli adım olduğu gerçeğidir. Ev emeği, özelleştirilmiş, bireysel bir nitelik taşır. Öncelikle vurgulanmalıdır ki toplumsal üretim sürecinin dışında kalmasıyla da somut bir emek olarak görülmez. Nitekim aile bütçesine somut olarak bir şey kazandırmadığından kadın kocasına göre çoğu kez çok daha fazla emek harcadığı halde hiçbir somut değer yaratmamış olur. Bu durum ayrıca toplumsal üretim sürecinde yer alan (bir işte çalışan) kadınlar için katmerli olarak böyledir. Böylece ev işlerinin kadının boşta olmasından dolayı değil de onun üzerine yıkılmış, ona yüklenmiş tartışılmasının dahi tabulaştırılmış bir özellik taşıdığı da görülüyor. Burada karşı cinsler arası ilişki ve aile kurumunun geleceğinin sorgulanması gündeme geliyor. Çokça tartışılabilen bu sorunu başlıbaşına ele almak amacıyla sonraya bırakıyor, şimdilik Engels'in oldukça net ifadelerinin bulunduğu iki alıntıya yer veriyoruz:

"Demek ki tam evlilik özgürlüğü, ancak kapitalist üretimin ve onun tarafından yaratılan mülkiyet ilişkilerinin ortadan kaldırılması, bugün bile eş seçimi üzerinde bu denli güçlü etkisi olan tüm ekonomik yan düşünceleri ortadan kaldırdığı zaman genel bir biçimde gerçekleştirilebilecektir. O zaman karşılıklı sevgiden başka hiç bir dürtü kalmayacaktır."

"Kadın erkek arasındaki ilişkiyi yalnızca o kişileri ilgilendiren kişisel bir ilişkiye dönüştürecektir. Ve bu ilişkide toplumun hiçbir müdahale hakkı olmayacaktır. Komünist düzen bunu başarabilir, çünkü özel mülkiyeti kaldırarak çocuklarını eğitecek, böylece evlilikteki mülkiyet nedeniyle kadının erkeğe ve çocukların ana-babaya bağımlılığını ortadan kaldırmış olacaktır."

Bizim Kızıl Bayrağımız Dalgalanıyor Peru'da 2

DIA DE LA HEROICIDAD

Viva la Guerra Popular en el Perú

HALK SAVAŞINDAKİ GELİŞMELER

Peru'yu bir baştan bir başa kateden And dağları, halk savaşının omurgası durumundadır. Ülke halkının büyük çoğunluğu orada yaşamaktadır. Peru dağlarından geçen az sayıdaki yollar sayesinde birbirine bağlanan küçük yayla şehirleri (ki bunların hiçbirinin nüfusu 100.000'i geçmez), düşman işgali altındadır: Silahlı Kuvvetler, bölge başkentlerinde belli başlı üsler kurmuştur ve daha küçük eyalet merkezlerindeki alt-seviye üslerini de korumaktadır. Kırlarda, doğuda ormanlık bölgeye, batıda Pasifik okyanusuna uzanan dağlar ve nehir vadilerinde giderek çoğalan, genişleyen ve artık birbirine bitişmeye başlayan devrimci üs alanlarında ortaya çıkan devrimci siyasi iktidarda ise yüzbinlerce halk aktif olarak yer almaktadır.

(Ormanlık bölgenin düzlükleri, ülke alanının çoğunluğunu kapsadığı halde, buralarda nüfus seyrek ve bu bölgeler devrimci savaşın yoğun olduğu yerler değildir.)

Halk savaşının yürütüldüğü alan, bu üs bölgelerinden ve bunları çevreleyen (ve devrimin siyasi iktidar için mücadele ettiği) gerilla bölgeleri, (gerillaların baskınlar düzenleyip geri çekildiği) hareket alanları ve (şehirler gibi düşmanın denetimi altında bulunan ancak gerillaların faaliyet gösterdiği) eylem noktalarından oluşmaktadır. Bu alanlar düzenli bir biçimde birbirine bağlı bir bütün olmaya yaklaştıkça, bu durum, devrimin askeri saldırılarının gücünü ve kapsamını büyük çapta yükseltmekte, aynı zamanda, devrimci siyasi iktidarın icrasının daha daha bütünselleşmesini ve devrimci yönetim altındaki bölgelerin ekonomik gelişiminin daha yaygınlaşmasını mümkün kılmaktadır.

Halk savaşı, 1980'de ilk önce Güney-Orta Andlarda, Ayacucho bölgesi ile komşu Huancavelica ve Apurımac'ta başladı. Şimdi, Ordu'nun pek ender girebildiği bu kuru, soğuk ve az bitkili dağlarda geniş alanlar bulunmaktadır. 1989'da ve yine 1990'ın ortalarında, Halk Gerilla Ordusu buralarda birçok Rondero çetesini yokeden bir dizi göz kamaştırıcı faaliyette bulundu. Alınan haberlere göre, ABD, Ene ve Tambo nehirleri arasında bir ateş üssü kurmayı ve buradan devrimin önemli bir savaş alanı olan bu bölgeye doğrudan saldırılarda bulunmayı planlıyor.

1986'da devrim, Güney Peru'da bir yayla bölgesi olan Funo'ya muhteşem bir sıçrama yaptı. Bölgedeki toprak işgalleri on binlerce köylüyü kapsadı. Burada, Halk Gerilla Ordusu birkaç kez (bir eyalet başkenti olan Azangaro da dahil) şehirleri ele geçirip kitle toplantıları düzenledi. Eylül 1990'da, HGO, kendilerine karşı bir saldırı düzenlemek üzere bölgeye gönderilen elit kontr-gerilla Grude polis gücünün bir kolunu imha etti. Yedi saat süren silahlı çatışmada, kumandan ve üç çavuş öldürüldü. Komşu güney bölgelerinde de silahlı propaganda yürütüldü. Daha önce gerilla faaliyetleriyle dikkat çekmiş olmayan Cuzco şehrinde, Ağustos 1990'da tek bir pusuda 10 asker birden temizlendi. Savaş kuzey bölgelerinde, kıyı şehirlerinde ve PKP'nin geniş çaplı silahlı toprak işgallerine önderlik ettiği kuzey yayla bölgelerinde de gelişti.

Onyılın ikinci yarısında, halk savaşı, madenciligi ve geniş çaplı ticari tarımcılığıyla Peru ekonomisinde canalcı bir yeri olan orta bölgelere de yayılmaya başladı. HGO, bu tesisleri tekrar tekrar sabote eylemleriyile tahrip etti. Kasım 1989'da, Junin ve Pasco'da son derece geniş kitle katılımı ile güçlü silahlı grevler yürüttü. Halk savaşı, aynı zamanda orta-kuzey ve orta-güney bölgelerinde, kıyıda dağlara doğru uzanan nehir vadilerine doğru da ilerlemektedir. Bu, kıyı şehirlerinde önemli faaliyetler yürütülmesini ve bizzat Lima'nın giderek daha sıkı bir kuşatma altına alınmasını mümkün kılmıştır.

Yukarı Huallaga nehir vadisi, kilit bölgelerden biridir. Dünya Bankası ve başka uluslararası emperyalist kuruluşlar tarafından önemli yatırımlar ve geliştirme projeleri için, potansiyeli olan bir odak noktası olarak seçilmiştir. Bu bölge, 1980'lerin ortalarından beri, halk savaşında güçlü bir kaba-rişaya tanık olmaktadır. ABD'nin danışmanları, paralı askerleri ve diğer güçler, Ayacucho'da başladığından bu yana savaşta yer almış olmalarına karşın, Peru devrimiyle ABD'nin doğrudan karşı karşıya en çok geldikleri yer, Yukarı Huallaga vadisidir.

Yukarı Huallaga Vadisi'ndeki iki muhteşem çatışma, savaşta her iki cephe açısından meydana gelen değişiklikleri göstermektedir.

Bu bölge bazen "ormanın kaşısı" olarak da adlandırılır zira, burada ormanın etekleri And Dağları'nın doğu yamaçlarına tırmanır. Son birkaç yıldır düşmanın askeri konvoylarına karşı gerillaların tuzaklı saldırılarının başarısından ötürü, karşı-devrimci silahlı kuvvetler bu bölgede artık pek nadiren dolanır oldular, şimdi istihkam edilmiş "kontrgerilla savaş" üsle-

rine mevzilenip, kara ve hava saldırılarını bu mevzilerden yapmaktadırlar.

1989 Temmuz'unda, basın haber raporlarına göre "yüzlerce gerilla", Madre Mia silahlı kuvvetler üssünü kuşatıp tamamen harabeye çevirdi, ki Madre Mia, Huanuco Eyaleti'nin sözkonusu bölgesinde toplama kampı ve işkence merkezleri ile teçhizatlı karşı-devrimin esas kalesi konumundaydı. Ancak ceset olarak buradan çıkmak veya "akıbeti meçhul" tanımı altında burada olmadığı söylenmek üzere, yüzlerce köylü buraya getirilmişti. Dört saat süren çatışmadan sonra, burada mevzilendirilmiş olan 250 askerin yarısı kaçtı, geri kalanın çoğu ölü ve yaralı olarak hurdaya çıktı. Hükümet askerleri için bu, daha önce kaydedilmemiş derecede ağır bir darbeydi. HGO, büyük miktarda silah ve mermi ele geçirerek, devrimin silahlanmasının esas kaynağı olarak düşmanı kullanma politikasını yerine getirdi. Bunu izleyen aylarda, Silahlı Kuvvetler bölgede 1500'ün üstünde köylüyü katlederek öcalmaya giriştiler.

1990 Nisan'ı, Huallaga nehir vadisinin canevine kurulu Santa Lucia'da ABD'nin kumanda ettiği karşı-devrimci savaş üssüne yapılan saldırıya tanık oldu.

Bu üs 1990 Şubatı'nda açılmış, 30 civarında Amerikan askeri danışmanı ve ABD hükümetinden kontratlı "sivil" görünen helikopter pilotları ve tamicileri ile donatılmış, emirlerine 500 Peru askeri verilmiştir. New York Times'dan bir gazeteci, burayı, Vietnam-tipi ateş üssü, çevresi "gözleme kuleleri, istihkamlı çatışma sığınakları, mayınlanmış arazi, dikenli tel ve göğüs yüksekliğinde siyah plastikten kum torbaları ile çevrili ve ....ancak askeri hava nakliyesi ile tehlikesiz erişilebilir" olarak tanımlamaktadır. Halk Gerilla Ordusu birlikleri bu üssü kuşattı ve iki saat süresince otomatik tüfek ateşi altına aldı, RPG roket-atar mermisi yağdırdı; yedi helikopter yok edildi. ABD kuvvetleri ile Halk Gerilla Ordusu, büyük çaplı bir çatışmada ilk kez burada karşı karşıya geliyorlardı. Bunun sonuncusu olacağı da pek ihtimal dahilinde değildir. Bu saldırıdan sonra, Santa Lucia üssünü onarıp güçlendirme girişimlerinin yanısıra, ABD, bölgede başka üsler de kurmak üzere Peru hükümeti ile görüşmelere başladı.

Bu bölge, Kolombiya-kaynaklı uyuşturucu çeteleri tarafından satın alınıp, işlenmek üzere hafif uçaklarla Kolombiya'ya (bazen de Brezilya'ya) aktarılan koka yaprağının belli başlı üretim alanlarından biridir. Bölgede yaşayan halk nüfusunu, feodal baskı ve sömürünün son yirmi yıldır geri kalmış dağlık bölgelerden sürüp dışladığı köylü kitleleri oluşturmaktadır. Ülkenin merkezi dağlık bölgelerindeki toprak talebeden köylü hareketlerinin basıncını hafifletmek amacı ile, hükümet zamanında bu köylülerin yüksek ormanlık bölgeye göçmelerini teşvik etmişti. Bu verimli bölgeye yerleşmelerinin ardından, köylüler hükümet politikasının ve ekonomik sistemin, kendilerini altına sokmuş olduğu borçları ödeyebilecek düzeyde gelir getiren herhangi bir tarım ürünü yetiştirebilmelerine olanak tanımadığını farkettiler —bu duruma tek istisna, koka yaprağı idi.

Kısa bir süre içinde, kendilerini uyuşturucu tüccarları ile onlarla sıkı fıkı kumpas kurmuş olan Ordu ve hükümet yetkililerinin kölesi durumuna düşer buldular. Peru'nun yaylalarında yaşayan halkın geleneksel olarak çiğnediği koka yaprağının belli miktarlarda ticareti yasaldır. Hükümetin tekelindedir. Bu durum, hükümet görevlilerine, çeşitli tip ödemeler ve faiz biçiminde köylülerden muazzam miktarlarda para sızdırmaları için yasal fırsat vermiştir, öte yandan, hükümet çok daha geniş kapsamlı illegal koka ticaretine göz yummaktadır, ki bunsuz, köylülerin o altından kalmaz haraçları ödemeleri olası değildir. Ayrıca hükümetin satın aldığı koka yaprağının önemli bir bölümü de bu illegal ticaretin içinde dolanmaktadır.

Köylülerin topraklarını, ürünlerini (ve canlarını) hükümet de dahil olmak üzere çeşitli uyuşturucu baronlarına karşı korumak için, Halk Ge-

rilla Ordusu bu köylülerle birlikte çalışmaya başladı. Yeni siyasi iktidarın kurulmasıyla birlikte, hükümete karşı mevzileri korumak amacıyla, köylüler işledikleri toprakların bir bölümünü geçim ve yaşam için gerekli olan tarımda kullanmaya başladılar ve üs bölgelerinde zaten hiç kullanılmayan uyuşturucu da dahil olmak üzere mevcut düzenin bütünü ortadan kaldırmak için gerekli devrimci güçlerini adım adım inşa etmektedirler.

Peru'daki karşı-devrimci dergilerden biri olan Si bile kabullenmek zorunda kalmıştır ki, Huallaga vadisinde "onlarca yıldır hükümetin yapmadığını, Sendero (yani, PKP) birkaç yılda başardı; uyuşturucu trafiğine son vermenin başlangıcı olarak, köylülerin tarımsal üretim alışkanlıklarını değiştirdi."

Temmuz 1990'da görevine başlamasının hemen ardından Fujimori, ABD'nin, hem Yukarı Huallaga'da köylülerin ürütipini değiştirmesine yardım için para hem de silah temin edecek yerde, "uyuşturucuya karşı savaş yardım paketi"ni salt askeri yardımla kısıtlamasını eleştirdi. ABD'nin bu fikri kabaca reddetmesi, uyuşturucu sorununun ABD için salt askeri müdahalenin bir bahanesi olduğunu gösterdiği doğrudur. Ancak bütün "anlaşmazlık" bir demagojiden oluşmaktadır. Peru hükümetinin böyle planlar için harcadığı paralar, satılamayıp elde kalan kahve çekirdeği ya da ulaşım olmadığı için çürüyen meyva gibi, farklı ürünler ekmek üzere gereken tohum ve gübreyi satın alabilmek amacıyla aldığı borçları ödeyebilmek için, köylüyü koka yaprağı üretmeye zorlamaktan başka bir işe yaramamıştır.

Ne kadar para harcanırsa harcanırsın bu tür reformlardan hiçbirinin başarısına ulaşması olası değildir, zira emperyalist sermayenin tahakkümü altındaki Peru ekonomisinin bilfiil kendi işleyişi, yiyecek maddelerinin dışalımını ülkede üretimden daha kârlı kılmaktadır ve yiyecek maddelerini gemi ile ABD'den getirmek bu durumda Peru'nun dağlarını kamyonla aşarak nakliyattan daha ucuza gelmektedir. Emperyalist yatırımlar yüzünden, dünya piyasasının Üçüncü Dünya ülkelerinin dışsattım mallarıyla tika basa dolduğu bugünkü uluslararası koşullarda, Yukarı Huallaga'daki ekonomiyi bir başka emperyalist plana göre ve kâr getirecek şekilde yeniden örgütlemek için gereken yatırım miktarını sağlamak artık olası değildir.

Bu son derece kıymetli madalyonun diğer yüzü ise, ülkenin en büyük dışsattım maddesi haline gelmiş olan koka üretimi ihracatından elde edilen tahminen 1 milyar dolar olmaksızın, dışalım-muptelası durumundaki Peru ekonomisinin toptan su altına batmasını engellemenin büsbütün olanaksız olduğudur. Rejim, karşı-devrimci savaşı yürütebilmesi için gerekli olan, en azından bazı derme çatma ekonomik istikrar kalıntısı durumundaki koka ticareti üzerine hesap yapmaktadır. Dolayısıyla hiç de garip değildir ki, en üst düzeyden hükümet yetkilileri ve Ordu görevlileri, sürekli boğazlarına dek uyuşturucu ticaretine batmış durumda yakayı ele vermektedirler —rejimlerinin ayakta kalma umudu buna bağlı hale gelmiştir.

(Kendinden önce iktidarda olan Belaunde'ye narkotik gelirleriyle finanse edildiği suçlamasını getiren eski başkan Garcia, yurtdışındaki narkodolarların yasal olarak yeniden ülkeye girebilmesini mümkün kulan yasayı bizzet kendisi desteklemiştir.) Ve yine hiç de garip değildir ki, Peru egemen sınıfı ve ABD, uyuşturucu trafiğinin kökünü kurutmaktan daha çok onu kendi çıkarlarına tabi kılma derdindedir.

Devrim, ülke çapında siyasi iktidarı ele geçirmeden, köylüleri koka üretimine bağımlılıktan bir çırpıda kurtaramaz. Ancak halk savaşı bu üretimin kaderini tayin etmiştir. Devrimden başka hiçbir şey ona son veremez.

Toplam olarak, Halk Gerilla Ordusu, halk savaşının ilk altı yılında aşağı yukarı 35.000 silahlı eylem gerçekleştirdi. Aralık 1986 ile Mayıs 1989 arasında bunun iki katından fazla eylem yaptı ve salt 1989'un son dört ayında 23.000 eylem yürüttü. Bu eylemler, Parti'nin Kasım 1989 ve Mayıs 1990'daki seçimleri boykotu sırasında doruk noktalara ulaştı — Eylül ve Ekim 1990'da, yeni başkanın getirdiği önlemlere tepki olarak patlak veren kitlesel kabarıyla birlikte, bu eylemler bir kez daha yükseldi.

Lima dahil ülkenin çoğu yerinde Silahlı Kuvvetlere karşı giriştiği pusu ve saldırıların yanısıra, Halk Gerilla Ordusu aynı zamanda, karşı-devrimci savaşı finanse eden ekonomiyi zarara uğratmak ve bazı özgül amaçlı hükümet projelerini boşa çıkarmak için sabote eylemleri de yürütmektedir. Örneğin hükümetin döviz gelirinin büyük bir kesimi için bel bağlamış olduğu, ülkenin coğrafi olarak merkezine düşen devlet mülkiyeti altındaki maden endüstri birçok saldırıya uğramış; yabancı alıcılar için maden nakliyatı yapan tren hatları kesilmiştir. Bayer'in büyük kimya fabrikası gibi yabancıların mülkiyetindeki ekonomik kuruluşlar ve Lima'daki Hogar mağazaları gibi yerli tekeller yakılmıştır. Elektrik pylonları ve onların taşıdığı cereyan hatlarını havaya uçurma ve diğer biçimler de, devrimci kitleleri sevince hükümeti ise dehşete düşüren sabote eylemleri, sayısız defalar bütün bir şehri ve/veya bölgeyi tamamen karartmıştır, ki böylesi hallerde hükümet sınıf niteliğini, telaş içinde bankalara ve sanayiye elektriği yeniden bağlamak için didinirken, halk kitlelerini karanlıkta bırakışıyla her sefer biraz daha açığa vurmaktadır. Turizm endüstrisini çökertmek için, hükümete ait Machu Pichu oteli gibi turistik kuruluşlar sabote edilmektedir, buna kıyasla, halkın tarihini temsil eden tarihi eser ve kalıntıların imhası veya yabancı turistlerin saldırıya maruz bırakılması Parti politikası değildir.

Halk savaşının ilk eylemlerinden biri, Lima'daki Çin Büyükelçiliğinin önüne, boynunda "Teng Hsiao-ping" yazan tabelayla bir köpek ölüsü asmak olmuştur. O zamandan beri, PKP, çeşitli büyükelçiliklere —örneğin, Hindistan devrimci hareketiyle dayanışma içinde Hint Büyükelçiliğine ve İsrail Büyükelçiliğine — düzenlediği saldırılarla dış politikasını ilan etmeye devam etti. Ekim 1989'da, hem ABD Büyükelçiliğinin önünde, hem de, PKP'nin "Gorbaçov ve Teng'in başını çektiği dünya çapında revizyonist saldırı" dediğine karşı tavrını ve Peru devriminin Teng rejimine karşı başkaldıran Çin halkının yanında olduğunu vurgulamak için, Sovyet ve Çin Büyükelçiliklerinin önünde otomobil bombaları patladı.

Tanınmış halk düşmanlarının (Silahlı Kuvvetler subayları, hükümet yetkilileri, Parti'nin kendilerini istifa etmeye çağıran uyarılarını umursamayan köy muhtarları ve kasaba kaymakamlarının) ve bunların yanısıra, devrimcileri katletmek için hükümetin kullandığı ihbarcılarının hesaplı bir biçimde yok edilmesi yürütülmektedir. Eylül 1990'da, Lima'da, bir üst düzey askeri kontr-gerilla istihbarat görevlisi vurulmuş ve ABD'nin Uyuşturucu Kontrol Dairesi'nden bir görevlinin, yüksek rütbeli Silahlı Kuvvetler subaylarının oturduğu bir mahalledeki evinin önünde bir otomobil bombası patlatılmıştır.

Ajtasyon ve propaganda, Halk Gerilla Ordusu çalışmalarının önemli

bir bölümünü oluşturmaktadır. Duvarlara (veya kırsal alanlardaki kayalara) sloganların yazılması, Parti pankartlarının asılması (Haziran 1990'da, örneğin Lima'da bir sabah 70 kızıl bayrak ayrı ayrı yol kavşaklarına ve diğer önemli mevkilere aynı anda çekildi) tepe yamaçlarına orak çekiç amblemi biçiminde büyük boyutta ateşlerin, özellikle elektriğin sabotajla kesildiği sıralarda, yakılması, pankart taşıyan kızıl balonların uçurulması, Parti afişlerinin yapılması, okuma yazması olmayan kitlelere erişebilmede önem taşıyan resimli bildirilerin ve yazılı standart bildirilerin dağıtılması, Parti broşürlerinin (ki her birinden 100-200.000 adet dağıtılıyor) ve Marksist klasiklerden Parti'nin seçip yeniden bastığı materyallerin dağıtımı,

şehir sokaklarında aniden oluşturulup sonra dağıtılan illegal "yıldırım" gösterilerde ve farklı diğer durumlarda ajitasyon yapmak, (kırsal alanlarda) kitle toplantıları düzenlemek, (Parti'nin dünya görüşü ve çizgisi üzerine siyasi eğitim için yeraltı kursları biçiminde) halk okullarını yürütmek ve bunların yanısıra, o olmadan iktidarın alınması mümkün olmayacak olan, kamuoyu yaratılması için çeşitli araçları kullanmak, Halk Gerilla Ordusu'nun faaliyetleri arasındadır.

Halk Gerilla Ordusu, halka yük olmamak amacıyla, (genellikle tarla sürmek temelinde) üretime katılmaktadır. Ayrıca, kırsaldaki yeni siyasi iktidarın örgütlenmesi ve halk savaşına hizmet eden kitle örgütlerinin geliştirilmesinde Parti, kitle faaliyetlerini esas olarak Halk Gerilla Ordusu aracılığıyla yürütmektedir. Bir gazeteci, HGO'yu, "anababalasının desteklediği bir gençlik hareketi" olarak betimliyor, çünkü üyelerinin çoğu 12-15, ya da en fazla 20 yaşlarında. Parti önderliği altında devrimin siyasi görevlerinin yerine

getirilmesi sorumluluğu verilmiş olan bu ordu savaşçıları ve komutanlarının büyük bir yüzdesini kadınlar oluşturmaktadır. Ataerkil bir yapıya egemen sınıflar bu durumu kendileri için gayet tehdit edici bulmaktadırlar. Gerçekten de, Peru'lu gericileri ve onların yabancı patronlarını hepsinden çok paniğe boğan şey, Halk Gerilla Ordusu'nun halk kitlelerinin, özellikle yoksul köylülerin, siyasi bilinçlenişi, örgütlenişini ve kendilerini silahlandırışını temsil etmesidir.

Peru (eyaletler ve eyalet başkentleri)

Resmi ve Gayri Resmi Güçlerinin Niteliği ve İşlevi

Emperyalistler iktisaden az gelişmiş Türkiye gibi ülkelere ekonomik ve askeri yardımlaryaparak kendine bağımlı kıldığı ve acımasızca sömürü dış politikalarına yön verip, uluslararası düzeyde bir uydu durumuna getirdiği gerçeği gün geçtikçe daha iyi anlaşılacaktır. Ekonomik bağımlılık ilişkisi beraberinde siyasal bağımlılığı da getirdiği ve dolayısıyla emperyalizm bu gibi ülkelerin parlamentosundna tutun da ordusuna, gizli örgütlerine ve dış politikasına kadar, her zaman çıkarlarına uygun olarak müdahaleler yapar. Yani CIA'sız MİT düşünülemez. Tabii bu MİT'in yaptığı her şeyden CIA'nın haberi olacağı anlamına da gelmez. Kısacası müdahalenin boyutları emperyalizmin çıkarlarını koruyacak, tehlikeye düşürmeyecek koşuluna bağlıdır.

Bakın bu konuda ABD Başkanı Ford ne diyor: "Dış yardım yoluyla ilişkili bulunduğumuz ülkelerin iç ve dış sorunlarına karışabiliriz. Yine ABD'li A. Lindays Başkanını doğrular ve onaylar nitelikte beyanlarda bulunarak şöyle diyor: "Daha kesin olarak belirtmek gerekirse Latin Amerika'ya yapılan yardımlarda güttüğümüz temel amaç gerekli olduğu yerlerde polis ve diğer güvenlik kuvvetleriyle birlikte gerekenin iç güvenliği sağlayacak yetenekte yerli, askeri ve yarı-askeri güçlerinin yetiştirilmesine yardımcı olmaktır.

Emperyalizmle olan bu bağımlılık ilişkisi çerçevesinde yerel işbirlikçi iktidarlar emperyalizmin dayatmalarına karşı koyabilir mi? Hayır, esasta koyamaz. Çünkü onların varlığı da emperyalizme bağlıdır. Emperyalizmin çıkarlarını tehlikeye düşürecek tarzda adımlar atmaya başladıkları anda karşılarında hemen kurmaylarını görürler. Konunun daha iyi anlaşılması için emperyalizm ve CIA adlı kitaptan kısa bir aktarma apmak istiyorum: Emperyalizm " bu ilişki biçimini kaabullenmeyip karşı çıkan ülkeleri ya işgal ederek hükümetleri devirir, ya da ekonomik ve askeri ambargolar uygulayarak çökertir. Veya dize getirir. Silahlı kuvvetlerin doğrudan müdahalelerinin sakıncalı görüldüğü durumlarda ise hükümetleri devirme görevini CIA üstlenir."

Günümüzde askeri açıdan dünyanın en büyük patronu konumunda olan ABD'nin uluslararası plandaki bu politikasına uygun davranıp bir dizi ülkede darbeler tezgaylayıp kirli savaşlar yürüttüğü hiç kimse tarafından sır değildir. İrangate skandalı, Noriega olayı, Markos dramı vb. vb. doğrusu ABD'nin açığa çıkan bu kirli işlerini ve uluslararası plande çeşitli ülkelere yönelik yaptığı korsan eylemleri konu alan filim sayısı bile ABD emperyalizminin iğrenç yüzünü açığa çıkarmaya yetiyor da, artıyor. Ki emperyalizmin genel olarak mayası bu iğrenç politikalarla yoğrulmuştur. Bu olgu dün olduğu gibi bugünde tüm gerçekliğini korumaktadır.

İşte bu yazıdaki esas amacım da ABD emperyalizminin Ortadoğuda kendisine verdiği jandarmalık rolüyle övünüp duran TC'nin resmi ve gayri resmi güçleriyle ABD emperyalizmi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. Ve özellikle son dönemde işledikleri cinayetlerle gündemleşen Kontrgerilla ve MİT gibi faşist kurumların, organların, işlevi ve işleyişi üzerinde durmaktır.

MIT ve kontr-gerilla gibi güçlerin kurmaylarının neden esas olarak ordu kökenli olduğu gerçeğini daha iyi anlayabilmek için Osmanlılar ve onların yıkıntıları üzerinde kurulan Cumhuriyet yönetimindeki ordunun devlet politikası üzerindeki etki ve etkisini biraz irdelemekte fayda var.

Tarihte Türk ordusunun siyaset sahnesindeki rolünü Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte aramak kuşkusuz yanlış ve eksiktir. TC. Osmanlı yıkıntıları üzerinde kuruldu. Yıkıntı haline gelen Osmanlı İmparatorluğunu yüzyıllarca süren yaşamı da tamamen ordunun (yeniçeri) varlığına bağlıdır. 1299 yılında kurulan ve 1918'e kadar yaklaşık 600 küsur yıl süresince ordu her zaman Osmanlı yönetiminde faal bir rol oynamıştır. Hele Osmanlı imparatorluğunun kuruluşu tamamen ordunun zemini üzerinde yükseliyor. Ve kısa bir süre içinde Osmanlı üç kıtada yeniçerilerle at koşturuyor.

Hiç kuşkusuz Osmanlı idaresinde Sultan, imparatorluğun tek sahibiydi. Dolayısıyla orduya da sahipti. Yeniçeriler ise imparatorluğun adeta eli ayağı sayılırlardı. Sultanı Sultan yapan da yeniçerilerdi. Savaşan, haraç toplayan, işgal edilen yerleri yöneten hep onlardı. imparatorluk gücünü hep yeni yeni yerleri fethetmekle alırken, yeniçeriler de elde ettikleri ganimetlerle servetlerine servet katıyorlardı. Kısacası parola tekti. Zenginleşmek için durmadan fethet. Zaten Yeniçeriye cepheden cepheye koştu. Keza Osmanlı, her zaman yeniçeri faktörünü politik yaşamda gözönünde bulundurup hesaba katmak zorundaydı. Az ganimet veren Padişaha karşı hemen homurtular yükselmeye başladılar. kısacası yeni çerilerin imparatorluğu bağlılığı verilen bahşiş miktarına bağlıydı. Bahşiş yüklü olunca bağlılıkta sınırsız olurdu. Nitekim imparatorluk dış saldırılar ve iç çatışmalar neticesinde giderek ekonomik ve askeri alanda zayıflamaya başlayınca bahşişlerde azaldı. Bahşiş ve ganimeti olmayan bir savaşın yeniçeriler için elbetteki bir anlamı olamazdı. Çünkü onlar için artık padişahın kapısındaki kemikler tükenmişti. Nihayet sonuçta tükenen yalnızca kemikler ve yeniçeriler olmadı. Padişahın kendisi de tükendi ve Osmanlı imparatorluğu da tarihin derinliklerine gömüldü.

İşte TC, Osmanlı imparatorluğunun bu yıkıntıları üzerinde kuruldu. Ve Cumhuriyetin kuruluşuna önderlik edenler de yine ordu kurmaylarıdır. Dolayısıyla Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte ordunun ülke yönetimi üzerindeki rolü azalmadı; tam aksine arttı. Ordu kurmayları kurulan parlamentonun kurmaylığına terfi ettiler. Diğer bir deyişle askeri üniformalarını çıkarıp yerine sivil giysiler giydiler. Artık ne yeni çeriler, ne de padişah vardı. Yerine onların baskıcı ve zorbacı anlayışını tümünden yadsımayan ama dünyadaki ve ülkedeki mevcut gelişmeleri de gözönüne alan yeni bir yapı, baskı aracı oluşturdular. Bunun adı da Cumhuriyetti. Kuşkusuz yazının amacı Osmanlı ve cumhuriyet yönetimi arasındaki farkları ortaya koymak değildir. Buna rağmen objektif bir gözle soruna halk pencesinde baktığımızda aradaki farkları rahatlıkla göreceğiz. Ama bu farklar kimilerinin iddia ettikleri gibi nitelik anlamda bir değişikliğe sahip olmadığı da açık. Olan şu: Her yönüyle kokuşmuş, halktan kopmuş ve varlığına artık uluslararası burjuvazinin bile tahammül edemediği, diğer bir anlatımla miyadını doldurmuş feodal bir imparatorluğun yıkılışı ve onun yerine dünyadaki mevcut burjuva düzenine ayak uyduracak yeni bir yapının oluşmasıdır. Sonuç itibarıyla askeri feodal bir İmparatorluk ile Cumhuriyet idaresinin yönetim biçimi, icraatları tabiki farklı olacaktır. Bu farklılık padişah hakimiyetinden tutun da parlamentoya, yeniçerilerden tutunda TC ordusuna kadar gider.

Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte ordunun yönetimdeki ağırlığı da giderek artar. Öteden beri sık sık egemen sınıfların sözcülerinden duyduğumuz " ordu, politikaya karışmayan bir güçtür. Görevi politika yapmak değil, tespit edilen politikaya uygun davranmaktır." Söylenenlerin tümü

sadece demogojiden ibarettir. En basit örneği bu ükede seçilen Cumhurbaşkanı başkanların çoğu asker kökenlidir. Ve darbe ile gelmişlerdir. Dahası, egemen sınıflar ciddi sorunlarla yüzyüze kaldığı anda hemen orduya yeşil ışık yakarak, ordu vasıtasıyla zayıflayan devlet otaritesini yeniden tesis etmeye çalışırlar. Askerler parlamento kürsüsünde nutuk atmazlar, ama nasıl atılması gerektiği konusunda her zaman birilerini uyarırlar. Yeri gelince de sermayenin bir kesimi ile ABD'nin onayıyla da hiçbir uyarıma ihtiyacı duymadan parlamento kapısına kilit vurup halkın muhalefetini şiddetle bastırırlar. Ve ordunun tarafsızlığını ispatlamak için de, egemen sınıfların bazı sözcülerini de göstermelik olarak yargırlar. tüm bunlar bize şunları gösteriyor: Yaşanan tüm değişikliklere rağmen mevcut TC ordusu, imparatorluk ordusundan devralıp sürdürdüğü yüklü bir miras vardır. Yani bugün dahi burjuva anlamda bir demokrasi geleneğine sahip olmamasının nedeni eski feodal alışkanlıkların terkedilmeyip, tam aksine baskıcı ve zorbacı anlayışların büyük anlamda korunmasındadır. İşte böylesi bir mantığa sahip olan bir ordu ülke politikasını yönlendirmede etkili bir rol oynarsa -ki oynuyor- artık o ülkede demokrasiden söz edilemez. Sözedilen demokrasi halk için değil, egemenler içindir. Ve ordu da politikanın dışında değil, tam da göbeğindedir.

Kısacası özellikle son yıllardak mevcut gelişmeler ordunun gerçek niteliğini daha bir açığa çıkardı-çıkartıyor. Artık ordu kamuoyuna yansımaya şekildedir güncel politikayla ilgilileniyor. Egemen çevrelerin tüm endişesi de orduyu daha fazla teşhir etmemek için mümkün olduğu kadar tartışmaların dışında tutmaktır. Daha açıkçası perde arkasında kalıp işleri idare etmesini daha uygun görüyorlar. Ama her şey onların istediği gibi olmuyor. Ulusal ve sosyal mücadelelerin yansısıra egemen sınıfların ve onların çanak yalayıcılarının dışında kalan toplumun diğer kesimleri de mevcut gidişattan hoşnutsuzdur. Bu durum askeri kurmayları daha çok telaşlandırıyor, heyecanlandırıyor. Ve bu da onların gerçek niteliğinin daha çabuk açığa çıkmasını sağlıyor.

Varşova Paktının dağılması. keza SSCB'nin dağılıp Bağımsız Devletler Topluluğunun oluşumuyla birlikte, Nato üyesi olan ülkeler de zorunlu olarak kendi ordularına çeki düzen vermek yoluna gittiler. Buna herkesten çok TC'nin ihtiyacı vardı. TC'nin getirdiği yeni değişikliklerden bizi en çok ilgilendiren profesyonel ordudur. Diğer bir adıyla (paralı lejyonlar). Görevleri hiç şüphesiz başta Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olmak üzere, her türlü sosyal kurtuluş mücadelesini ve halk muhalefetini bastırmaktır. Paralı askerler, vatan görevi adı altında zorunlu olarak askerlik yapan Memolardan birçok noktada farklıdır.

Ki en önemlisi bunlar gönüllüdür, ekonomik zorluklar ve işsizlik nedeniyle bu mesleğe başvuranların hayli çok olduğu gerçeğini de unutmamak gerekir. Ama esas olarak bir çoğu, gerici ve ırkçı ideoloji ile donatılmış ve ilerici olan her ögeye düşmandır. Bu tipten örgütlenmeler özellikle Latin Amerika'nın birçok ülkesinde oldukça yaygın olduğunu biliyoruz. Ki bu tipte örgütlenmelerin kurmayları genel de pentagon eğitimidir. Dolayısıyla Türkiye'de oluşturulması düşünülen profesyonel ordu düşüncesi-

nin mimarı da pentagondur. Ve kurmayları da ABD eğitimlidir. İşte bizlere düşen görev şimdiden kurulacak ordunun gerçek niteliğini ve amacını iyi kavrayarak ona göre tedbirler alıp kendimize çeki düzen vermektir.

CIA - MİT VE KONTR - GERİLLA EYLEMLERİ

Bu karşı-devrimci örgütleri birbirinden ayırmak, ya da bağımsız olarak ele alıp değerlendirmek kesinlikle yanlıştır. Türkiye ekonomik ve siyasal anlamda ABD emperyalizmden ne kadar bağımsız ve özgür ise, MİT'te CIA'dan o kadar bağımsızdır. Dahası, MİT'in CIA bağımlılığı yarı-sömürgecilik ilişkisinin doğal bir sonucudur.

ABD emperyalizminin dünyadaki etkinliği ikinci dünya savaşı sonrasına tekabül eder. Bu dönemde özellikle atmışlı yıllardan sonra Asya, Afrika'da ve Latin Amerika'da gerilla savaşları yükseliş kaydetti. O zaman dünya halklarının baş düşmanı olan ABD emperyalistleri gerilla savaşlarına karşı Panama başta olmak üzere çeşitli yerlerde Kontr-gerilla eğitimlerini yoğunlaştırarak buralardan dünyanın çeşitli bölgelerine danışmanlar ve eğitilmiş güçler ihraç etmeye başladılar. ABD' nin kontrolü altında, ya da yarı-sömürgesi durumunda olan birçok ülkede ve ülkemizde Özel Harp Daireleri, yani Kontr-gerilla merkezleri kuruldu. Türkiye'de Genel Kurma-ya bağlı olarak kurulan ve resmi bütçesi olmayan bu Özel Harp Dairesini ABD finanse ediyor.

Türkiye'deki Kontr-gerilla eylemlerini tezgahlayıp yönetenlerin Özel Harp Dairesinin bünyesinde olduğu gerçeği gün geçtikçe daha iyi anlaşıl-maktadır. Keza halka ve devrimcilere yönelik katliam ve infazların çoğu-nun yönetici ve uygulayıcıları da asker kökenlidir. Bunun yanı sıra MİT'in içinde yer alan sivil elemanlardan da yararlanılmaktadır. Hatta geçmişte MHP gibi faşist partileri de, Maraş, Çorum ve Sivas'ta kendi amaçları için birer araç olarak kullandılar. Katliamlar yaptılar. Amaç belli: Bu tür katli-amlarla kitleyi pasifize edip ve haklı bir zeminde yükselen toplumsal mü-cadeleyi yaralayıp geriletecek etnik, dinsel vb vb. çatışmalar yaratmaktır. Özcesi at izi ile it izini birbirine karıştırmaktır. Doğrusu, geçici de olsa belli başarılar sağladıkları da bir başka gerçektir.

Türkiye'de MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı) 1927 yılında resmen kurulu-yor. Görevi tabiki CIA ve diğer karşı-devrimci örgütler gibi, devlete karşı gelişen her türlü mücadeleyi durdurmak amacıyla devletin ihtiyacı olan istihbaratı sağlamaktır. Ki burjuvazi de bu kurumu yasal olarak böyle ta-nımlıyor. Kuruluşundan yetmişli yıllara kadar MİT iç bünyesinde gereken donatımı sağlayamadığı gibi, istenilen faaliyeti ve uyanıklığı da göstereme-miştir. Bunun başlıca nedenlerini şöylece özetlemek mümkündür:

-Her ne kadar MİT kurmayları teknik ve taktik olarak CIA tarafından eği-tim görüyorlarsa da, ülkenin ekonomik geriliğinden kaynaklanan imkan-sızlıklardan dolayı hiçbir zaman istenilen eğitim ve donanımına sahip ola-mamıştır.

-Yetmişlerden sonraki süreci hesaba katmasak daha önce ilerici ve sos-yalist bir temelde devlete yönelik pek ciddi bir mücadelenin olmamasın-dan dolayı bu karşı-devrimci örgütlerde ciddi bir örgütlenme ihtiyacı duy-mamışlardır. Ayrıca MİT kurumunun da devletin diğer birçok kurumu gibi, hantal ve işlevsiz olduğu gerçeğini de gözden kaçırmamak lazım. Böyle bir yapıda sahip olan bir kurumun dernek, sendika vb. kitle kurulu-şu ile öğrenim kurumları içinde kendisine bağlı ciddi bir ajan örgütlenme-si de yaratamazdı.

1970'li yıllardan sonra MİT ve Kontr-gerilla ağı eskiye oranla giderek ge-nişlemeye başladı. Özellikle 12 Mart darbesiyle birlikte Ziverbey Köşkün-de yapılan MİT ve Kontr-gerillalı, işkenceli sorgulamalar kamuoyunu hayli meşgul etti, etmeye de devam ediyor. Yine 1 Mayıs 1977 katliamı son-

rası da kamuoyunda artık Kontr-gerilla tartışmaya başlandı. Egemen sınıfların tüm iddialarına rağmen toplumun çeşitli kesimleri böyle karanlık bir teşkilatın varlığına inanmaya başladı.

12 Eylül ile birlikte MİT ve polis, faaliyetlerini iyice yoğunlaştırmaya başladı. Gelişen toplumsal ve ulusal mücadelerle engellemek için, MİT başta sol örgütler olmak üzere, Dernek ve sendikalra ajan sızdırıp bilgiler edinerek, onları içerden çökertmeye ve yönlendirmeye çalıştı, çalışıyor. Keza basın kurumuna da daha çok el atarak kendi amacı doğrultusunda yalan ve yanlış haberler yayıp istediği gibi yönetti. Halâ da yönetiyor. Artık kamuoyu MİT kaynaklı sansasyonel haberlere alıştı.

MİT ile CIA'nın bağlantı ve ilişkisine yukarıda kısaca değinmiştik. Dahası CIA, MİT'in içinde örgütlüdür. Ve CIA'nın işbirlikçi hükümetlerine haber vermeden ülke içinde operasyonlar düzenlediği gibi, kendi imkanlarını kullanarak istihbaratlar edinip işbirlikçi hükümetlerine bilgi vererek devrimcilerle yönelik operasyonlar sağladığı da biliniyor. 12 Temmuz'da Dev-Sol militanlarına yönelik yapılan katliamlar bunun en son örneği idi. Kİ burjuva basını dahi bu olaydaki CIA'nın rolünü inkar etmeyip açık açık yazdı. Konunun daha iyi anlaşılması için Emperyalizm ve CIA adlı yapıtın kısa bir aktarma yapmak istiyorum: "amerika'nın üs ve tesisleri bulunan ülkelerde büyük sayıda CIA subayları savunma Bakanlığı tarafında sivil müstahkem örtüsü altında bu üs ve tesislere atanır. Ülkemizdeki incirlik, Sinop ve Diyarbakır'daki Pirinçlik üslerinde olduğu gibi, CIA'nın tümen şefi, yardımcısı ve karargah subayları diplomatik statü altında çalışırlar."

Özcesi CIA ülkemizde yalnız MİT-Özel Harp Dairesine değil bakanlıklara, üniversitelere, basına, kısacası ihtiyaç duyduğu her resmi kurum ve kuruluşa büyük oranda sızmıştır. Bunu söylemekle hiç de durumu abartmıyoruz. Türkiye'nin Ortadoğudaki özel konumu itibarıyla ABD katındaki rolü ve önemi büyüktür, dahası ABD Ortadoğu'da yaptığı bir dizi kirli işi CIA vasıtasıyla Türkiye üzerinden yapmaktadır.

Son yıllarda TC'nin çıkarları ile ABD'nin çıkarları her zamankinden daha çok içiçe geçmiştir. Körfez krizi döneminde ABD'ye sağlanan sınırsız imkanlar, ülkeye yerleştirilen Çekiç Güç bu sıcak (!) ilişkilerin en büyük kanıtıdır. Dahası son dönemde artan kontr-Gerilla cinayetlerinde yaratılmak istenen provakasyonlar da bir ölçüde de olsa (yönlendirme anlamında) CIA'nın hiç mi rolü yoktur? Bizce vardır ve aksi iddialarda gerçeği yansıtmıyor.

Egemen sınıf sözcülerinin tüm inkarlarına rağmen, kontr-gerilla, sözcülerini yalanlıyor ve ben varım dercesine cinayetlerine devam ediyor. Başta Kürdistan'da olmak üzere, Türkiye'de sokak infazları, kaybolmalar, günlük yaşamın bir parçası haline geldi. Son bir yılın bilançosu otuz aşkın ölü, sayısızca işyerlerinde patlayan bombalar ve yurtsever insanlara yönelik sayısızca tehditler. Bu "çekirdek gücün" terörüne karşı başbakan Demirel'in sol maskeli yardımcısı bile, ki istemeyerek de olsa, "karanlık güçlerin, karanlık işleri" demeye başladı. Eee! Bunca cinayetten sonra bu kadarını da fazla görmemek lazım. Başbakan demirel'de Vedat AYDIN'ın öldürülmesi olayından sonra dememiş miydi "Bu olayın takipçisi olacağız. Eğer devlet güleri yapmışsa gökkubbeyi başlarına yıkacağız" Peki sonuç ne oldu? Malum. "Olayı çok yönlü araştırıyoruz, er geç faillerini artaya çıkaracağız. "Onlar" araştırıp dururken kontr-gerilla hiç durmadan cinayetlerine devam ediyor; kaldı ki kim kimi araştırıyor? Ya da kim kimden hesap soruyor? Demirel; çırağı Özal'dan ne kadar hesap sorduysa, kontr-gerilladan da o kadar hesap soracaktır. 12 eylül öncesinde "sağcıların cinayet işlediklerini bana söylettiremezsiniz" diyen Demirel, bugün, "bu eylemleri kontr-gerilla yapıyor" diyebilir mi? Tabiki hayır. "Hür demokrasi", "hür parlamento" lafları bazı "solcularımıza" çok cazip gelebilir, ki geliyor, ama bizim açımızdan söylenenlerin tümü sadece ve sadece faşist bir

best pazar ekonomisi" şatosunda aldılar. Yönetim üst yapıda sosyal-faşist bir kimliğe bürünürken, geri iktisadi yapısıyla da Arnavutluk emperyalist mali sermayinin bir pazarına dönüşmüştür.

Bilindiği gibi, Balkanların bu küçük ülkesi birinci paylaşım savaşının sonuna değin Osmanlı egemenliği altında kaldı. Balkanlarda başlayan ulusal uyanışta etkilenen Arnavutluk Osmanlı imparatorluğunun Balkanları terk etmesi ertesinde bağımsızlığına kavuştu. Ancak geri yarı feodal ve sömürge yapısı onu emperyalistlerin güdümünde bir ülke konumuna sürükledi. İskender bey önderliğinde verilen mücadele sonuçta yeni bir bağımlılıkla noktalanmış oldu. İkinci paylaşım savaşı sırasında önce italyanların ve daha sonra almanların işgaline uğrayan Arnavutluk'ta KP giderek güçlendi. yerli Balici faşistlere ve işgalci alman faşistlerine karşı verilen mücadele zaferle sonuçlanınca AEP önderliğinde Arnavutluk halk cumhuriyeti kuruldu. Enver Hoca, Mehmet Şehu ve Ramiz Alia'nın önderlik ettiği AEP, 1957 ayrışımında ÇKP ile birlikte ML güçlerin önderliğini yaptı. 63 Deklarasyonu ile somutlaşan temel görüş ayrılıkları DKH içinde yeni bir ayrışım ve saflaşma süreci başlattı. Rus bürokrat burjuvazisine karşı verilen bu mücadelede AEP önemli görevler yüklendi. Mao Zedung yoldaşın önderlik ettiği anti-revizyonist cephenin önemli müttefiklerinden biri olan AEP, Mao Zedung yoldaşın ölümüyle başlatılan "anti-Maocu" kampanyaya katılarak, hızla ML özünü yitirmeye başladı. Meşhur Tiran Konferansı ile bir gecede Mao Zedung "karşı-devrimci" ilan edildi. Ve artık AEP, iflah olmaz çizginin yeni bir temsilcisi olarak tarih sahnesinde yerini aldı.

AEP bu dönüşünü parti içindeki kanatları tasfiye etmede de ıspatladi. "Halk ordusunun kahraman komutanı yiğit yoldaş" Mehmet Şehu, ansızın bir çok ülkenin ajanı oluverdi. O hem Yugoslav revizyonistlerinin uşağı, hem İngiliz emperyalizminin ta başından beri ajanı ve hem de RSE için ülkedeki darbenin planlayıcısı idi. kanıtlanma gereği bile duyulmadan bu suçlamalar yapılırken, M. Şehu'nun "intihar" (?) ettiği açıklanır. Tabii, eşi Fikret Şahu İngiltere'ye kaçma hazırlığındayken "yakalanmıştı" Mao Zedung yoldaşı utanmazca "saray darbecisi" diye suçlayanlar, entrikalar ile birbirlerini boğazlıyorlardı.

AEP, köylülüğün geri bir tarım ülkesindeki devrimci konumu inkarda Troçkistlerle aynı paralelde ML kanada karşı mücadele yürüttü. Kendi geçmişini inkar pahasına sadece Mao Zedung yoldaşı eleştirmek adına bu sapmanın şampiyonu kesildi. O, DHD'ni basit bir burjuva devrimi görece kadar Troçkistliği üstlenmişti. Parti içinde iki çizgi mücadelisini redderek, RSE'nin Mao şahsında yürüttüğü anti-ML tezlere dört elle sarıldılar. Ne gariptir ki, Fikret Şehu'yu ülkede servet kaçırmakla suçlayan E. Hoca'nın akıbeti ise bugün aynısı olmuştur. R. Alia kliği de aynı gerekçelerle E. Hoca döneminde ülkenin paralarının yurtdışına kaçırıldığından dem vurarak geçmişe yönelmiştir. (yazımızın sonunda AEP'e, ülkemizdeki yandaşlarının övgü ve hüsrânlarına ilişkin görüşlerimizi ortaya koymaya çalışacağız. Çünkü, DKH'ne RSE ve Çin revizyonistleri kadar AEP'te ihanet etmiştir.)

Arnavutluk'ta yönetimi gassetmiş modern-revizyonist klik, iktisadi alanda oldukça zayıf oluşundan, dışta emperyalizmin ülkedeki temsilcileri, içte ise sosyal-faşist konuma gelmiştir. Sosyalist kazanımlar tamamen yeni kliğin siyasi ve iktisadi istemleri doğrultusunda revize edilmiştir. "Serbest pazar ekonomisi ve demokratikleşme" adıyla yürüttüğü bu değişim kampanyasıyla tamamen mali-sermayenin hakimiyetini ülkede perçinlemektedir. Sosyalist güçlerin iktidarı tekrar ele geçirmesi ise, ancak bir devrimle mümkün olacak hale gelmiştir. Artık ne üst yapı, ne de alt yapı sosyalist değildir.

(SÜRECEK)

rükleyen Alman emperyalistleri ikinci paylaşım savaşı öncesinde Hitler faşizminin kurdurduğu uydu Hırvatistan'ı yeniden hortlattılar. Hırvat milislerinin donanımını bizzat üstlenen Almanya-Slovenya'yı da bu plana ekleyerek Hitler'in rüyası "4. Cumhuriyeti" kurmanın peşindedirler.

Bilindiği gibi, Hitler, SB'ne saldırı planı gereği Balkanlarda önemli etki alanları oluşturmanın yollarını arıyordu. Bulgaristan'daki faşist iktidar, Macaristan'daki benzeri iktidarların yanında, Hitlerin direktifi ile Hırvatistan cumhuriyeti adıyla da bir devlet oluşturuldu. Hırvatistan'ın önemli görevlerinden biriside, her yerde başlayan anti-faşist direnişi bastırmak ve kaçan Yahudileri katlederek Hitler'e yardım etmektir. Hitler faşizminin yenilmesiyle birlikte Balkanlarda başlayan kurtuluş mücadelesi Bulgaristan, Romanya-Macaristan, Arnavutluk ve Yugoslavya'da başarıya ulaşınca, ulusların birlik ve eşitliğine dayalı birer demokratik halk cumhuriyeti olan devletler oluştu.

Benzeri gelişmelerin Yugoslavya'da da yaşanması ertesinde Hırvat asıllı Tito önderliğinde Hırvatlardan, slovenlerden, Arnavut ve Makedonya'lılardan oluşan bir federasyon kuruldu. Bu federasyonun en büyük gücünü sırplar ve Hırvatlar oluşturuyordu. Tito'nun ölümüyle birlikte su yüzüne çıkan ulusal çelişkiler, RSE'nin tümüyle sahneyi terk etmesi ertesinde birer iç savaşa dönüştü. Doğu Almanya'yı yutan Almanya'nında güçlenerek hegemonyacılığını açıktan yürütmesi ile birlikte Hırvatistan ve slovenya ayrıldı. Şimdi sırada Makedonya ve Bosna-Hersek bulunuyor. Kosova özerk bölgesinin Arnavutluğa bağlanmasını talep eden Arnavut yönetimi ile, Bosna-Hersek'te yaşayan "Müslüman Türkler" in "haklarını savunan" Türkiye'ninde taraf olmasıyla birlikte Yugoslavya iyice küçülüp, Sırbistan ve Karadağ ile sınırlı kalacağı benziyor. Zaten, Sırbistan, gerek yönetimdeki ağırlığı ile ve gerekse de, federal ordu içindeki gücü ile Yugoslavya'nın hakim ulusu konumundaydı. Son olarak Belgrad'ta yapılan "Yugoslavya'yı oluşturma kongresine" sadece sırpların katılması bunun en son göstergesidir. "Yugoslavya'nın Stalin'i" Milisoviç böylece tek uluslu Yugoslavya'ya kavuşmuş oluyor.

ABD, Yugoslavya'da Sırp lideri konumundaki Milisoviç'e oynamaktadır. AT'nin Almanya'nın dayatmasıyla aldığı Hırvatistan ve Slovenya'nın tanınmasına tepki göstermesi bunun bir ürünüdür. ABD, bölgede önemli bir güce dönüşen Federal ordunun kendisince denetleniyor olmasından memnundur. BM özel temsilcisi kimlikli S. Vance'nin Yugoslavya'ya sürekli gönderilmesi, barıştan çok, Sırp liderlerle yapılan görüşmeler sonucu ABD'nin Almanya karşısında etkinliğini pekiştirmek içindir. "özel temsilci" S.Vance, nedense, Hırvatistan'daki sırp liderlerinde görüşünü almadan BM denetimindeki barış gücünün gönderilmesine yanaşmamaktadır. Sırbistan ağırlıklı bir Yugoslavya'nın ABD'nin Balkanlardaki askeri üssü olması gelecekte ortaya çıkacak emperyalistler arası çelişmede önemli üstünlük sağlayacaktır. Türkiye üzerinden Asya'ya uzanan ABD, Yugoslavya üzerinden de, Balkanlara uzanmaktadır. Balkanlarda şimdilik dalaş ABD ve Almanya arasında geçmektedir.

ARNAVUTLUK

Komünizme yaptığı katkıları yanında, modern-revizyonistlerin dümen suyunda yüzerek DKH'ne en büyük darbeyi vurma başarısında göstererek tarihte hak ettiği yeri alan Enver Hoca'nın küçük ülkesi Arnavutluk, günümüzde, iktisadi ve siyasi krizin dramatik boyutlara ulaştığı bir yer konumuna dönüşmüştür. Bu "Stalin'in son kalesi"de, fuhuş, güzellik yarışmaları, hırsızlık, yankesicilik ve yağmalama sıradanlığa yükselmiştir. Mao Düşmanlığı temelinde inşa edilen modern-revizyonizmin iflasi artık tartışma götürmeyecek kadar berrak ve gerçek. "Köylü devrimciliği"ne karşı yiğitçe direnen "Arnavut proleterleri" soluğu emperyalistlerin "ser-

bilir. Bunlar gözönüne alınınca, bu "barış" üçlü kesim içinde kabul edilir olmuştur.

Mısır bugün, Türkiye ve İsrail'den sonra ABD'nin en önemli bağlaşıklarından biridir. Ekonomik planda ABD'nin önemli sermaye pazarlarından birini oluşturmaktadır. Uzun yıllar ABD, İsrail-Türkiye-Mısır üçgeniyle bu bölgede tek egemen güç olmak istiyordu. Ancak RSE'nin çöküşü bu üçgeni dağıtmış ve üyelerine de yeni görevler yükletmiştir. (Örneğin Türkiye'ye bugün yüklenen görev, Kafkasya ve Uzak-Asya'ya uzanmada sıçrama tahtası olmaktadır.) ABD, Arap halklarının nezdinde teşhir olmuş bir İsrail'den çok, Araplara önderlik eden bir Mısır'ı tercih edecektir. Körfez işbirliği adıyla gündeme getirilen askeri oluşum bu plana hizmet etmektedir. ABD, Mısır'ın önderliğinde, Suudi Arabistan, Katar, Umman, BAE ve Kuveyt'ten oluşan bir birliğin peşindedir. (Umman şeyhi Kuddusi'nin 100 bin kişilik modern Arap ordusu bu işin kılıfıdır.)

BALKANLAR

Yer küredeki alt-üst oluşların depreminde en çok etkilenen bölgelerin başında Balkanlar gelmektedir. Emperyalizmin cephe gerisi konumundaki pek çok geri tarım ülkesi, gerek içteki ulusal ve etnik çelişmelerle ve gerekse de birbiri arasındaki toprak çelişkileriyle kaynamaktadır. RSE'nin çöküşü belkide en çok bu bölgede hissedilmiştir. Bölgenin bir çok ülkesi, ikinci paylaşım savaşı sonrası proletaryanın birer iktidar odağı olmuş, ancak, Rus bürokrat burjuvazisinin iktidar koltuğuna oturmasıyla hemen hemen hepsi RSE'nin birer arka bahçesi konumuna dönüşmüşlerdir. Uzun yıllar ÇKP ile birlikte Modern-revizyonizme karşı mücadele etmiş AEP ve önderliği Mao Zedung yoldaşın ölümüyle birlikte azgın Mao düşmanı modern-revizyonist bir yapıya dönüşmüştür. Bugünkü hali ise, tartışılmayacak biçimde içler acısıdır.

YUGOSLAVYA

Balkanların nüfus yoğunluğu bakımından en büyük ülkesiydi. (çünkü, Hırvatistan ve Slovenyanın ayrılması ile birlikte giderek küçülen sınır ve nüfusu, Bosna-Hersek ve Makedonya'nın da ayrılmasıyla iyice küçülecek) 1400'lü yılların ortalarından itibaren Osmanlı egemenliği altına giren bölgenin önemli bir bölümü, birinci paylaşım savaşı kadar bu konumlarını sürdürdüler, "Güney Slavlar" anlamına gelen Yugoslavya'nın güney kanatlarında Osmanlı egemenliği yaşanırken, kuzeyinde (slovenya ve Hırvatistan'ın önemli bir bölümü) Avusturya-Macaristan İmparatorluğu hakimiyetini kurmuştu. Ulusal devletlerin oluşumuyla birlikte bölgede başlayan ulusal uyanışlar, Osmanlı İmparatorluğuna karşı (ki dönem dönem Rusya ve Prusyanında desteğiyle) birer direnişe dönüştü. Önceleri Bulgaristan'daki komita tipi bir örgütlülükle süren bu savaş, Osmanlı İmparatorluğunun Rusya karşısında gerilemesiyle birlikte bölgedeki bir ittifaka dönüştü. Ve Osmanlı tarihinde geçen "Balkan Savaşları" ile bölge Osmanlılardan temizlendi. Bir çok ulusal devlet oluştu.

Genelde bölgenin bütün olarak çelişkilerle dolu oluşu yanında, özelde emperyalistler arası dalaşın merkezini Yugoslavya oluşturmaktadır. DKH (Dünya Komünist Hareketi) karşısına "Yugoslavya'ya özgü sosyalizm" etiketiyle emperyalistlerce övgüler yağdırılan bu ülke, RSE'nin tümüyle çöküşü ertesinde başta almanya olmak üzere, Batılı emperyalist güçlerin kendi aralarındaki çatışmanın bölgedeki merkezi konumuna yükseldi. Çok uluslu bir ülke oluşundan kaynaklanan ulusal çelişkilerini sürekli kö-

ları düzenleyerek 18 Filistinliyi katletmesi bunun birer göstergesi olmuştur.

Bölgede, emperyalistlerce onaylanan bir "barış" mutlaka sağlanacaktır. Çelişmelerin RSE'nin çöküşüyle Kafkasya ve Asya'da giderek odaklaşması, Kürt ulusal sorununun çok daha boyutlu ve kapsamlı bir biçimde kendisini bölgede duyumsatması, bunu zorunlu kılmaktadır. Çürük cephe gerisiyle pazar savaşımına girmek istemeyen ABD, bu oluşumda öncü rolünü sürdürmeye devam edecektir. Böylesine bir çözüm, aynı zamanda batılı emperyalist güçlerin etki alanı yaratmasına da fırsat tanıyacaktır.

MISIR

Uzun bir tarihi geçmişe ve aynı zamanda sürekli işgale uğramış uygarlıklar beşiği" bir Arap ülkesidir. Emperyalizme göbekten bağımlı olmasına karşın ulusal burjuvazinin dönem dönem egemen olduğu Mısır'a, kapitalist üretim ilişkileri çok daha gelişkindir. Osmanlıların ve ertesinde İngiliz emperyalizminin işgali Mısır'ı ticaretin geliştiği bir kavşak konumuna sokmuştur. Doğal zenginlik kaynaklarının yanı sıra, Stratejik planda Mısır meta

dolaşımının sağlanmasında önemli bir depo ve dağıtım işlevi görmüştür. Büyük limanları ve Afrika'nın diğer bölgelerini limanlara bağlamak için inşa edilen demiryolları uzun yıllar bu görevi yerine getirdi. İngiliz emperyalistlerinin Petrol ve pamuk sevkiyatı için Mısır önemli bir yol olmuştur. Süveyş Kanalı bile bu program temelinde gündeme gelmiş ve yapılmıştır.

1960'lı yılların ortalarında başlayan anti-emperyalist uyanışlar Mısır'da da etkili olmaya başladı. Gelişimi emperyalizm tarafından sürekli engellenen Mısır ulusal burjuvazisi, (sağcı önderliğine karşın) Nasır'ın etrafında birleşti. Askerlerin de yardımını alan Nasır darbeyle iktidara geldi. İngiliz petrol şirketlerinin bir çoğu ve demir yollarının imtiyazı devletleştirildi. İngiltere'nin denetimiyle merkezi Londra'da bulunan Mısır Merkez Bankası yeniden kurularak içteki sermaye ve meta dolaşımının denetimi ulusal burjuvazinin bu kanadınca ele

geçirildi. Mısır'daki bu gelişmelerin diğer Arap halklarının desteklenmeye başlanması, başta İngiliz emperyalistleri olmak üzere ABD'yi tedirgin etmeye başladı. Aynı zamanda, RSE'nin yeni bir emperyalist güç olarak sahneye çıkıyor olması bu tedirginliği daha da artırdı. ABD, desteklediği İsrail'i devreye soktu. İsrail ve Mısır biribirlerine savaş ilan ettiler. Nasır bir anda Arap halklarının kurtuluş önderi olmuştu. RSE destekli Mısır ve ABD destekli İsrail, Sina'da savaşa tuşutular. İlk zamanlar önemli askeri başarılar elde eden Mısır, 67 yılındaki 5 günlük savaşlar sonunda yenilerek Sina Yarımadası'nı İsrail'e kaptırdı. Kuruşçev'in bütün gayretine rağmen Nasır kayıp etti. Bu yitim savaşla sınırlı kalmayarak, Nasır'ın prestijine de mal oldu. Derken, Enver Sedat önderliğinde ulusal burjuvazinin sağcı kanadı emperyalizmle uzlaşarak Mısır'ı ABD'nin yanına sürükledi.

Enver Sedat ilk elden Camp-Devit görüşmeleriyle" Mısır-İsrail işbirliğini" sağladı. Bu işbirliğinin ödülü olarak Sina Yarımadası tekrar Mısır'a verildi. Aslında, İsrail'in Mısır'la böylesine ödünlerle uzlaşması ABD'nin dayatmasıydı. Mısır gibi önemli bir pazarın kazanılması Sina Yarımadası'ndan çok daha önemliydi. Bu aynı zamanda, İsrail içinde kârlıydı. Çünkü, Mısır, askeri ve ekonomik alanda diğer Arap ülkelerinin aksine çok daha güçlüdür. Nasır dönemindeki uyanışın yarattığı prestij, Mısır önderliğinde bir Arap Cephesinin oluşmasını da beraberinde getire-

lemesi, bir anda onu ABD ile karşı karşıya getirdi. FKÖ'nün iktidarını tehdit ettiğini gören Kral Hüseyin Irak yanlısı tutum takınmak zorunda kaldı. Her fırsatta "anlaşılması" gerektiğini vurgulayan Ürdün yönetimi, gelinen aşamada ABD'nin etki alanından çok batılı bir rotaya girmiştir. "Körfez Savaşı" sırasında Fransa ile önemli ilişkiler geliştirdi.

İSRAİL

İkinci paylaşım savaşında Hitler faşizminin zulmünden kaçarak "kutsal toprakları yurt" edinmek isteyen Yahudilerin Filistinlilerden gasp ettiği topraklarda kurdurulan ülkedir. Siyonist amaçlarını gerçekleştirmek için Filistin halkını emperyalistlerin yardımıyla yerinden yurdundan eden "Yahova'nın Torunları", başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerin Ortadoğu'daki ileri karakolu görevini üstlenmiş durumdadırlar. Bölgedeki saldırganlığı, işgalciliği ve kışkırtıcılığı ile ABD'nin "söz dinlemez" bağlaştığı bu ülke, başta BM olmak üzere kendisi hakkında alınan sayısızca karara meydan okuyarak varlığını sürdürmektedir. Bir dönemler büyük düşmanı Mısır (Nasır iktidarı dönemi) ile Camp-Davit'te imzaladığı "barış" anlaşması gereği boşalttığı Sina Yarımadası'nın yerine, Lübnan'nın Güney kanadını işgal ederek toprak işgalciliğini sürdürmüştür.

Siyonizmin eli kanlı katili Moşe Dayan, iktidarı döneminde Lübnan'da giriştiği katliamları "ılımlı" İzak Şamir ve İşçi Partisi (ki Sosyalist Enternasyonal'e üye bir parti.) lideri L.Perez döneminde de, Filistin'li çocukların kol ve bacaklarını kırarak sürdürmüştür. Katliamlara karşı "kınama" adıyla BM'de alınan kararlar da "laf-ı güzaf" olmaktan öteye gidememiştir. Ve bir çok kararda ABD vetosuna takılarak açıktan soy kırım desteklenmiştir. (Irak'ın Kuveyt'i işgali sırasında demokrasi ve insan hakları bekçisi pozuyla çığlık atanlar ve peş peşe 'yaptırım gücü yüksek' kararları BM'de geçirenler, bütün bu pervasız saldırılar karşısında sessiz kalmayı yeğlemişlerdir.)

İsrail, bölge ülkeleri dışında önemli silah pazarlarına sahiptir. Bir çok Latin Amerika ülkesindeki faşist iktidarlar MOSSAD ajanlarının yol göstericiliğiyle ayakta durmaya çalışmaktadır. Bu ülkelere İsrail önemli oranda silah satmaktadır. Diğer yandan İsrail, Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki ırkçı Aparthaitçi iktidarlarının da önemli müttefidir. Bu ülkeyle ortak silah yapımı başta olmak üzere siyahları susturma yöntemleri üzerinde de sık bir işbirliği içindedir. (Hatta, sadece siyahları etkiliyen biyolojik bir silahın yapımı için İsrail'li "bilim adamları" araştırmalar bile yapmaktadır)

"Yeni Dünya Düzeni" eksenini etratanda bölge ülkelerine ve Filistin halkına dayatılan "bölgesel barış", İsrail'in saldırganlığını ve yasa tanımazlığını meşrulaştırmaya yöneliktir. İsrail bu görüşmeler sırasında, Filistin delegasyonunu tanımamış, FKÖ'yü açıktan terörist diye damgalayabilmiştir. İsrail, Ürdün-Filistin ortak heyeti adıyla Filistin varlığını büsbütün reddetmiştir. O, "bölge barışı"nu bilinçli bir biçimde Suriye ile aralarındaki Golan Tepeleri'nin işgal anlaşmazlığına indirgeyerek, uluslararası planda Filistin ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkını yok saymıştır. Böylece, Filistin ulusunun yazgısı Suriye ve Ürdün'ün hipoteğine terk edilmiştir. Ayrıca, FKÖ'nün uzlaşmacı önderliği bütün bu gelişmelere boyun eğerek bir kez daha Filistin halkına ihanet etmiştir. FKÖ, kendi varlığını tanımayan İsrail'in FKÖ'yü devreden çıkarıp yerine meşrulaştırdığı "Kudüs'lü Filistinliler"i geçirmesine bile ses çıkaramamıştır. Yaşer Arafat, Tunus'taki Bürosunda İsrail'i ABD'ye şikayet etmekle yetinmiştir. Dahası, İsrail bu "barış" oyunu bile kuralıyla oynamaya yanaşmamıştır. Görüşmeler sırasındaki 12 Filistinliyi sınır dışı etmesi, Lübnan'daki Filistin kamplarına hava saldırı-

Dünyadaki Siyasi Duruma Proleter Devrimci Bakış

3

SUUDİ ARABİSTAN

ABD'nun bölgedeki en önemli ve güçlü üslerinden biridir. Zengin petrol yataklarıyla önemli bir sermaye pazarı haline gelen S. Arabistan'da, Faht Hanedanlığı hüküm sürmektedir. S. Arabistan bölge ülkelerinin aksine önemli sermaye ihracı yapan bir yapıya sahiptir. Petrol gelirlerinin büyük bir bölümü uluslararası sermayenin denetiminde Körfez bölgesindeki diğer ülkeler üzerinde de önemli bir etkisi bulunmaktadır. Sırasıyla Umman, BAE ve Katar yönetimleri Suud hanedanlığının birer şubesi numundadırlar. Körfez İşbirliği Teşkilatı adıyla oluşturulan askeri paktın önderliği yine Suudi yönetiminin elinde bulunmaktadır. Ülkede son derece önemli askeri üsler ve silahlar konuşlandırılmış durumda. "Yeni Dünya Düzeni" çerçevesinde bölgede önemli görevler yüklenmiş Faht hanedanlığı geleceğin önemli güçlerinden birisi olmaya hızla gitmektedir.

KUVEYT

Körfez bölgesinin bu küçük petrol zengini Arap hanedanlığı, birinci paylaşım savaşı sonrası İngiliz emperyalistlerinin Basra Eyaleti'nden koparak oluşturdukları gerici şeyhlik ülkesidir. Sınırları kumlar üzerine çizilerek BP (British Petrol) kumpanyasının çıkarları doğrultusunda biçimlendirilen Kuveyt, önemli sermaye depolarından biridir. İngiltere'de bulunan Kuveyt Merkez Bankası uluslararası sermayenin deposu işlevine sahiptir. Diğer yandan bir çok sermaye grubuyla giriştikleri işbirliği sayesinde başta ABD'de olmak üzere bir çok emperyalist ülkede önemli bir sermaye bulundurmaktadır. Nüfusunun önemli bir bölümünü Filistinli işçiler ve diğer Arap ülkelerinden getirilen geçici iş gücü oluşturmaktadır. Şeyh hanedanlığı ülke yönetiminin bütün kademelerinde söz sahibidir. İçte faşist bir yöntemle halk muhalefeti susturulmaktadır. "bölgenin tek demokratik ülkesi" ise sadece propagandadır. Parlamento uzun bir süredir kapalı tutulmakta, bütün kararlar hanedanlıkça alınıp uygulanmaktadır. Irak tarafından defalarca işgale uğraması ve en son "Körfez Savaşı"yla önemli derecede tahrip olması, "Yeni Dünya Düzeni" planı gereğince ABD'ce tertiplenen komplo sonucudur. Irak'ı cezalandırmak için çok çok önceden hazırlanan senaryonun bir parçası rolü üstlenmiştir. ABD'nin Suudi Arabistan'dan sonra bölgedeki en önemli bağlaşıklarından biridir. Halen topraklarında önemli derecede ABD'nin askeri varlığını barındırmaktadır.

ÜRDÜN

Arap Yarımadasının yoksullarından Ürdün, Filistin nüfusunun büyük çoğunluğunun yaşadığı bir ülkedir. Aslında ABD'nin etki alanlarından biriydi. "Körfez Savaşı" sırasında, Irak'ı Filistin nüfusunun baskısıyla destek-

uygun bir şey yazacağını beklememek gerekiyor. "Kürtlere Özgürlük" sloganının yazıdan çıkarılması üzerine ima ettiği bayağı demogoji bunun örneğidir. Neymiş efendim "Kürtlere özgürlük" sloganının yazıdan çıkarılması, "burjuva kaygılar" imiş. "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı"nı reddetmekmiş...

Kim kimin için özgürlük istiyor, özgürlüğü gaspedilen sadece Kürt halkı mıdır. Türk halkı ve çeşitli milliyetlere mensup halk yığınları özgür müdür? Sadece Kürt Halkı'nın özgürlüğü savunulurken diğer halkların özgür olduğu köle olmadığı, özgürlüğe ihtiyaç duymadığı imajının sorumluluğunu dervişler dergahı yüklenebilir. Ancak proletarya partisinin böyle bir sorumsuzluk göstermesi düşünülemez.

Artık ne "Kürt'lere Özgürlük" sloganı Kürt ulusunun ezildiğinin ve sömürüldüğünün ifadesinde etkili bir slogandır ne de "Kürtlere özgürlük" sloganının savunulmasıyla Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunana devrimcilik payesi verir. Zira, sadece Kürdistanı "özgürleştirmek" için değil, Türkiye'yi de özgürleştirme'nin yolu sadece devrimci pratik ve feda ruhu gerektirir. Bu feda ruhunu bir parti ruhuna dönüştüren ihtilal ateşi içinde yanmayı göze alamayanlar, Kürtlere özgürlük sloganını bir besmele olarak benimseseler bile, Kürt ulusal hareketinin pratiğinde istemenin ötesine peşinen; canbedeli bir mücadelenin koparılarak alma bilincine dönüşen bu mücadelenin silik destekçilerinin ötesinde bir işlev kazanamazlar. Bu gerçek demogojinin ve laf kalabalığının şansını tüketmiştir.

"TKP/ML'nin özeleştiriyi" terk ettiğini (!) ileri süren bay mülteci revizyonisti, burada da okuyucuları aldatmakla meşgul. Oysa, TKP/ML'nin tarihini incelediğinde hatalarına karşı en acımasız yaklaşan bir parti olduğu ortaya çıkar. Son 4. Konferans'ta da bu ortaya konmuştur. Hatalarını tesbit etmiş, çıkardığı dersleri sıralayarak kamuoyu önüne sermiştir. 3. MK'nın hatalarını ortaya koyduğu gibi, parti organlarının hatalarını da belirlemiş ve önüne mücadeleyi geliştirecek, TKP/ML'yi güçlendirecek kısa ve uzun vadeli görevler koymuştur. Önüne koyduğu kısa ve uzun vadeli görevlerini, merkezi görev olan gerilla savaşına hizmet edecek ve onu geliştirecek perspektifte ele almıştır.

Ulusal soruna gelince; bu konuda hiç bir revizyonist, TKP/ML 'nin programını karartamaz. Hele hele daha dün Kürt ulusal hareketine "faşist" diyerek TKP/ML'yi zor duruma sokan Derviş gibi revizyonist hainler hiç karartamaz. TKP/ML, ne Kürt ulusal hareketinin ezilen ulus milliyetçiliğine yatmıştır, nede Derviş gibi kah ezilen ulus milliyetçiliği kah Türk şovenizmine teslim olmuştur.

TKP/ML'nin mülteci revizyonizmine karşı kendisini ispatlaması diye bir derdi yoktur. Ancak, hiç bir çarpıtmayı ve demogojiye de yanıtız bırakılmıyacaktır. Türkiye'de herkesin gözü önünde düşmanla TKP/ML arasında açık olarak süren keskin bir sınıf mücadelesi vardır. Çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının öncüsü TKP/ML'nin mücadelesini, ne revizyonizmin şekere bulanmış burjuva görüşleri, ne de faşist Türk devletinin topu tüfeği, onun iktidarı almasına engel olabilir.

TKP/ML'nin bu şanlı ve yılmaz mücadelesi sayesinde mülteci revizyonistlerinin önderliği sırasında kafası karışan insanlar bugün TKP/ML'nin mücadelesine dört elle sarılmaktadır. Dün, yenilginin yükünü kaldıramayanlar, bugün o yenilgilerin nasıl aşılacağını ve zafere nasıl ulaşılacağını mücadele ederek öğrenmişlerdir. Dün mülteci önderliğin kendilerini yurtdışına götürmesini bekleyenler, bugün gerilla birliklerine katılmak için dağa çıkmaktadırlar. Kitleler sizlerin nasıl bir döküntü yığınıyla içiçe olduğunuzu çok iyi bilmektedir. Şöyle bir çevrenize baktığınızda 12 Eylül'ün yorgun demokratlarıyla nereye kadar gidebileceğinizi görebilirsiniz. Çünkü o denli ideolojik olarak kokuşmuşsunuz ki, çevrenizi de kokutmaktasınız. Bizden bir kez daha söylemesi...

adı altında Kaypakkaya'nın ML çizgisini revize etmek için uğraştılar. 3. MK, mülteci dervişlerinin TKP/ML 'yi revize etmesine engel oldular, partiyi doğru bir rotaya oturtular. Ancak, Derviş'in "olumlu" dediği gelenek 2. MK revizyonizminin tasfiye çalışmalarıydı.

TKP/ML'nin 3. MK önderliğinin 4. Konferans'ta onaylanması, anlaşılın yorgun demokrat Derviş ve arkadaşlarının canını sıkması. Diyorki; "bir de demokratik işleyişi tıkayarak, parti işleyişini bozan, tasfiyecilikle yönetim tekeli oluşturarak, darbeyi yolla başarısız önderlikleri yönetimde tutmak mümkün olur." (agd, sf. 40)

Bir komünist partisini en üst yönetici organının sürekliliğini koruması, darbeciliğe bağlanamaz. Komünist partilerinde genelinde yönetici organlar korunmuştur. Ama, ne değişmez, ne de hep değişir diye bir kural yoktur. MK'nın sık sık değişmesi gerektiği gibi bir anlayışta yoktur. Bu önderliğin partiyi iyi yönetip yönetmemesine bağlıdır. SBKP (B) olsun, ÇKP olsun MK'ların çekirdeğini oluşturan önderlikler uzun süre korunmuştur. Derviş'in bunları bilmemesi olanaksız. Amaç, TKP/ML'nin 'darbeciliğini' sergilemek (?) olunca derviş bilgisizliği! bilgiye yeğ tutuyor ve böyle saçma görüşlerle TKP/ML'nin 'darbeci'liğini ispatlamaya çalışıyor! TKP/ML, Parti çizgisine sahip olmayan, onu revize eden önderlikleri değiştirir. TKP/ML bunu yapmıştır, bundan sonra da parti çizgisini revize eden önderlikler olduğunda yine gözünün yaşına bakmadan mülteci Derviş'lere yaptığını yapacaktır. Bu gizli birşey değil, Derviş'inde bildiği ama acısını çektiği ML bir anlayış olduğu için tu kaka dediği bir tutumdur.

Eğer 3. MK'yı 4. Konferans "oportünist" değerlendirseydi, o zaman Derviş'in keyfine diyecek olmazdı. Böyle bir durumda da partiyi; "yine önderliği tasfiye ettiler" diye yakınacaktı (!) Bu da revizyonizmin arka yüzüdür.

ÖNDERLİKLER SAHİP OLDUKLARI ÇİZGİYE GÖRE DEĞERLENDİRİLİR

Derviş, önderliklerin değerlendirilmesinde TKP/ML'yi "çifte standart"lıkla suçluyor. Anlaşılın yorgun demokratımız çizgiyle kişi sorununu birbirine karıştırıyor. TKP/ML, bütün sorunları ideolojik açıdan ele alıp değerlendirir. Önderlikleri değerlendirmesi de böyledir. 4. Konferansın 3. MK'yı değerlendirmesinde bu açıdan olmuştur. 3 MK'sini hataları olmasına karşın TKP/ML'nin ML/MZD çizgisine sahip olduğunu saptamıştır. Elbette dervişçilerden bu değerlendirmeye olumlu bir yaklaşım göstermesi beklenemez. Çünkü, mültecileri ideolojik olarak mahkum eden 3. MK'dır. Onlar, 3. MK'yı o denli küçümsemişlerdi ki, "altı ay dayanamazlar, yine bize teslim olurlar" buyurmuşlardı. Düşündükleri gerçekleşmeyince hayal kırıklığına düştüler. O nedenle de 3 MK'nın 4. Konferansta haklı ve doğru olarak ML değerlendirilmesini içlerine sindiremediler. Revizyonist bir midede ML/MZD'nin sindirilmeyeceğini bilmeleri gerekirdi, ya da onlara bunu birilerinin söylemesi gerekirdi.

Parti 12 Eylül yenilgisinin yaralarını sarmışsa, bunu 3. MK önderliği sayesinde yapmıştır. Parti içinde "barışçıl mücadele esas" revizyonist görüşü mahkum edilmişse, bu, 3. MK önderliği sayesinde olmuştur. 2. MK revizyonizmi partiyi bölerek gerilla güçlerini dağıtmış, ama 3. MK önderliği sayesinde yeniden devrimci silahlı güçler oluşmuşsa, bu, yine 3. MK önderliğinin sahip olduğu ML çizgisi sayesinde olmuştur.

Ayrıca, 4. Konferans, 3. MK'yı niceliğine bakarak değil, niteliğine, yani çizgisine göre değerlendirmiştir. Elbette nicelikte gözardı edilemez. TKP/ML, bugüne kadar hiç bir önderliğini niceliğe göre değerlendirmemiştir. Derviş burada sözde ince bir çarpıtmaya girişiyor, ama, onuda yüzüne gözüne bulaştırmaktan geri kalmamış. İdeolojik barut bitince oportünizmin nereye nasıl saldıracağı, nereye nasıl yatacağı belli olmaz. Özellikle kariyerizm kişinin bünyesini sardığı zaman, revizyonist kalemin mantığa

lesinden başarıyla çıkmıştır. Özellikle 83-87 arasında 2. MK mülteci revizyonistleriyle yaşanan sınıf mücadelesi partimize çok şey kaybettiği gibi, çok şey de kazandırmıştır. Parti mülteci revizyonizmini mahkum etmeden, bunları partinin başından indirmeden bir adım ilerleyemeyeceğini bildiği gibi, mülteci revizyonizmi mahkum edilmeden ve iyi bir hesaplaşma yaşanmadan partinin silahlı mücadeleyi geliştiremeyeceğini de biliyordu. ML kadroların büyük bölümünü düşman eline esir düşmesi bu mücadeleyi uzatan engellerden birisi olmuştur. 3. Konferans ile mülteci revizyonizmi partiden tasfiye edilerek, parti doğru bir rotaya sokulmuş ve bugün 4. Konferans ile ML-MZD bayrağı daha yükseklerde tutulmuştur.

İşte oportünist önderliklerin bıraktığı kötü gelenekler yıkılmıştır derken, 4. Konferans bunu kastetmektedir. Çünkü, 3. MK parti içindeki mülteci revizyonizminin tasfiyeciler anlayışlarını mahkum etmiş, partinin silahlı güçlerini yeniden oluşturmuş, dağılan partiyi toparlayıp yeniden sınıf mücadelesinin içine örgütlü olarak sokmuş, partinin kitle bağlarını geliştirmiş ve partiye KAYPAKKAYA'nın ML-MZD çizgisinin ruhunu yeniden kazandırmıştır. TKP/ML'nin oportünist önderliklerden temizlenmesi çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası için tarihi bir öneme sahiptir. Mülteci derviş revizyonizminin saldırganlığı da buradan gelmektedir. Zira TKP/ML geliştikçe, mülteci revizyonizm biraz daha tükenmektedir.

"Büyük önder" Ali Derviş, bakın ne buyuruyor "İlk bakışta geçmişte, "adeta bir gelenek" haline gelen MK'ların sağ oportünist olarak görülüp değiştirilmesinin doğru şekilde kavrandığı ve bu ifadeyle geçmişe özelleştirel yaklaştığı izlenimi veriyorsa da, TKP/ML'nin kuruluşundan 3. MK'ya kadar süren temel gelenekler olduğu görülecektir." (Komün, sayı 16, sayfa 39)

Derviş'in beklediği, 1. ve 2. MK oportünistlerinin aklanarak temize çıkarılmasıydı. Onun gelenekten anladığı parti içinde mahkum edilmiş revizyonist ve oportünist çizgilerin aklanarak temize çıkarılması... Oysa 4. Konferans oportünist çizgileri mahkum etmiş, TKP/ML'nin çizgisini dirayetli bir şekilde ve somut koşulların somut tahlili ışığında pratiğe uygulayan 3. Merkez Komite'sini ML değerlendirmiştir. Demek ki, TKP/ML, ML'i pratiğe uygulayan, partinin çizgisine sadık kalan ve onu geliştiren bir önderliği "oportünist" değerlendirmiyor, tam tersi, parti tasfiyeciliği yapan revizyonist ve oportünist anlayışları mahkum ediyor. İşte, TKP/ML 4. Konferansının yıktığı gelenek budur. İbrahim'den sonra 3. Konferansa kadar başa gelen önderliklerin partiyi mücadeleden saptırması geleneği kötü bir gelenekti. 4. Konferans ta bu yıkılmış oldu. Doğaldır ki bu 3. MK'nın doğru bir rotada partiyi ilerletmesi, parti çizgisine ve ML/MZD'e sahip çıkması sonucu yaratılan bir gelenek olarak ortaya koymuştur. Derviş'in üzüldüğü nokta burası. Yani ML çizginin 4. Konferan'ta da partiye hakim olmasıdır. Yoksa, onun TKP/ML'yi ML değerlendirmesi diye bir sorunu olmadığı gibi, o varlığını sağcılıkta olanaklı kılmıştır. TKP/ML için ML/MZD'nin ruhuna uygun en iyi gelenek, ML çizgide ısrarlı olmak, onu pratiğe uygulamak ve ML/MZD'ni her türlü sapmaya karşı aktif olarak savunmaktır. KAYPAKKAYA bunu yapmıştır, o çizgiyi TKP/ML 3. ve 4. Konferans'ta daha üst düzeylere çıkarmıştır. İşte, yaratılan gelenek; çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının 20 yıldır sahip olduğu ML gelenek budur. Bu ML/MZD geleneği, mülteci revizyonizmi kaz çığıllıkları ile geçmişte olduğu gibi bugünde yıkamayacaktır.

"Yani geçmişin olumlu özelliklerini tersyüz ederek, 3. MK'nın yaptığı tam da budur" (agd, sf. 39) diye buyuruyor, mülteci derviş.

TKP/ML'nin 3. ve 4. Konferansı TKP/ML'nin hangi olumlu özelliklerini tersyüz etmiş? Aksine olumsuzluklarını gidermiş ve TKP/ML'yi tasfiyecilerden temizlemiştir. (Bu, yarın da tasfiyeciler çıkmayacağı anlamına gelmiyor) TKP/ML'nin olumlu özelliği, KAYPAKKAYA'nın çizgisinin pratiğe uygulanmasıdır. Mülteciler, "doğmatizm ve subjektivizme karşı mücadele"

tülmesi; düşmanın yoğun olarak saldırdığı bir partinin tartışmaları en alta kadar indirememesinden daha doğal birşey olamaz. Üstelik Dervişçilerin iddialarının aksine tartışmalar ileri sempatanların önemli bir kısmına da inmiştir. Bu TKP/ML belgelerinde mevcuttur.

Tartışmaların üyelerin dışına taşırılması koşullarla sıkı bir bağlantı içindedir. Koşullar elverdiği ölçüde parti bunu en alta kadar indirir, tabanın da geniş katılımını sağlar. Ayrıca, tabanın geniş katılımını sağlamak salt kongre ya da konferanslar döneminde olmaz. Bu her zaman yapılan ve yapılması gereken şeylerdir. Yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya sıkı bir denetleme mekanizması vardır. En alttaki sempatan bile görüşlerini en üste kadar yani MK'ya kadar ulaştırır. Bu, TKP/ML'nin Türkiye'de başkaca da bir örgütünde olmayan en ileri proleter demokrasi ilkesidir.

Derviş revizyonizminin, ML parti içi demokrasiden anladığı; demokratik merkezîyetçiliğin bütünüyle ortadan kaldırılmasıdır. Kendilerinin yaptığı gibi ideolojik bir birlik değil, burjuva görüşlerin dahi yer aldığı Mevlana tekkesi gibi bir örgütlenme anlayışının TKP/ML içinde olmayışıdır. TKP/ML, ML bir parti ve onun ilkelerine sıkı sıkıya bağlıdır. Özellikle illegalite koşullarında merkezîyetçiliğin ağır basması komünist bir partide yadurğandır. Bu devrim sonrasında tersine döner. Demokrasi daha ağır basar. Bunun tersini söylemek Komünist partilerindeki demokratik merkezîyetçiliği revize etmektir. Sözde burjuva ve revizyonist partiler komünist partilerini "totaliter" olarak suçlarlar. Oysa en totaliter partiler burjuva partileridir. Partiye hakim olan kesimin parti içinde diktatörlüğü sözkonusudur. Mülteci revizyonizminin tekkeçiliği de bundan farklı değildir.

Mülteci Derviş revizyonizmi, TKP/ML içindeyken; "biz görev almayız, ama görüşlerimizi parti içinde yayınlamalıyız" gibi revizyonist görüşler zirvalıyorlardı. Bu görüşü zirvalayanların başında da Derviş geliyordu. Hem partinin verdiği görevleri yerine getirmeyeceksin, hem parti içinde kalacaksın hem de bunun yanında parti üyelerinin hakkına sahip olacaksın! Olamaz böyle bir saçmalık. Bunu gidin SHP ya da Sosyalist Parti içinde arayın beyler! Onlar size kapılarını açarlarsa alın başınıza koyun. Bir tek Kürtçe sözcük konuştuğu için ihraç edilen milletvekilleri size demokrasinin nerede olduğunu hatılatır belki.

GELENEK; TKP/ML'İNİN ML/MZD ÇİZGİSİNİ PRATİĞE UYGULAMAKTIR.

TKP/ML'nin 20 yıllık komünist partidir. Bu süreç içinde Dört Konferans yapmıştır. 20 yıllık şanlı mücadelesinde yenilgiler almış, zaman zaman parti içine çöreklenen oportünist ve revizyonistlerin ihanetine maruz kalmıştır. Bunlardan birincisi MK'nın giderek sağa sapması ve partiyi Enver Hoca revizyonistlerin çizgisine hapsedmek istemesi, ikincisi ise 12 Eylül'ün önünde secdeye gelerek parti çizgisini revize etmek isteyen, partinin silahlı güçlerini dağıtan 2. MK revizyonizmidir.

Komünist partileri içinde zaman zaman önderliklerin revizyonizme kaydıkları ya da sağ sol sapma içine girdikleri görülmüştür, bundan sonra da görülebilir. Bu sınıf mücadelesinin Komünist Partisi içindeki yansımasıdır. Sınıf mücadelesi salt Komünist parti dışında değil, en keskin bizzat ideolojik anlamda komünist parti içinde yaşanır. Bu bütün KP'lerin içinde yaşanmaktadır, bundan sonrada yaşanacaktır. Partimiz tarihinde de 3 defa keskin bir sınıf mücadelesi yaşamıştır. Birincisini 76'da kapitalist yolcu DHB ile yaşamış, ikincisini 79-80 arasında Enver Hocacı doğmato revizyonistlerle yaşamış, 3.'sünü ise, 83-87 arasında 2. MK revizyonistleriyle yaşamıştır. Sonuncusu uzun bir süreci kaplamıştır. Bu süreçte parti ağır bir yenilgi almış ve büyük kayıplar vermiştir. En önemlisi de DABK ayrılığını yaşamak zorunda kalmıştır. Her üç dönemde yaralar almasına karşılık, parti içindeki revizyonist görüşleri mahkum ederek iki çizgi mücade-

bundandır. Çünkü bu kararlar parti içinde mülteci revizyonizmini kendi bataklığına gömmüş, silahlı mücadeleyi ilerletmiş ve daha da gelişmesi için önünü açmıştır.

Başını revizyonist Derviş'in çektiği ihanet takımı ne yapmıştır? 12 Eylül sürecinde partiyi tam atıl duruma düşürerek partiyi yurtdışına taşımışlardır. Hatta o kadar ileri gittiler ki, Türkiye'den yurtdışına kaçmak isteyen kim varsa hepsini dışarıya taşıyarak, partiyi yurtdışına adam kaçıran nakliyeciler bir şirkete dönüştürmüşlerdir. Türkiye'de insanları mücadeleye sevk edecekleri yerde kurtuluşu dışarda bulmuşlar, mücadele etmek isteyenleri bile "parti kararı" adı altında Lavriyon kampında konumlandırmışlardır. Sonuç ne oldu? Dışarıya götürdükleri insanlar şimdi mücadeleyi terk ettiler. Hiçbiri Türkiye'ye geri dönmedi. Bunun birinci derecedeki sorumlusu ise Ali Derviş'tir. Bu Derviş'in bunları bu kadar çabuk unutmaması onun kötü bir Derviş olduğunun işareti.

Derviş ve yandaşları revizyonist dönemler, daha düne kadar Türkiye'ye gelmeyi idam kararı çıkmış gibi görürlerken (bugün çoğunluğu bu durumdadır) hangi devrimci mücadeleden, hangi marksizmden söz ediyorlar acaba? 3. Konferans'tan sonra parti kendisini Türkiye'ye çağırdığında, Dönek Derviş: "Bunlar beni harcamak istiyor, benim gibi büyük bir önderin (!) Türkiye'ye gitmesi ölüm demektir" dememiş miydi? Bu sözler TKP/ML'nin belgeleri arasında durmaktadır. Şimdi de utanmadan proleterya'dan, TKP/ML'ye sahip çıkmaktan, söz ediyor ve 4. Konferansa saldırıda (!) bulunuyor, ama Derviş Ali dikkat et teslimiyetçi bir legalizm ilişkisiyle yanında tuttuğun birkaç kişi ihtilalin militanlarına yaptığın bu çağırışı ciddiye alıp kaçarlarsa ortada kalırsın -zira artık çekim merkezinin teslimiyetçilik değil devrim olduğu netleşmiş durumdadır.

"PARTİ İÇİ DEMOKRASİ" TKP/ML'İN HİÇBİR ZAMAN VAZGEÇMEDİĞİ, VAZGEÇMEYECEĞİ ML BİR İLKEDİR.

Gelelim Derviş'in "Tezleri"ne:

Mülteci Derviş'i, TKP/ML'nin 4. Konferansı'nın "anti-demokratik" olduğunu söylüyor. "Anti-demokratikliği" de 4. konferans tartışmalarının tabana kadar indirilmemesine bağlıyor. Bunu ancak marksizm ahmağı bir kişi ya da yaşadığı ülke koşullarından bihaber olan birisi iddia edebilir. Mülteci revizyonistlerinin böyle bir iddiada bulunması da çok doğal. Çünkü onlar, Türkiye'de değil uzayda yaşıyorlar. Teorilerini de ona göre üretiyorlar. ML partilerde, partinin kaderini tayin eden sempatanlar değil üyelerdir. Partinin programını belirleyen üyelerdir. Eğer parti üyeleri tartışmaya aktif olarak katılmaz, onların görüşleri alınmazsa o parti komünist partisi olmaktan çıkıp burjuva partisine dönüşür. TKP/ML'nin tarihi buna tanıktır. TKP/ML kurulduğu günden beri en demokratik uygulamayı kendi içinde yaşatmış, parti içi demokrasiyi en iyi şekilde işletmiş bir partidir. 2. MK döneminde bazı düşüncelere ambargo konmuşsa bu ML'lerin suçu değil yine Derviş revizyonizminin suçudur.

Konferans ya da Kongre tartışmalarının en alta kadar uzanması kötü bir şey değil. TKP/ML bunu zaman zaman yapmış ve yapmaktadır. Ancak, her koşulda bunu yapmak mümkün olmaz. Ayrıca bunun yapılmaması "anti-demokratiklik" değildir. Önemli olan, parti üyelerinin bütünü aktif katılımını sağlamak, onların özgürce tartışmalarının zeminini hazırlamak ve tartışma döneminde düşüncelere ambargo koymamaktır. Bütün üyelerin görüşlerini partiye ulaşmasını sağlamak en demokratik bir yöntemdir. TKP/ML 4. Konferans tartışmaları döneminde de bunu yapmış, hiç bir burjuva ve revizyonist partide olmayan demokrasi TKP/ML içinde yaşanmış, yaşanmaktadır.

TKP/ML, 4. Konferans sırasında tartışmaların en alt tabana kadar inmesini sınırlamıştır, bu doğrudur. Zira Konferans'ın gizlilik içinde yürü-

Revizyonizmin Dervişliğinden Müneccimliğe Eriş!

M.Zeki YILDIZ

Sınıf mücadelesinin ateş hattında yer alanların bildik "Derviş"! Sınıf mücadelesinin ruhundan uzaklaşmanın huzursuzluğunu kavga yürütenlere saldırmak ve müneccimlikle gidermeye çalışıyor.

Sadece yazmak, önermek ve eleştirmekle "bende varım" diyenlerin Derviş dergâhı Komün'ün üç sayı önce Kenan Türkoğlu'nun kalemiyle bayağı bir saldırıya uğrayan çeşitli milliyetlerden işçi sınıfı ve emekçi halkın kurmay örgütü ve onun önderi İbrahim'e söylenenleri unutmuş olarak "vurmak için bizden görünmek" taktiğiyle TKP/ML'ye saldıran bay Derviş bu yazısıyla yeni bir budalalık örneği veriyor. Bunu yaparken de ne Komün ne de onun Dervişleri "geleneççi takılma"yı da elden bırakmıyor. Bu, bayağı iki yüzlülüktür. Doğrusu ya yüreklilik göstererek geleneğin ideolojik-politik-stratejik ilkelerin emrine uyarak kavgaya katılır, ya da yine yüreklilik göstererek "geleneççiyim" pozlarını bırakıp cepheden bizimle kavgayı kabullenirler. Orta yolun olmadığını yaşıyla orantılı olarak en fazla söyleyen bay Dervişin kendisidir.

TKP/ML son iki (3. ve 4.) Konferansıya Partiyi tasfiye etmeye çalışan, partinin silahlı güçlerini dağıtmak isteyen mülteci revizyonizm ile ideolojik bağlarını konferansta koparmış onların proletaryaya ihanetini açık ve net olarak kitlelerin önüne sermişti. Üçüncü Konferans'tan önce partiyl felç eden, silahlı güçlerini dağıtmak isteyen ve buna da "barışçıl mücadele" kılıfı bulan 2.MK Revizyonizmini 3. Konferansta mahkum ederek, partiyi doğru bir rotaya, KAYPAKKAYA'nın ortaya koyduğu çizgi doğrultusunda harekete geçirmiş, parti içinde 12 Eylül yorgunlarını ideolojik olarak saf dışı etmiştir.

TKP/ML 3.Konferans ile birlikte silahlı mücadeleye daha bilinçli ve ciddi olarak yaklaşmış, silahlı mücadelenin önünü karartan revizyonist anlayışları mahkum etmiştir.

TKP/ML, 3. Konferans ile birlikte, atıl duruma düşmüş partiye yeni bir canlılık ve örgütlenme anlayışı getirerek, 2. MK revizyonizminin tahribatlarını ve yenilginin yaralarını emin adımlarla ve ML-MZD'nin bilimsel teorisiyle, sarmış partiyi yeniden silahlı mücadele rotasına sokmuştur.

TKP/ML, 3. Konferansla birlikte, revizyonizmin parti içine musallat ettiği "barışçıl mücadele esas"tır anlayışlarını mahkum ederek, iktidarın ancak silahlı mücadeleyle alınacağı gerçeğini yeniden partiye kavratmış ve güçlerini bu doğrultuda seferber etmiştir. Bugün onun meyvelerini kitleler görmektedir. Derviş revizyonizmi ise o meyveleri taşlamaya çalışmaktadır.

TKP/ML' nin 4. konferans kararları, 3. Konferans kararlarının günümüze uyarlanmış biçimi, bir aşaması ve günümüzde sınıf mücadelesine yön veren, partiyi daha da ileri bir mücadele aşamasına sıçratan, ML-MZD bilimsel rehberiyle donanmış kararlardır.

Bu anlamda, TKP/ML için 3. Konferans, tarihi bir öneme sahiptir. Mülteci revizyonizminin 3. ve 4. Konferans kararlarını salvo atesine tutması

Hiç kuşkusuz bugün ilerici ve sosyalist güçler kitlelerle istenilen düzeye ulaşıp bağ kuramamışlar, yani mücadeleye kitlesel bir boyut kazanıramamışlar. Şu gerçeği beynimize iyice kazımalıyız: Bu tür karşıdevrimci cinayet şebekelerini tümünden yok edip etkisiz hale getirmek bir devrim sorunudur. Yani iktidarı alma olayıdır. Bizler bugünden yarına iktidarı alacak durumda değiliz, ama mevcut gücümüzle iktidara yüreme çabası içindeyiz. İşte yürüttüğümüz bu sınıf mücadelesinde bugün somut olarak illegal cinayet şebekelerinin yurtsever ve devrimcilere yönelik gerçekleştirdikleri infaz eylemleriyle yüzyüzeyiz. Şunu unutmayalım ki, bu infazları asgari bir düzeye indirmenin yolu da aktif bir mücadeleden geçer. Mücadele derken vurgulamak istediğimiz esas şey tabiki kitlesel bir karşı koyuştur. Bunun da yolu ilerici ve sosyalistlerin ortak bir temelde örgütleyecekleri kampanyalardan geçer. Örneğin basında okuyabildiğimiz kadarıyla bazı siyasal oluşumlar bu konuda belli bir çaba içindedir. O halde görev, bunlarla birlikte haklı bir zeminde yükselen bu seslere sesimizi katmaktır. Dahası, daha geniş bir katılımı, daha geniş çaplı kampanyalar düzenlemek ve örgütlemektir.

Bugün egemen sınıflar ve onların ölüm mangaları hakim ulus şövenizmini körükleyip Kürt ve Türk halkaları arasında nifak tohumlarını ekmeye çalışmaktadırlar. Türkiyenin gibi çok uluslu ülkelerde egemenlerin şövenizmi körükleyip etnik veya mezhep çatışmaları yaratmaya çalışmaları gayet normaldir. Normal olmayan yurtsever ulusalcı güçlerin onların işlerini kolaylaştıracak açıklamalar yapıp, pratikler sergilemeleridir. Örneğin PKK liderinin Kürdistan'da katliam yapılmaya devam edilirse, "Kapalı çarşıya gir tara emrini veririm" gibisinden açıklamalarda bulunması çok korkunç, korunc olduğu kadar da düşündürücüdür. Ne amaçla olursa olsun hiç kimse devrimcilik adına suçsuz insanları katletme hakkına sahip değildir. İntikam duygularından yola çıkarak planlı bir şekilde suçsuz insanların ölümüne sebebiyet vermenin mantıklı bir açıklaması olamaz. Elbetteki cephe savaşlarında yığınlarca suçsuz insanların öldüğünü biliyoruz. Bu bir ölçüde kaçınılmaz bir şey. Lakin savaş mantığı arkasına gizlenerek ve eylemin sonuçlarını bile bile suçsuz insanların ölümüne sebebiyet vermesinde, İstanbul'da Kapaalıçarşı ve bir galeri de bombalar patladı. Ve insanlar ölüp yaralandı. PKK henüz resmen bu eylemi üstlenmedi, ama kararlı bir şekilde reddetmedi. Durum böyle olunca bırakalım sıradan insanları kitlelerin ileri bilinçli unsurları dahi eylemi kimler yaptığı konusunda tereddütte düşüp sağlıklı bir yorum yapamıyor. Daha açıkçası yüksek sesle bu eylemleri Kontr-gerilla yaptı diyemiyor.

Özetlersek Kontr-gerillanın işini kolaylaştıracak eylemlerde kesinlikle kaçınılmazdır. Ve devrimci eylemler ile karşı -devrimci eylemler arasındaki farkı kitleler hiç tereddütte düşmeden görmelidir, bilmelidir. Eğer kitleler bu konuda ufak bir şekilde ikircikliğe düşüyorsa biraz durup düşünülmalıdır. Daha açıkça ifade etmek gerekirse, bu demektir ki yanlış yapıyor. Ve sonuçta kontr-gerilla eylemlerine de davetiye çıkarılıyor. Oysa bu konuda devrimcilerin öteden beri yarattığı olumlu intibalar vardır. İstemeyerek de olsa zaman zaman devletin resmi güçleri de bu gerçeği itiraf etmek zorunda kalıyorlar. Yani devletin karanlık güçleri dahi kitleleri hedef alan eylemleri kolayca devrimcilere mal etme cesaretini gösteremiyor. Devrimcilerin bu konuda çok hassas ve titiz davranışlarını biliyorlar. Dolayısıyla Kontr-gerilla devrimci örgütlerin ismini kendi kirli işlerine alet ederek kolay kolay eylem yapamaz. Dahası, yapsa da kimseyi inandıramaz. Kısacası halka ve devrime karşı sorumluluk duyan herkes bu konularda çok duyarlı davranması gerekir. Aksi taktirde bir noktadan sonra doğabilecek zararları telafi etmek oldukça zorlaşacaktır.

demogojiden ibarettir.

Hepimiz çok iyi biliyoruz ki -bilmeyenlerimiz de artık bilmesi lazım- bu ülkenin iç ve dış politikalarına ilişkin sorunlar önce MGK'da tartışılıp ve kararlar alınıyor. Ve ondan sonra "tavsiye kararları" adı altında parlamentoya sunuluyor. Peki halkın temsilcileri olduğunu iddia eden hür parlamenterler ne yapıyor? Tabiki onaylıyorlar. Yeri gelmişken MGK toplantılarına kimlerin katıldığını da bir daha hatırlatmakta fayda var. Bu toplantılara ordu kurmaylarından tutun da, MİT kurmaylarına kadar; her ne kadar resmi olarak CIA temsilcisi toplantılara katılmıyorsa da, her zaman orada onların çıkarlarını da koruyup kollayacak bir zat vardır. Ayrıca haklarını yememek lazım; bu toplantılara Başbakan, yardımcısı, kimi bakanlar da katılıyor. Kısacası egemen sınıf sözcüleri ne derse desin bizce varlığı bile tartışılmaz olan kontr-gerilla çetesi mevcuttur ve kurmayları da ordu kökenlidir. Ordu da bu ülkede politik alanda oldukça etkilidir. Kuşkusuz bu "illegal çekirdek" de görev alan sivil MİT mensubu ve çeşitli mesleklerde unsurlar da vardır.

Son dönemde Kontr-gerilla kaynaklı haberler basında sık sık duyulmaya başlandı. Yok "Güneydoğu da PKK, Hizbullah çatışması", yok "PKK militanlarına yönelik eylem yapmak için kısa adı KAP olan "Kemalist Asker ve Polisler Mücadele Birliği" adlı bir örgüt kuruldu" vs. vs. Kuşkusuz böyle bir örgütün amacından değil, varlığından kuşku duyuyoruz. Eğer iddia edildiği gibi böyle bir örgüt varsa, bu da büyük ihtimalle Kontr-gerilla organizeli çekirdek bir güçtür. Keza Hizbullah adı altında örgütlenen şeriatçı bir örgütün varlığını öteden beri biliyoruz, ama Kürdistan'da Kontr-gerilla ve MİT, özellikle geri kitlelerin dini duygularını istismar ederek Kürt halkı içinde suni çatışma ve provakasyonlar yaratmaya çalışmaktadır. Diğer bir anlatımla Kürdistan'da gelişen ulusal mücadeleyi engellemek için, kontr-gerilla işlerini Hizbullah maskesi adı altında halletmeye çalışıyor. Ayrıca son dönemde Hürriyet Gazetesi bürosuna atılan ve Sedat SİMAVİ mezarlığına yerleştirilen bombalar yine tabiki bu karanlık güçlerin eseridir büyük olasılıkla. Kısacası mevcut gidişat bize yeni yeni cinayetlerin işleneceği, katliamlar yapılacağı ve devrimci mücadeleyi sekteye uğratmak için her türlü provakasyonların yaratılmaya çalışılacağı mesajını veriyor.

Sonuç olarak bizler MİT, Kontr-gerilla vb. karşı- devrimci odakların gerçek niteliğini kitleler nezdinde açığa çıkarıp teşhir etme görevi ile karşı karşıyayız. Bugün özellikle Kürdistan'da Kontr-gerilla cinayetlerine karşı kitlesel anlamda ciddi bir mücadele sözkonusu. Günlük burjuva basınında artık şu ilçede binler, şu ilçede onbinlerce kişi gösteri yapıp Kontr-gerillayı kınar nitelikte sloganlar attıla, ya da kepenkler kapandı, okullar boykot edildi. vb. vb. eylem haberlerine rastlamak gayet doğal bir olay haline geldi. Zorbalığa karşı susmanın çare olmadığı, tam aksine karşı koymanın gerekli ve zorunlu olduğu bilinci Kürdistan' da gün geçtikçe artıyor. Fakat aynı şeyi Türkiye kesimi için söylemek çok zor. İstanbul'da işlenen Kontr-gerilla cinayetlerine karşı gösterilen tepki çok cılız ve zayıftır. Açıkçası işlenen bu cinayetlere karşı kayıtsız kalınıyor. Ve gereken duyarlılık gösterilmiyor. Bu da kontr-gerillanın daha da pervazsızca davranmasını kolaylaştırıyor. Hiç şüphesiz yanibaşında işlenen cinayetlere karşı tepkilerini dile getirip kitlesel eylemlere dönüştürmeyen Türkiye devrimci sol hareketinin, Kürdistan'da işlenen katliam ve cinayetlere karşı da gereken duyarlılığı göstermezler ki yeteri kadar da göstermiyorlar. Oysa Kürdistan'daki ulusal mücadeleye ilişkin bolca teorik laf etmek yerine somut olarak iş yapmak daha anlamlı ve iyi olur. Dahası, ancak böyle bir pratik mücadeleyle iki halk arasında dostluk ve kardeşlik bağları geliştirilip güçlendirilebilir. Aksi taktirde egemen sınıflar tarafından her yönüyle körüklenen bu şövenizm dalgası ilerde halklar arasında çatışmalara yol açabilir. Ki gidişatin pek iyi olduğuda söylenemez.

AHMET MUHARREM ÇİÇEK

Kendini çevreleyen yoz burjuva feodal kültürle yetişen Ahmet Muharrem Çiçek, memleketi olan Elazığ'dan İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde eğitim yapmaya geldiğinde devrimci düşüncelerle tanışmış kısa sürede kendini eğiterek TKP/ML saflarında yer alan Komünist bir partizan savaşçı haline gelmiştir.

19 Mart 1973 tarihinde yanındaki kadın yoldaşı Kutsiye Bozoklar'la birlikte kaldıkları evi çevirip baskın yapın çelik yelekli timlerle girdiği çatışmada şehit olmuştur. Kadın yoldaşı ise yaralanarak felç olmuştur.

Silahının son mermisine kadar çarpışanlara ve silahını düşmana teslim etmeyenlere örnek teşkil eden Ahmet Muharrem Çiçek kavgamızda hep yaşayacaktır.

Altın Çağa Uzanan Yolda Ölümsüzleştiler

**AHMET MUHARREM ÇİÇEK
HAYDAR SÖNMEZ
NİYAZI GÜNDOĞDU**

Kızıldere Şehitleri

**MAHİR ÇAYAN
ÖMER AYNA
CİHAN ALPTEKİN
SEBAHATTİN KURT
SAFFET ALP
SİNAN KAZIM ÖZÜDOĞRU
ERTAN SARUHAN
HÜDAİ ARIKAN
AHMET AKSOY
NİHAT YILMAZ**

16 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesinde
Faşistlerce Katledilen Devrimciler:

**A.TURAN ÖZEN
HAMİT AKIL
BAKİ EKİZ
HATİCE ÖZEN
ABDULLAH ŞİMŞEK
MURAT KURT
CEMİL SÖNMEZ**

ve diğerleri

**ŞENOL SENER, HASAN BÜLBÜL,
HÜSEYİN AYDIN, FİKRİ SÖNMEZ,
ABDULLAH GÖZALAN, MAZLUM GÜDER**

**YENİ DEMOKRAT KADIN'IN
8 MART ŞENLİĞİ'NDE
BULUŞALIM**

**TEK ŞEYDEN EMİNİZ
MÜCADELE EDİYORUZ
VE KAZANACAĞIZ!**

YER: PEMBE KÖŞK DÜĞÜN SALONU
Fatih Cad. Zekeriya Güçer Okulu Üstü KARTAL
TARİH: 8 MART 1992 Pazar Saat: 18:00 - 23:00

TERTİP KOMİTESİ